

društvene obavijesti

GLASILO HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE U ŠVICARSKOJ

BR. 95, LIPANJ 2004.

PRILOG

HRVATSKI

SVJETSKI

KONGRES

Foto: Osvin Gaupp

HAAG I MAJSTOR S MORA

Piše Osvin Gaupp

Pred Vama je, vjerni članovi i dragi čitatelji, novi broj Društvenih Obavijesti, čiju učestalost izlaženja diktiraju naše financijske mogućnosti, ili rečeno rječnikom modernih hrvatskih stručnjaka, koji izlazi

onda kada zatvorimo financijsku konstrukciju.

Naslovna stranica je posvećena dugogodišnjem kolektivnom članu, glazbenom društvu *Tamburica* iz Voralberga (Austrija), koje je krajem 2003. proslavilo 25 godina djelovanja. Aktivni članovi *Tamburice* će nam oprostiti što nam iz tehničkih razloga nije bilo moguće prikazati čitav ansambl, pa se neki neće naći na naslovnoj slici. Ali složiti će se sa nama, da je mlada umjetnička voditeljica *Tamburice*, Marcela Sigur-Matić, kojoj je uspjelo podići umjetnički nivo grupe na zamjetne visine, zaslužila da bude u prvom planu. Detaljnije o proslavi 25. godišnjice tog umjetničkog društva možete pročitati u rubrici "iz života zajednice".

Nove optužnice protiv hrvatskih generala iz haške kuhinje, nove što se tiče osoba, a stare što se tiče sadržaja, jer ih očitio piše uvijek isti Srbin Savo Štrbac u svojstvu glavnog savjetnika Carle del Ponte za hrvatske slučajeve, ponukale su nas da i u ovom broju toj temi damo izvjestan prostor. Ona se doduše provlači u Društvenim Obavijestima od br. 88 (A. Kršnjavi: "Od Stepinca do Veselice i Blaškića") preko br. 99 (O. Gaupp: "Ne smijemo zaboraviti generala Blaškića"), da bi vapajem "Otvoreno pismo – apel" u br. 92 i jednoj tiskovini u Hrvatskoj pokušali probuditi učmale Hrvate. To nam nije uspjelo, i za razliku od Srba koji bi u našoj situaciji složno dignuli i nebo i pakao i zemlju protiv takve nepravde, mi se prepucavamo, pa se čak zadnje "pošiljke" u Haag među nekim Hrvatima u Švicarskoj zlorado komentiraju u stilu: "dobili su konačno što su zaslužili".

Međutim koincidencija novih optužnica sa događajima u Iraku i sa objelodanjenjem sustavne primjene fizičkog i psihičkog mučenja na civilima od strane Amerikanaca i Engleza još većim žarom osvjetljuje nepravdu Haaga prema Hrvatima. Posebno kad se zna, da nas te dvije zemlje uz Nizozemsku, čiji su se zaštitni odredi nečasno ponijeli u Srebrenici, stalno upozoravaju da moramo surađivati s Haagom. I sama retorika, koja se pri tome primjenjuje, pokazuje da su se posvadjali sa pravnim pojmovima. Standardna floskula, kojom se čak služi i naš predsjednik države, glasi: optuženi mogu pred sudom dokazati svoju nevinost. A u pravnoj državi optuženik ne mora dokazivati svoju nevinost, nego je sud dužan neupitno dokazati krivnju, ali to očito ne vrijedi za međunarodni sud u Haagu.

Većina stranih izvijestitelja je ili u službi politike svoje zemlje ili iz indiferentnosti ne prepoznaje ogromnu nepravdu prema hrvatskom narodu općenito kao i prema hrvatskim generalima kao pojedincima, a koja se provodi pomoću međunarodnog suda u Haagu. Ipak ima pojedinaca na zapadu koji ne plivaju sa glavnom strujom i koji sa nevjerovatnom jasnoćom i preciznošću opisuju naše nevolje. Pored već citiranog Jeffrey Kuhnera (DO br. 92) u ovom broju sa zadovoljstvom predstavljamo članke poznatog prijatelja Hrvatske, njegovu ekscelenciju Otto von Habsburg i Stephana Baiera-a.

Kao nepolitička udruga nismo se direktno osvrnuli na rezultate izbora u Hrvatskoj. Pisac ovih redaka, zagrebačko dijete i kao takav u mladosti vatreni navijač Dinama, ali i veliki prijatelj Hajduka, iz sveg srca čestita majstoru sa mora na pobjedi. I pri tome mislim na oba splitska majstora: onog nogometnog i onog političkog, novog nam predsjednika vlade dr. Ivu Sanadera. Dva hrvatska pola, jug i sjever, dva zagorja, dalmatinska Zagora i Hrvatsko Zagorje, bili su odgovorni tokom povijesti za stvaranje i očuvanje Hrvatske i hrvatstva. Hrvatska država je stvorena na jugu sa srcem u zadarskom zaleđu, pod turskim, mletačkim, mađarskim i austrijskim bremenom tu su ulogu preuzeli Zagorci tamo sve do Varaždina. Jedan zagrebački Zagorec nam je poklonio divnu himnu ne zaboravljajući ni Dunav ni sinje more, drugi Zagorec nas je

gurnuo u Jugoslaviju, a treći Zagorec nas je iz te tamnice odvele natrag i stvorio hrvatsku domovinu svima na trč. Stvarno je sad red na Dalmatincu da u mirnodobsko vrijeme vrati Hrvatskoj dignitet i stvori modernu i prosperitetnu državu.

Možda će ove riječi neki obzirom na Sanaderovu verbalnu suradnju sa haškim tribunalom, koja sigurno iritira izvještaj dio njegovog biračkog tijela, vidjeti u nesuglasici sa gornjim izlaganjima. Međutim na početku Tuđmanove ere pisac ovih redaka nije bio suglasan sa mnogim njegovim potezima, smatrajući da previše popušta i oklijeva. Vrijeme je pokazalo da je Tuđmanova politika bila vrlo mudra. U haški glib su nas bacili hrvatski jugokomunisti i oportunisti, iz tog gliba teško se izbaciti, čim se više koprčamo tim više tonemo. Sačekajmo, možda je i Sanaderova politika mudra. U svakom slučaju ne može se zanijekati stanovit diplomatska vještina. Pozitivan izvještaj Carle del Ponte o hrvatskoj suradnji sa Haagom sigurno ne odgovara njezinim uvjerenjima - Račanu i Mesiću to usprkos svim ulagivanjima nije uspjelo - nego je rezultat određenih pritisaka koji pokazuju uspjeh Sanaderove diplomacije.

I na kraju ne može se prešutjeti različitost političke kulture sadašnje i prijašnje vlade. Dok Sanader priznaje prijašnjoj vladi izvjesne zasluge u dobivanju pozitivne ocjene u svezi kandidature za Europsku Uniju, Račan i Čačić se busaju u prsa kao jedini zaslužni za izgradnju autoceste Zagreb – Split. Bez obzira na to, da bi sa tim silnim kreditima i moja baka mogla čitavu Hrvatsku isprepletati autoputskom mrežom, pitanje koje se postavlja jest: tko je počeo bušiti tunel kroz Velebit dok su na njegovim visovima još čučali četnici? Tko je imao tu hrabrost i viziju krenuti sa projektom autoceste Zagreb-Split, dok je trećina hrvatskog teritorija bila pod četničkom kamom, a oni koji se tim projektom danas busaju u prsa nisu vjerovali niti u njezino oslobođenje niti u samostalnu Hrvatsku. Zna se, da podsjetimo zaboravne i one koji želi znati, to je bio dr. Franjo Tuđman. ♦

IMPRESSUM

Društvene obavijesti - Glasilo Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj
Vereinsblatt des Kroatischen Kulturvereins Schweiz

NAKLADNIK / HERAUSGEBER:

Hrvatska kulturna zajednica
Kroatischer Kulturverein

Izlazi/erscheint: 4 x godišnje/jährlich
Naklada 1100 komada
Grafičko oblikovanje: Dunja Gaupp
Tisak/Druck: itG d.o.o. Zagreb

UREĐIVAČKI KOLEGIJ / REDAKTION:

Osvin Gaupp, gl. urednik / Chefred.,
Vjekoslav Čurić, Mirko Marković, Ljupko Perić
Tomislav Kukalj, urednik web stranice

PIŠU / ES SCHREIBEN:

Stephan Baier, Jadranka Cigelj, Joško Čelan, Dunja Gaupp, Osvin Gaupp, Saša Gelbhaus, Otto von Habsburg, Andrija Haramina, Ivan Kukalj, Draženka Perić, Ljupko Perić, fra Zlatko Špehar, Robert Šreter, Upravni odbor, Marija Ž. Vidić

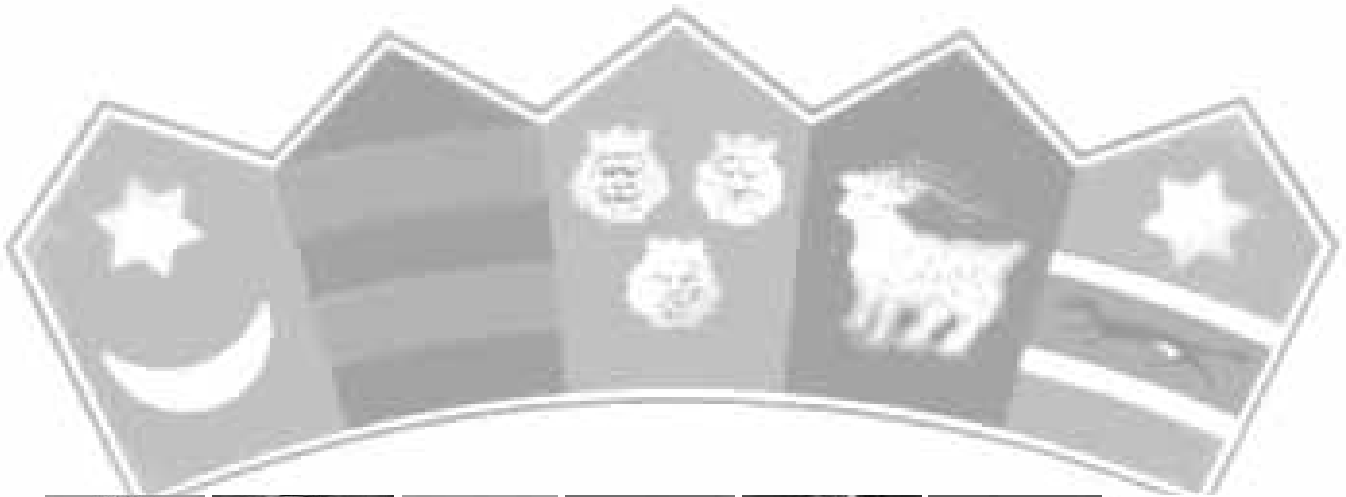
SPONZORI / SPONSOREN:

Aljinović, Bandalò, Benšić, Dedić, Ganz,

Grizelj, Justinić, Käser-Anić, Kralj-Abramović, Krvavica, Lucić, Lukač, Macukić, Marinović, Podkubosek, Roca, Sabljò, Sola, Solenički, Štefančić, Stojan, Tušek, Hrvatski svjetski kongres CH/FL.

PRILOGE I OGLASE SLATI NA:

Kroatischer Kulturverein, Postfach 8050 Zürich
FAX: 0041 56 2218208
e-mail: hkzkkv@hkz-kkv.ch
e-mail: osvin.gaupp@bluewin.ch
Za potpisane članke odgovara autor, za nepotpisane uredništvo.

OPET TRAŽE NAŠE GENERALE

Dobar glas daleko se čuje,
zao od njeg još brže putuje.

Zla vijest braćo, ne može bit gora,
odjekuje do Jadranskog mora.

Što Tribunal Haški nalog ima,
opisat će vama moja rima.

Slučaj našeg Gotovine Ante,
svi vi dobro shvaćate i znate.

Kažu neki, general se krije,
pаметan je Ante on glup nije.

Da se preda, nije sišo s uma,
zna on dobro što je vješta gluma.

Oni glume i okove meću,
vrisni Ante "Predat vam se neću."

Reci njima; "Nisam paso travu,
neću u Haag ni za živu glavu."

Bilo kako, sačuvaj slobodu,
ako treba jedi kruh i vodu.

Kada primiš ove moje rime,
pročitat ćeš tada moje ime.

Podršku sam pjesmom tebi dala,
kamo sreće kada bi to znala.

Obišla bi tebe mili brate,
obećajem, borit ću se za te.

Generala Ivana Čermaka,
neki traže, žalosna im majka.

I uz njega Mladena Markača,
pjesma moja neka sve nadjača.

Mladen, Ivan, Gotovina Ante,
zadatak su dobar za Hrvate.

Zrelost svoju braćo pokažite,
ljubav za dom sada dokažite.

Oko sviju zveckati će novci,
sa svih strana sjatit će se lovci.

Ne gledajte vi u novca sjaj,
svakom bratu ti podršku daj.

Sjetite se Blaškica u Haagu,
dobit ćete nov polet i snagu.

Tko se jednom iza brave nađe,
zlo i patnja u tuži ga snađe.

Pa ne vidi sunca ni mjeseca,
željni su ga: žena, majka, djeca.

Udružimo braćo svoju snagu,
mjesto nije našima u Haagu.

Mi moramo spriječit izdajice,
neke male, bjedne, kukavice.

Što zbog: novca, prestiža i slave,
izdajom se i klevetom bave.

A ja kažem, blago svim ljudima,
što imaju srce u grudima.

Tko god štiti naše generale,
da Bog da im ruže vječno cvale.

Evo pjesme iz hladne Kanade,
za sve naše generale mlade.

Uzdajte se u dragoga Boga
i molite da zavlada sloga.

Rima moja sad poruku sprema,
izdajice, bolje da vas nema.

Izdajici, bit će kuća pusta,
ili će ga magla prekrit gusta.

Iz Kanade piše vam Marija,
vi ste moja braća najmilija.

Iz srca moga snažni uzvici,
"Nesmjete postat braćo uznici."

MARIJA ŽAKLINA VIDIĆ. TORONTO,
5.03.2004.

Marija Žaklina Vidić rođena je 1964. g. u Čapljini. Počela je pisati još u osnovnoj školi, ali bile su to tek rijetke prigodne pjesmice. Nakon presude Tihomiru Blaškiću (ožujak 2002.) počima pisati sa posebnim žarom i energijom. Njene su pjesme izražaj boli, žalosti i nevjerice nad nepravdom koja se čini Hrvatima, posebno njenim uzorima i zemljacima. ♦

MEĐUNARODNI BESPRAVNI POREDAK

Piše Stephan Baier
(sa njemačkog preveo O.Gaupp)

Vojnici, kao i paravojne trupe odjevene u crno, nisu poznavali milost. Kad je grad konačno pao, nahrupili su u bolnicu. Teško bolesni, iznemoćali i ranjeni - žene, starci, djeca - izvučeni su iz grada i poklani na obližnjoj ledini. Nije riječ o Haitiju ili Ruandi, nego o baroknom gradu Vukovaru sa bogatom prošlošću na istoku Hrvatske. Vukovar je prije dvanaest godina postao znamenom, koji je pokazao da su u srcu Europe i na kraju 20-tog stoljeća nacionalizam, fanatizam i rat još uvijek mogući. Vukovar je grad mučenik Hrvatske i tragični simbol za sve one, koji vjeruju u pravo svakog naroda na samoodređenje i koji smatraju da međunarodni pravni poredak može samo onda funkcionirati kada postoji i spremnost za zaštitu prava i slobode naroda.

Dvanaest godina nakon vukovarskog masakra nekolicina ratnih zločinaca nalaze se pred sudom u Beogradu: srpski vojnici pred srpskim sudom zbog zločina na Hrvatima, zločina koje su počinili u ime velikosrpske ideologije, a na izričitu zapovijed srpskih vlastodržaca. Čemu je svijetu potreban međunarodni tribunal za ratne zločine, kada ih taj sud nije u stanju privesti i izreći pravdu? Čemu sav taj trud i trošak u den Haagu, kada Slobodan Milošević, režiser vojnih pohoda pro-

tiv Hrvatske i Bosne i Hercegovine te pokretač genocida na kosovskim Albancima, u den Haagu igra medijsku zvijezdu umjesto da mu se odredi pravedna kazna? Čemu sav taj spektakl jednog međunarodnog tribunala, kada se usprkos "internacionalnim" ovlastima Britanca Paddy Ashdown-a u Sarajevu ne može dohvatiti glavne krivce za silovanja, progonstva i masovna ubijanja u Bosni i Hercegovini, psihijatra Radovana Karadžića i njegovog generala Ratka Mladića. Ili možda oni čak i ne trebaju biti pronađeni, kako pretpostavljaju ne samo bosanski televizijski komentatori već i Franjo Komarica, biskup banjalučki? Što se tiče Mladića i Karadžića izgleda da je glavna tužiteljica haškog tribunala, Švicarka Carla del Ponte, već resignirala. Umjesto toga ona ide sa nevjerovatnom žestinom protiv Hrvata, žrtava prvog velikog ratnog pohoda Miloševića. Kada je Švicarka ultimativno zahtijevala izručenje ostarjelog generala Bobetka od tadašnje socijalističke hrvatske vlade, država se našla na rubu narodnog ustanka. Bobetko je preminuo i na taj način uštedio svojoj zemlji natezanje sa Haagom. Drugi omiljeni branitelj svoje domovine, general Ante Gotovina, nestao je u smjeru južne Francuske, što mu je bilo omogućeno kao bivšem legionaru legije stranaca. Čini se da je ogromna popularnost generala u Dalmaciji (posebice u Zadru i Splitu) dovoljan razlog za neumoljivu glavnu tužiteljicu da uvijek iznova predbacuje hrvatskoj vladi zbog nestanka Gotovine.

Sada su se dva generala, Čermak i Markač, koji su došli na odstrelnu listu Carle del Ponte, sami dobrovoljno javili u den Haag - ne zato jer bi se mogli nadati pravdi - nego zato jer žele pomoći svojoj zemlji: On odlazi u Den Haag "kako bi svojoj zemlji uštedio probleme, posebice sada, kada je kooperacija sa tribunalom jedan od uslova za integraciju Hrvatske u europske institucije", izjavio je general Čermak u zagrebačkom dnevniku *Večernji list*. Del Ponte predbacuje obojici generala navodne zločine počinjenje na srpskim civilima u akciji za oslobođenje Krajine 1995. I dok oni, koji su internacionalno priznati državni teritorij Hrvatske

101, 102,
koliko još
HRVATA??

Cruella del
Ponte

osvajanjem ratom prisvojili, opustošili, minirali, silovali žene i protjerivali obitelji, još uvijek nisu osuđeni, internacionalni sud podiže optužnice protiv generala regularne hrvatske vojske, koja je u začuđujuće brzom operaciji oslobodila dijelove vlastite domovine.

A kako bi tu apsurdnu logiku - koja je samo nastavak diletantske politike Zapada prema južnoj Europi iz devedesetih godina - provela dosljedno do zadnje konzekvence, Carla del Ponte je u optužnici označila zločincem Franju Tuđmana, u međuvremenu mrtvog osnivača i prvog predsjednika nezavisne Hrvatske. Doslovce stoji u optužnici: "Za vrijeme i nakon operacije Oluja su Ivan Čermak i Mladen Markač sa drugima, uključujući Ante Gotovinu i predsjednika Franju Tuđmana, sudjelovali u jednom zločinačkom poduhvatu, čiji je cilj bio nasilno i trajno odstraniti srpsko pučanstvo iz pokrajine Krajina". Time nije del Ponte samo zanemarila povijesne činjenice kao i međunarodno priznanje Hrvatske od 1992. već je i napustila sve principe državnog prava.

Glavna tužiteljica je postala glavni problem haškog tribunala. ♦

Internationale Unrechtsordnung

Die Tagespost Nr. 32 vom 16.03.2004
Von Stephan Baier

Die Soldaten und die schwarzgekleideten paramilitärischen Truppen kannten keine Gnade. Als die Stadt endlich gefallen war, stürmten sie das Krankenhaus. Schwerkranke, sieche und verwundete Patienten - Frauen, Greise, Kinder - wurden vor die Stadt hinaus geschleppt und dort in einem Feld niedergemetzelt. Die Rede ist nicht von Haiti oder Ruanda, sondern von der geschichtsträchtigen Barockstadt Vukovar im Osten Kroatiens. Vor zwölf Jahren wurde Vukovar zum Symbol dafür, dass am Ende des Zwan-

zigsten Jahrhunderts auch im Herzen Europas Nationalismus, Fanatismus und Krieg noch möglich sind. Vukovar wurde zur Märtyrerstadt Kroatiens, zu einem tragischen Symbol für alle, die an das Selbstbestimmungsrecht der Völker glauben und daran, dass eine internationale Ordnung nur dann Existenzberechtigung hat, wenn sie das Recht und die Freiheit der Völker schützt.

Zwölf Jahre nach den Massakern von Vukovar stehen nun einige wenige Kriegsverbrecher in Belgrad vor Gericht: Serbische Soldaten stehen in Serbien vor einem serbischen Gericht, um sich für Verbrechen an Kroaten zu rechtfertigen, die sie im Namen der großserbischen Ideologie - auf ausdrücklichen Befehl

serbischer Machthaber - begangen haben. Wozu braucht die Welt ein internationales Kriegsverbrechertribunal, wenn es diesem nicht gelingt, die Verbrecher dort der Gerechtigkeit zuzuführen? Wozu all der Aufwand in Den Haag, wenn Slobodan Milošević, der Regisseur der Kriege gegen Kroatien und Bosnien-Herzegowina, der Motor des versuchten Völkermords an den Kosovo-Albanern, dort als Medienstar residiert statt einer gerechten Strafe zugeführt zu werden? Wozu die Show eines Internationalen Tribunals, wenn die Hauptschuldigen der Vergewaltigungen, Vertreibungen und Massenmorde in Bosnien und der Herzegowina, der Psychiater ►

Radovan Karadzic und sein General Ratko Mladic, trotz der „internationalen“ Herrschaft des Briten Paddy Ashdown in Sarajewo nicht gefangen werden. Oder sollen sie vielleicht gar nicht gefunden werden, wie nicht nur bosnische Fernsehkommentatoren vermuten, sondern auch der Bischof von Banja Luka, Franjo Komarica?

Die Schweizerin Carla del Ponte, Chefanklägerin des Haager Tribunals, scheint gegen Milosevic und Karadzic resigniert zu haben. Stattdessen geht sie mit unbegreiflicher Schärfe gegen die Opfer des ersten großen Milosevic-Krieges, die Kroaten, vor. Als die Schweizerin von der damals sozialistischen Regierung Kroatiens ultimativ die Auslieferung des greisen Generalstabschefs Bobetko forderte, geriet das Land in die Nähe eines Volksaufstandes. Bobetko starb und ersparte damit seinem Land ein Tauziehen mit Haag. Ein anderer populärer Verteidiger seiner Heimat, General Ante Gotovina, setzte sich nach Südfrankreich ab, wozu er als früherer Fremdenlegionär die Möglichkeit hatte. Doch die ungebrochene Popularität des Generals in Dalmatien (insbesondere in Zadar und Split) scheint

der unerbittlichen Chefanklägerin Grund genug, der kroatischen Regierung wegen Gotovinas Verschwinden immer wieder Vorwürfe zu machen.

Nun haben sich zwei von Carla del Ponte gejagte kroatische Generäle, Cermak und Markac, freiwillig dem Tribunal gestellt – nicht weil sie dort auf Gerechtigkeit hoffen dürfen, sondern weil sie Kroatien dienen wollen: Er stelle sich Den Haag, um seinem Land keine Probleme zu bereiten, „besonders jetzt, da die Kooperation mit dem Tribunal eine der Bedingungen für die Integration Kroatiens in die europäischen Institutionen ist“, erklärte General Cermak der Zagreber Zeitung „Vecernij List“. Del Ponte wirft beiden Generälen Verbrechen an der serbischen Zivilbevölkerung während der Rückeroberung der Krajina 1995 vor. Während jene, die das international anerkannte Staatsgebiet Kroatiens eroberten, verwüsteten, verminten, Frauen vergewaltigten und Familien vertrieben, noch immer nicht abgeurteilt sind, erhebt ein internationales Gericht Anklage gegen Generäle der regulären kroatischen Armee, die in einer erstaunlich raschen Operation Teile ihrer Heimat befreiten.

Um dieser absurden Logik – die eine Fortsetzung der dilettantischen westlichen Südosteuropa-Politik der neunziger Jahre ist – die letzte Konsequenz zu geben, hat Carla del Ponte in der Anklageschrift nun den toten Gründungspräsidenten des selbstständigen Kroatien, Franjo Tudjman, als Verbrecher bezeichnet. Wörtlich heißt es in der Anklageschrift: „Während und nach der Operation Sturm haben Ivan Cermak und Mladen Markac mit anderen, einschließlich Ante Gotovina und Präsident Franjo Tudjman, an einem gemeinsamen verbrecherischen Unternehmen teilgenommen, dessen Ziel die gewaltsame und permanente Entfernung der serbischen Bevölkerung aus der Krajina-Region war“. Damit hat sich del Ponte nicht nur von den zeitgeschichtlichen Fakten und von der 1992 erfolgten internationalen Anerkennung Kroatiens verabschiedet, sondern auch von allen Prinzipien der Rechtsstaatlichkeit. Die Chefanklägerin ist zum eigentlichen Problem des Haager Tribunals geworden. ♦

KARADŽIĆ I DRUGI

Piše Otto von Habsburg
Sa njemačkog preveo O. Gaupp

Najnoviji događaji u Bosni i Hercegovini i hajka na navodne hrvatske ratne zločince dostigli su sada točku, kada to sve nažalost poprima oblik odvratne političke lakrdije. Od Hrvatske se uvijek iznova zahtijevaju izručenja na tribunal za ratne zločine u den Haagu. Jednom za drugim hrvatskim se vojnim zapovjednicima u obrambenom ratu protiv srpske agresije dosuđuju najteže kazne, i to skoro uvijek na osnovu vrlo upitnih optužaba iz srpskih izvora. Sa srpske strane se tu i tamo dohvate manji kriminalci, čije kazne u većini slučajeva jedva da su veće od onih za džeparoše. Svjetski poznati srpski ratni zločinci su naprotiv i dalje na slobodi, jer ih se navodno ne može uhvatiti.

Pri tome je značajno, da se haški sud protiv priznati osnovnu razliku između te dvije strane. Sud jednostavno ne želi uvidjeti razliku između napadača i branitelja. Sve borbe, da li u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj ili Sloveniji, odvijale su se na tlu tih suverenih zemalja. U Srbiji nije bilo nikakvih okršaja. Sve što je u Srbiji razrušeno, posljedica je napada Engleza i Amerikanaca u kosovskom ratu. Izgleda da od izvjesnih sila postoji uporna namjera, da se taj međunarodni sukob deklarira kao građanski rat, kako se ne bi postupalo po tradicionalnom ratnom pravu. Također su mnogobrojne katoličke crkve u Hrvatskoj razrušene, dok su srpske pravoslavne crkve ostale netaknute.

Sa srpske strane je dosad od po-

znatijih samo Milošević u zatvoru, dakle jedna civilna osoba. A i on je bio izručen tek onda, kad je u Srbiji na kratko vrijeme bio Đinđić na vlasti, a koga su srpski ekstremisti najoštrije osuđivali. Đinđić je kratko nakon toga umoren, a do dan danas njegove ubojice nisu uhvaćene, iako se u beogradskim kafićima sasvim otvoreno govori o njihovim imenima i prebivalištima.

Prije svega dvije osobe, koje predstavljaju samo utjelovljenje ratnog zločinca, dolaze iz srpske republike u Bosni: Radovan Karadžić i general Ratko Mladić. Obojica se nalaze u zemlji – ili u Srbiji ili u Republici Srpskoj. Dokazano je, da su posebno Karadžić i Mladić odgovorni za krvoproliće u Srebrenici, gdje su počinjena kukavička masovna ubistva nekoliko tisuća muslimana. To je bila kulminacija u seriji zločina srpskih oružanih snaga. Taj je slučaj bio u stvari posebno težak, jer je Srebrenica bila označena kao neutralno mjesto sigurno za civiliste, pa mještani prema tome nisu imali nikakvo oružje, i štoviše, bili su zaštićeni od zapadnih sigurnosnih snaga. Međutim, nizozemski kontingent nije ništa učinio u svrhu obrane svojih štitenika. Nizozemski zapovjednici su čak za vrijeme masakra pili zajedno sa ubojicama i pravili šale. To bi smio biti

razlog, zašto se nikavo razjašnjenje u slučaju Srebrenica ne želi postići. Dođuse izdani su nalozi za uhićenje Karadžića i Mladića, ali ih navodno nije moguće uhvatiti. Pri tome je već na samom početku mirovne misije Zapada bilo jasno gdje se zlikovci nalaze, i to onda, kad je jedna veća jedinica zapadnih snaga opkolila Pale, sjedište Karadžića i njegove vlade. Njegovo uhićenje je bilo moguće. Međutim, oružanim jedinicama je u zadnji čas bio dostavljen vrhovni nalog, kojim je naređen prekid akcije i neposredno povlačenje u Sarajevo.

Nakon toga dogodilo se više sličnih "nezgoda", uglavnom pod izgovorom da je bio prevelik rizik za vojnike koji su trebali uhvatiti zločince. Zadnji poduhvat je bio izveden opet u Palama. Navodno je Karadžić ponovno uspio pobjeći, pri čemu se postavlja pitanje, da li se srpski lisac stvarno nalazio u Palama, ili je čitava operacija bila organizirana samo kako bi se lažno pokazala aktivnost. U tom pogledu je srpska pravoslavna crkva ipak bila iskrenija, kad je izjavila da je dužnost svakoga zaštititi ta dva čovjeka.

Nakon toga događaja je britanski političar Paddy Ashdown - koji je upravo sada komesar zapadnih sila u Bosni gdje ga već duže vrijeme bije loš glas - operativno izjavio da će poduzeti odgovarajuće mjere protiv srpske vlade u Bosni. U ozbiljnost te namjere možemo međutim sumnjati.

Zapad gubi na taj način i sa takovim osobama svoju vjerodostojnost. A tako se ne stvara mir. ♦

KARADZIC UND ANDERE

Von Otto von Habsburg
DT Nr. 45 vom 15.04.2004

Die jüngsten Ereignisse in Bosnien-Herzegowina und die Hetze gegen angebliche kroatische Kriegsverbrechen erreichen derzeit einen Punkt, der leider zu einer hässlichen Polit-Posse wird. Von Kroatien verlangt man immer wieder ihre Auslieferung an das Kriegsverbrechergericht in Den Haag. Schrittweise wird das kroatische Kommando aus dem Verteidigungskrieg gegen den serbischen Überfall auf Grund von äußerst fragwürdigen Anklagen fast immer aus serbischer Quelle zu schweren Strafen verurteilt. Von serbischer Seite werden wohl gelegentlich kleinere Kriminelle erwischt, deren Strafen meist kaum höher sind als diejenigen für Taschendiebe. Die weltweit bekannten serbischen Kriegsverbrecher dagegen sind weiter auf freiem Fuß, weil man sie angeblich nicht fassen kann.

Dabei ist bezeichnend, dass das Gericht sich weigert, den grundlegenden Unterschied zwischen beiden Seiten zu erkennen. Man will einfach den Unterschied zwischen Angreifer und Verteidiger nicht wahrhaben. Alle Kämpfe, ob in Bosnien-Herzegowina, Kroatien oder Slowenien, haben sich auf dem Boden dieser souveränen Nationen abgespielt. In Serbien hat es keine Gefechte gegeben. Was dort zerstört wurde, geschah von Seiten der Engländer und Amerikaner im Kosovo-Krieg. Man scheint aber von gewissen Seiten stets bestrebt zu sein, einen internationalen Krieg zu einem Bürgerkrieg zu erklären, weil man nur zu gerne nicht nach dem

traditionellen Kriegsrecht vorgehen will. Auch wurden zahlreiche katholische Kirchen zerstört, also die Gotteshäuser der Kroaten und Slowenen, während die serbisch-orthodoxen Kirchen intakt blieben.

Von der serbischen Seite ist bisher unter den bekannten Persönlichkeiten nur Milosevic im Gefängnis, also ein Zivilist. Auch dieser wurde erst ausgeliefert, als in Serbien für kurze Zeit Djindjic an der Macht war, den man von Seiten der Extremisten schärfstens ablehnte. Dieser wurde auch kurze Zeit darauf ermordet, wobei man die Mörder noch immer nicht gefasst hat, obwohl man in Belgrader Kaffeehäusern ganz offen deren Namen und Aufenthaltsorte nennt.

Aus der serbischen Republik in Bosnien stammen vor allem zwei Personen, die dem Begriff des Kriegsverbrechers entsprechen: Radovan Karadzic und General Mladic. Beide befinden sich im Land – ob in Serbien oder in der Republika Srpska. Karadzic wie Mladic sind insbesondere des Massakers von Srebrenica überführt, des feigen Massenmords an mehreren tausend Muslims. Es war der Höhepunkt in der Serie von Verbrechen der serbischen Kräfte. Der Fall war allerdings ganz besonders gravierend, da Srebrenica ein Ort neutraler Sicherheit für Zivilisten war, diese daher keine Waffen hatten und darüber hinaus von westlichen Sicherheitstruppen bewacht waren. Allerdings hatte das niederländische Kontingent nichts getan, um die Schutzbefohlenen zu verteidigen. Die niederländischen Kommandeure hatten sogar während des Massakers mit den Mördern getrunken und gescherzt. Das dürfte wohl auch der Grund sein, warum man bei allem, was

Srebrenica betrifft, nicht weiterkommen will. Es gibt zwar Haftbefehle gegen Karadzic und Mladic, aber man ist angeblich nicht in der Lage, ihrer habhaft zu werden. Dabei war schon zu Anfang des westlichen Friedensdienstes klar geworden, wo sich beide Verbrecher befanden, während eine große Einheit westlicher Kräfte Pale, den Regierungssitz von Karadzic, umzingelt hatte. Man hätte ihn verhaften können. Damals wurde den Einheiten im letzten Moment die höchste Weisung erteilt, nichts zu tun und sofort nach Sarajevo zurückzukehren.

Seither hat es mehrfach ähnliche bezeichnende Zwischenfälle gegeben, meist unter dem Vorwand, das Risiko für die Soldaten sei zu groß. Das letzte Unternehmen fand wieder in Pale statt. Angeblich sei Karadzic wieder entkommen, wobei die Frage erlaubt ist, ob der serbische Fuchs sich tatsächlich in Pale aufgehalten hat und die ganze Operation nur deswegen veranstaltet wurde, um Aktionismus vorzutäuschen. Da war schon die serbisch-orthodoxe Kirche ehrlicher, als sie erklärte, es sei Pflicht, die beiden Männer zu beschützen.

Diesmal wieder hat der britische Politiker Paddy Ashdown, der derzeit der Kommissar der Westmächte in Bosnien ist und dort seit längerer Zeit einen schlechten Ruf genießt, erklärt, er würde demnächst Maßnahmen gegen die serbische Regierung in Bosnien ergreifen. Dies dürfte indes zu bezweifeln sein.

Der Westen büßt auf diese Weise und mit solchen Personen seine Glaubwürdigkeit ein. So schafft man keinen Frieden.

◆

HRVATSKA USPJEŠNA PRIČA

Piše Stephan Baier

(originalni naslov: "Kroatien als Erfolgsgeschichte", objavljen 03.02.04 u "Die Tagespost", Nr.14, DE)

Sa njemačkog preveo: O. Gaupp

PREDSJEDNIK VLADE SANADER UKLANJA PREPREKE NA PUTU U EUROPSKU UNIJU

Diplomat, ali bez gubljenja cilja iz vidika, to su očito pojmovi kojima se najbrže može opisati Ivo Sanader, novi predsjednik hrvatske vlade. Ne samo na osnovu njegove telesne visine djeluje dominantno ovaj 1953 god. u Splitu rođeni

predsjednik HDZ-a. Pri njegovom nedavnom posjetu Europskom parlamentu u Strassburgu prelazio je lakoćom iz jednog jezika u drugi, odgovarao Francuzima na najboljem francuskom, Britancima na engleskom, Talijanima i Nijemcima na perfektnom talijanskom odnosno

njemačkom. Studirao je u Innsbrucku literarne znanosti, a u svom rođenom Splitu djelovao je kao direktor Narodnog kazališta. A sada, nakon fulminante izborne pobjede u studenom prošle godine, daje u Zagrebu sasvim novi tempo svom u kršćansko-demokratsku stranku preoblikovanom HDZ-u.

ZA SVAKU PREDRASUDU O NJEGOVOJ ZEMLJI IMA KONKRETAN ODGOVOR

Sanader kao diplomat: Za svaku predrasudu o njegovoj zemlji ima konkretan odgovor. Ako ga se pita o postupanju vlade prema srpskoj nacionalnoj manjini, tada ne ukazuje samo na činjenicu da poboljšani zakon o nacionalnim manjima odgovara najvišim standardima. Dodatno pojašnjava, da je dio svoje stranke šokirao kad je još prije izbora zagovarao povrtak srpskih izbjeglica u Krajinu, da je nazočio božićnu misu u srpskoj pravoslavnoj crkvi, i da ga u Saboru, hrvatskom parlamentu, podržavaju predstavnici svih nacionalnih manjina.

On je mogao kročiti jednostavnijim i ugodnijim putem, i to tako da je ušao u koaliciju sa konzervativnom Strankom Prava, ali to bi u dijelu Europe oživjelo stare predrasude. Sanader je izabrao teži put, učinio je predstavnicima manjina - prije svega Srbima i Talijanima - prilične ustupke. Sanader diplomat zna vrlo dob-

ro, kako na Zapadu senzibilno reagiraju po pitanju manjina u Hrvatskoj – primjerice u Francuskoj, koja u vlastitoj državi jednostavno niječe postojanje etničkih manjina.

Sanader uporno slijedi svoj cilj: u kratkoročno ugovorenom razgovoru sa ovim novinama u Zagrebu vrlo je brzo prešao na glavnu temu. Tri od petnaest članica Europske Unije nisu još ratificirale "Spozrazum o stabilnosti i asocijaciji". Nizozemska i Velika Britanija rade poteškoće zbog navodne nedovoljne suradnje Zagreba sa haškim tribunalom za ratne zločine, dok se Italija usteže zbog različitih stajališta u svezi sa ribarskim zonama u Jadranu. Sve te probleme će on riješiti u bilateralnim razgovorima. Nasuprot njegovom predhodniku Račanu, bivšem komunisti i šefu socijalista, kršćansko-demokratski Sanader slijedi jednu cjelokupnu strategiju prema jugoistočnoj Europi. "Hrvatska mora biti primjer svim ostalima", kaže on. "Postane li Hrvatska uspješna, onda je to također dobro za Bosnu i Hercegovinu, Makedoniju, kao i Srbiju i Crnu Goru".

Svoju zemlju predsjednik vlade vidi pozvanu, zajedno sa Rumunjskom i Bugarskom – koje su u pregovorima mnogo dalje, ali su privredno daleko slabije od Hrvatske – da već 2007. pristupi Europskoj Uniji. U ožujku ili travnju očekuje ►

Zagreb odgovor komisije u Bruxellesu na hrvatski zahtjev za pristup. Predsjednik vlade je već u svezi toga pregovarao sa predsjednikom komisije Romano Prodiem i članovima komisije Günther Verheugenom i Chris Pattenom. Ovaj posljednji je prije nekoliko dana na parlamentarni upit poslanika južnog Tirola Michl Ebnera, dao začuđujuće pozitivan odgovor: "Hrvatska će pristupiti Europskoj Uniji čim je to moguće, a to znači kada ispuni zadane kriterije i završi pregovore. Tempo reformi u Hrvatskoj će odrediti kojim tempom će se voditi pregovori".

Je li europska komisija time konačno odbacila svoj absurдни stav, da sve prijašnje jugoslavenske republike osim Slovenije tretira kao jedinstvenu regiju *Zapadni Balkan*? Je li se odustalo od toga, da se Hrvatskoj preporuča jaka regionalna suradnja sa svojim privredno, društveno i politički još uvijek nestabilnim istočnim susjedima? Hoće li Zagreb u travnju dobiti potvrdu od komisije da ispunjava političke kriterije i da se prema tome može početi sa pregovorima o pristupu EU?

Sanader, diplomat, ne govori ništa negativno o hrvatskim susjedima, on vidi Makedoniju, Srbiju i Crnu Goru u trećoj

rundi proširenja, a one mogu samo profitirati od brzog uključenja Hrvatske u EU. U razgovoru sa "Tagespost" on reče: "Čim brže Hrvatska uđe u EU tim će joj prije Srbija slijediti." Sa Slovenijom, kojoj Zagreb godinama radi poteškoće zbog pristupa internacionalnim vodama kod piranskog zaljeva, on želi sve probleme riješiti u bilateralnim razgovorima. Carli del Ponte, toj koliko neumoljivoj toliko neosjetljivoj glavnoj tužiteljici haškog tribunala za ratne zločine, ponudio je neograničenu suradnju.

RAZGOVORI SA CARLOM DEL PONTE OPET U TIJEKU

Ali Sanader, slijedeći uporno svoj cilj, prokosno joj je iznudio, da odvjetnici optuženog generala Ante Gotovine mogu konačno dobiti uvid u odgovarajuće dokumente. U Hrvatskoj Gotovina važi, i to ne bez razloga, kao heroj koji je oslobodio zemlju. U Zadru, onom biseru Jadrana, koji je odolio nekoliko godina srpskoj opasadi, na gradskim zidinama njegov portret blista u skoro naravnoj veličini. Nasuprot srpskim ratnim zločincima Karadžiću i Mladiću, za koje se zna da se nalaze u Bosni ili Srbiji, Gotovina se skriva u inozemstvu, pa ipak je Den

Haag optuživao vladu u Zagrebu zbog nedohvata Gotovine. Predhodnik Račan je doveo u pitanje svoju reputaciju u zemlji kao i na Zapadu zbog natezanja u svezi sa isporučenjem generala Bobetka. Sanader je razgovore sa Carlom del Ponte ponovo oživio i ne mora se toliko bojati unutrašnjih političkih otpora.

Kome, ako ne uvjerenom Europejcu Ivi Sanaderu može uspjeti Hrvatsku uvesti u Europsku Uniju usprkos svih otpora i zakašnjenja? Njegova zemlja će ispuniti sve internacionalne obaveze, sa susjedima će surađivati, ispuniti će sve kriterije za pristup u najkraćem roku, kaže on. I to kaže na jeziku svakog svog sugovornika. Irskom predsjedniku Vijeća Europe na engleskom, predsjedniku komisije Romanu Prodi na talijanskom, a povjereniku za proširenje Unije Verheugenu na njemačkom: Hrvatska želi status kandidata za pristup EU još u prvom polugodištu ove godine.

Ako je ta zemlja tako brza i snažna, tako diplomatska i tako uporna u svojim ciljevima kao njezin premijer, mogle bi tri godine pregovora stvarno biti dovoljne. Sanader potvrđuje: "Mi hoćemo 2007!"

HRVATSKO STRPLJENJE SE NAGRAĐUJE

Piše Stephan Baier, DT br. 48
Sa njemačkog preveo: O. Gaupp

Europska komisija je u utorak otvorila put za pregovore sa Hrvatskom za pristup Europskoj uniji. Time je nekoliko dana prije prvog velikog kruga proširenja postalo jasno, da će uskoro doći do druge runde, koja će, vjerojatno 2007. godine, pored Bugarske i Rumunjske uključiti i Hrvatsku. Tko zna te tri zemlje, a nije upoznat sa vijugama europske politike, trlja si začuđeno oči. Naime, posve je očito, da je Hrvatska u pogledu privrednog, političkog i društvenog razvoja daleko bliža stanardima Europske Unije od Bugarske i Rumunjske. Povijest i dobar dio zapadne ignorancije prisilili su Zagreb da čeka u drugom redu.

Korijeni sistematske diskriminacije, kojoj je ta srednjeeuropska i mediteranska zemlja bila izložena u prošlom desetljeću, mogu se naći u prvom svjetskom ratu. Na kraju tog rata nastala je umjetna država Jugoslavija od prijašnje Srbije i ostataka namjerno razbijene Austro-Ugarske. Iako je prva Jugoslavija vrlo brzo degenerirala u srpsku monarhističku diktaturu, taj je upitni eksperiment pod komunističkim Titom ponovljen nakon drugog svjetskog rata. I ta se država raspala, jer su Slovenci i Hrvati svim silama težili slobodi, nacionalnom samoodređenju, oslobođenju od jednodimljiva i pluralističkoj demokraciji. Umjesto da svim silama podrže taj razvoj, američki i europski političari su

prijetili demokratima u Zagrebu i Ljubljani. Zapad je učinio sve kako bi očuvao Jugoslaviju, tu diktatorsku umjetnu tvorevinu.

Na okrutni osvajački rat, koji je Slobodan Milošević vodio kratko protiv Slovenije, da bi zatim ratovao duže i jačim sredstvima protiv Hrvatske i Bosne i Hercegovine, zapadna je diplomacija reagirala bespomoćno i nedjelotvorno, i ograničila se na promatranje.

Uskoro su Miloševićeve postrojbe i krvoločni Šešeljevi i Arkanovi četnici okupirali trećinu Hrvatske. Iako su Hrvatsku 1992. - nakon Vatikana - države Europske Unije međunarodno priznale, osudile su akciju kojom je Hrvatska 1995. okupirani teritorij oslobodila vlastitim snagama. Očuvanje svoje državnosti, izborenje svoje iznova stečene slobode, demokratsko učvršćenje, izgradnja pravnog državnog poredka, konsolidacija društvenog ustroja, a također i pomirenje sa teškim susjedima - sve to nije postignuto zahvaljujući pomoći Zapada, već je to Hrvatska učinila isključivo vlastitim snagama. Utoliko više je spomena vrijedno, da su sve vlade u Zagrebu - osnivački predsjednik Tuđman isto tako kao i socijalist Račan ili danas kršćansko demokratski predsjednik vlade Sanader - nepokolebljivo ostali pri cilju uvođenja Hrvatske u Europsku Uniju.

Iako su Hrvati godinama branili europske vrijednosti protiv jedne rasističko-diktatorske agresije bez europske potpore, iako su zapadna politika i tribunal za ratne zločine u grotesknom nepriznavanju činjenica stavili zločince i žrtve na istu razinu, iako je Europska Unija pomoću pustolovne konstrukcije "Zapadni Balkan" i dalje pokušavala spasiti jugoslavensku iluziju, koju nitko više ne želi, Zagreb je ipak ostao na europskom kursu. Tek sada - trinaest godina nakon izvojevanje državne nezavisnosti - Europska Unija reagira na primjeren način.

Dakle u utorak poslije podne u Strassburgu potvrdili su Chris Patten i Günter Verheugen, odgovorni komesari za vanjsku politiku odnosno ►

za proširenje Unije, da se sa Hrvatskom trebaju voditi pregovori o pristupu Europskoj Uniji. Komisija će Europskom Vijeću izričito preporučiti da pregovori sa Zagrebom počnu čim prije, nakon što je čitavu godinu dana pod povećalom preispitivala političko, pravno, privredno i socijalno stanje zemlje. Patten i Verheugen su pohvalili suradnju hrvatske vlade sa haškim tribunalom, nastojanja vlade da riješi konflikte sa susjedi-

ma i omogućiti povratak srpskih izbjeglica, manjinska prava i demokratsku stabilnost.

Makar su neke opomene, posebice od Pattena, ukazale da neke predrasude još duboko sjede, ipak je komisija morala priznati da ne postoji niti jedan razlog za drugačiji pristup Zagrebu od drugih zemalja kandidata. Verheugen je smatrao, prije svega s osvrtom na privredu: "Hrvatska stoji danas već da-

leko bolje od većine zemalja, koje će pristupiti 1. svibnja, u doba početka pregovora sa njima".

Hrvatsko strpljenje i upornost su se isplatili. Ta zemlja će morati poduzeti još ogromne napore kako bi mogla u velikom tempu voditi pregovore. Ali sada je ipak jasno: Hrvati mogu u dogledno vrijeme postati punopravni član udružene europske obitelji naroda. ♦

KROATIENS GEDULD WIRD BELOHNT

Von Stephan Baier

DT Nr. 48 vom 22.04.2004.

Die Europäische Kommission hat am Dienstag den Weg für Beitrittsverhandlungen mit Kroatien frei gemacht. Damit wurde wenige Tage vor der ersten großen Runde der Osterweiterung klargestellt, dass es bereits in Kürze eine zweite Runde geben wird, die voraussichtlich im Jahr 2007 neben Bulgarien und Rumänien auch Kroatien umfassen wird. Wer die drei genannten Länder, aber nicht die Windungen europäischer Politik kennt, mag sich verwundert die Augen reiben. Zu offensichtlich ist, dass Kroatien wirtschaftlich, politisch und gesellschaftlich den Standards der Europäischen Union viel näher ist als Rumänien oder Bulgarien. Die Geschichte und eine gehörige Portion westlicher Ignoranz führten dazu, dass Zagreb sich nun geduldig in der zweiten Reihe anstellen muss.

Die Wurzeln der systematischen Diskriminierung, unter der das mitteleuropäisch-mediterrane Land im zurückliegenden Jahrzehnt zu leiden hatte, sind im Ersten Weltkrieg zu suchen. An des-

sen Ende entstand aus dem vormaligen Serbien und großen Trümmern des mutwillig zerschlagenen Österreich-Ungarn der Kunststaat Jugoslawien. Obwohl dieses erste Jugoslawien rasch zu einer serbischen Königsdiktatur degenerierte, wurde das fragwürdige Experiment nach dem Zweiten Weltkrieg unter dem Kommunisten Tito wiederholt. Dieser Staat zerfiel, weil die Slowenen und die Kroaten mit aller Kraft nach Freiheit strebten, nach nationaler Selbstbestimmung, Meinungsvielfalt und pluralistischer Demokratie. Doch anstatt diese Entwicklung tatkräftig zu unterstützen, bedrohten amerikanische und europäische Politiker die Demokraten in Zagreb und Ljubljana. Der Westen tat alles, um den diktatorischen Kunststaat Jugoslawien zu erhalten.

Dem grausamen Eroberungskrieg, den Slobodan Milosevic kurzzeitig gegen Slowenien, dann länger und härter gegen Kroatien und Bosnien-Herzegowina führte, sah die westliche Diplomatie überwiegend rat- und tatenlos zu. Bald hatten Milosevics Truppen und die blutrünstigen Freischärler Seseljs und Arkans ein Drittel Kroatiens besetzt. Obwohl zuerst der Vatikan, später auch die Staaten der Europäischen Union Kroatien 1992 völkerrechtlich anerkannten, verurteilten sie die Selbstbefreiung des Landes im Jahr 1995. Sein statliches Überleben, seine wiedergewonnene Freiheit, seine demokratische Festigung, den Ausbau einer rechtsstaatlichen Ordnung, seine gesellschaftliche Konsolidierung und auch die Versöhnung mit den schwierigen Nachbarn – all das hat Kroatien nicht der westlichen Hilfe zu danken, sondern aus eigener Kraft erreicht. Umso anerkennenswerter ist, dass alle Regierungen in Zagreb – der Gründungspräsident Tudjman ebenso wie der Sozialist Racan und heute der christdemokratische Ministerpräsident Sanader – an dem Ziel festhielten, Kroatien in die Euro-

päische Union zu führen.

Obwohl die Kroaten ohne europäischen Beistand jahrelang die Werte Europas gegen eine rassistisch-diktatorische Aggression verteidigten, obwohl die westliche Politik und das Kriegsverbrechertribunal in grotesker Verkennung der Realitäten Täter und Opfer des Krieges auf dieselbe Stufe stellen, obwohl die Europäische Union mit der abenteuerlichen Konstruktion „West-Balkan“ an einer jugoslawischen Illusion festhielt, die keiner mehr will, blieb Zagreb stets auf Europa-Kurs. Jetzt erst – dreizehn Jahre nach der Erringung der staatlichen Unabhängigkeit – reagiert die Europäische Union darauf in angemessener Weise.

Am Dienstagabend bestätigten in Straßburg also die für Außenpolitik beziehungsweise für die Erweiterung zuständigen Kommissare Chris Patten und Günter Verheugen, dass mit Kroatien Beitrittsverhandlungen aufgenommen werden sollen. Die Kommission wird dem Europäischen Rat ausdrücklich empfehlen, möglichst bald mit Zagreb die Verhandlungen zu beginnen, nachdem sie ein volles Jahr lang die politische, rechtliche, wirtschaftliche und soziale Lage des Landes unter die Lupe genommen hatte. Patten und Verheugen würdigten die Zusammenarbeit der kroatischen Regierung mit dem Haager Tribunal, das Bemühen um eine Lösung aller Nachbarschafts-Konflikte und um die Rückführung der serbischen Flüchtlinge, die Rechte der Minderheiten und die demokratische Stabilität.

Auch wenn insbesondere Pattens Ermahnungen tiefsitzende Vorurteile gegenüber Kroatien offenbaren, musste die Kommission doch anerkennen, dass es keinen einzigen Grund gibt, Zagreb weiterhin schlechter zu behandeln als die übrigen Kandidatenländer. Verheugen meinte vor allem mit Blick auf die Wirtschaft: „Kroatien steht heute schon deutlich besser da, als die meisten der Länder, die am 1. Mai beitreten werden, zum Zeitpunkt der Verhandlungsaufnahme.“

Kroatiens Geduld und Zielstrebigkeit haben sich gelohnt. Noch wird das Land eine gewaltige Kraftanstrengung leisten müssen, um die Beitrittsverhandlungen in Hochgeschwindigkeit zu führen. Doch nun ist endlich klar: Die Kroaten können in absehbarer Zeit ein gleichberechtigtes Mitglied der vereinten europäischen Völkerfamilie sein. ♦

MUTIGE AMERIKANER IN IRAK - HRABRI AMERIKANCI U IRAKU

ŠTO OČEKUJEM OD PREDSEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

Piše Andrija Haramina, Wettingen, Švicarska (Vjesnik, Stajališta, 10.01.2004.)

U dvobroju za 31.12.2003. i 1.1.2004., pod naslovom: «Mesić: Vlada mora provesti detuđmanizaciju», Vjesnik je objavio razgovor Predsjednika Republike s novinarima uglednih hrvatskih dnevnih listova. S tim u svezi dajem svoj komentar i iznosim neke svoje misli i želje.

Na pitanje novinara o neslužbenim nagađanjima o smjeni nekih hrvatskih veleposlanika (Izrael, Rusija, SAD) i hoće li on to odobriti, Predsjednik je obrazložio da za to postoji određena procedura i ako se ona ispuni «biti će sve uredu, jer imenovanje nije pokušaj da se uhljebe neki kadrovi, nego procedura koja se dugo provodi».

Ne bih se s takovim odgovorom složio, jer kako g. Mesić sam kaže, «Prema ustavnoj odredbi, predsjednik s vladom sukreira vanjsku politiku» i upravo zbog takvog pristupa lako dođe do zloupotrebe.

U PRVOM PLANU RAD I ODGOVORNOST

U demokratskim zemljama se svakako poštuju zakoni i procedure, ali u prvom planu je rad i odgovornost u interesu nacije i države. Živim u Švicarskoj i imao sam prilike upoznati g. Miroslava Međimorca, tadašnjeg hrvatskog veleposlanika u Švicarskoj, koji je u Vjesniku, Stajališta, 8. prosinca 2003. objavio tekst pod naslovom «Čistka u diplomaciji, revanšizam, dogodili su se prije tri godine i nemojte nas uvjeravati da smo ih zaboravili». On piše: «Tada, u pobjedničkom ozračju 3. siječnja 2000., takva razumna upozorenja nisu poslušana, tada je povlačenje hrvatskih poklisara bila prirodna i očekivana mjera prokazivanja, ocrnjivanja i kažnjavanja nepoćudnih, nepodobnih i nepoželjnih kadrova. Tada je to bila čistka dvadeset pet poslanika i deset generalnih konzula. Kako to da je danas Predsjednik demokrat i protivnik svake političke osvete, a još prije tri godine potpisivao je razrješenja i prije isteka mandata».

JE LI I TO BILO U INTERESU HRVATSKE

U Švicarskoj, nakon povlačenja s dužnosti tog hrvatskog veleposlanika, gotovo dvije godine nije postavljen novi veleposlanik. Švicarska je priznata u svijetu kao demokratska, neutralna država gdje svoje sjedište imaju velike i važne međunarodne institucije (Ženeva), a i Zürich je jedan od važnih financijskih centara u Europi. Tu je i te kako važno i potrebno imati svojega službenog diplomatskog predstavnika.

To nalaže, napokon, i red i poštovanje prema zemlji domaćinu, odnosno Švicarskoj. Postavio bih pitanje g. Mesiću: je li i to bilo u interesu Republike Hrvatske i «sve uredu», po proceduri?

Na pitanje novinara: «Jedan od zadataka Račanove vlade bila je i detuđmanizacija Hrvatske i prema općim ocjenama to nije uspješno provedeno. Kako to može i treba li to provoditi nova vlada», predsjednik Mesić odgovara: «Ljudima se sudilo za kojekakve zločine da bi se potom brzo našli na slobodi. Za najteže zločine su bili oslobođeni, čak i ponovno činili krivična djela. Znamo i kako se provodila pre-

tvorba...» te nastavlja: «Afere koje je trebalo riješiti su u ladicama i jasno je da to nije smjelo dočekati današnji dan.»

A tko je za to stanje danas kriv? Tuđman? Pa što je s predizbornim atakiranjima i obećanjima i predsjednika Mesića i donedavnog predsjednika vlade Račana nakon njihove izborne pobjede 2000.? Što se «ispravilo», tko je pravomoćno osuđen?

PITANJA ZA PREMIJERA

Vlada je sada izgubila izbore i smijenjena je, a predsjednik Mesić? Upušta se u ulogu suca i savjetnika. A to ne bi trebala biti njegova zadaća. Kao legalno izabran predsjednik Republike Hrvatske, g. Mesić trebao bi se riješiti svoje more i stalnih napada na pokojnog predsjednika Tuđmana.

On je predsjednik svih građana Republike Hrvatske – i onih koji su svoj glas na izborima dali njemu, kao i onih koji su glasali protiv njega, a tih nije bilo malo – i ne bi se trebao upuštati u dnevno političke diskusije i piriti vatru, nego bi trebao i lijevu i desnicu miriti, a u interesu pozitivnog ozračja i napretka svih hrvatskih građana. Kako to može provoditi nova vlada, to su pitanja za g. Sanadera, a ne za g. Mesića. Na pitanje: «Pretučeni su radnici Valpova koji su htjeli ući u pogon. Kako to komentirate?», Mesić odgovara: «Smatram da je to barbarizam za najveću osudu. Građani imaju pravo izražavati svoje mišljenje, pa i građanskim neposlušom, ali nitko ih nema pravo zbog toga tući».

Jedan čitatelj u Večernjem listu s tim u vezi piše: «Ako su krivi sudovi, barem tako tvrde radnici, onda istjerajte donosiocje takvih odluka van iz sudnica zauvijek, zajedno s onima koji ih podržavaju. Ako su krivi radnici, onda je upotrijebljena sila sasvim na mjestu. Kod nas svatko može kako mu se sviđa zatvoriti prometnicu, blokirati ulaz u poduzeće i slično. Da – demokraciji, ali ne – anarhiji. Bezakonju se mora stati na kraj.» Odličan, jasan i sažet komentar, bez spominjanja institucija!

SLOBODA I ZAKON SU NEDJELJIVI

U Neue Zürcher Zeitungu, u članku pod naslovom «Sloboda i zakon (pravo)» prof. dr. E.W. Böckenförde, sudac Ustavnog suda, Universität Freiburg, uz ostalo piše: «Često se čuje mišljenje, sloboda je nešto izvorno, ljudima prirodno; nasuprot tome, zakon suzuje i ograničuje, često i ugrožava slobodu. To mišljenje je zabluda. U suživotu ljudi sloboda i zakon su nedjeljivi; sloboda bez zakona ne može opstati nego samo sa zakonom i kroz zakon. Prirodna, neograničena sloboda znači slobodno vladanje po miloj volji slično prirodnim silama, što znači vladavina jačega. Tada svaki ima toliko slobode, koliko je jak i moćan i koliko slobode si može izboriti. Tek primjenom zakona i kroz zakon sloboda postaje moguća, trajna i sigurna sloboda za sve, također i za slabe i nemoćne. Nužna zadaća zakona je održati i ujediniti slobodu jednih i drugih, spojiti granice dopuštenog, granice onoga što se mora i može kako pojedinca u odnosu prema drugima, tako i u odnosu prema državi...».

Kako je to sada s našim institucijama i procedurom, na koje se predsjednik Mesić tako rado oslanja i često spominje? Što je s odlukama suda? Izvršnim tijelima? Policijom? Sprovođenjem u zatvor i sl.? Tko je tu kriv? Tko je tu sudac? Predsjednik Mesić, koji daje pravo građanima na neposluš i nepoštivanje odluka institucija? Kamo to vodi? U anarhiju? Tko to potiče?

NEDOSTOJNO POLITIČARA NA TAKO VISOKOM POLOŽAJU

Odgovarajući na pitanje novinara o tekstu iz Jutarnjeg lista o proviziji isplaćenoj za poslovanje dviju naftnih kompanija, hrvatske i libijske, i objavljene Mesićeve slike s Gadafijem u tom članku, Predsjednik odgovara: «Nisam promijenio mišljenje, prije sam rekao da je taj članak smeće, a sad kažem da je to još sramotnije negoli sam tada rekao. Svaki idiot koji vidi tu sliku mislit će da sam ja ugovorio tu proviziju. To je ubojstvo po narudžbi».

Takav komentar predsjednik Mesić ne bi trebao davati, a još manje naknadno potvrdjivati i potencirati. Nije to dostojno jednog političara na tako visokom položaju. U pismu predsjedniku Mesiću 18. veljače 2001. među ostalim sam napisao: «Vi ste izabrani za predsjednika Hrvatske. Nisu za Vas glasali svi građani. Ali, nakon slobodnih, demokratskih izbora Vi ste predsjednik svih građana Republike Hrvatske i kao takvog i ja Vas cijenim i poštujem. Nemojte polarizirati, nego nastojte raditi upravo obrnuto. Radije smirujte, tražite i širite duh tolerancije i poštovanja među zavađenim. Svojim nastupima, govorima i djelima dajte ljudima ufanje i nadu u bolji život, u bolju sutrašnjicu. Prestanite kreirati svoju politiku na onome u kojemu prethodna vlada nije uspjela, često iz opravdanih razloga. Nastavite graditi našu domovinu na onome što je prethodna vlada već ostvarila: državu, vojsku, policiju, pomirbu iseljene i domovinske Hrvatske, započete gradnje cesta, tunela i drugo. Nemojte obećavati blagostanje pristupom u EU... Mi smo mediteranska zemlja, a tu je kolijevka i europske kulture. Time se moramo ponositi i propovijedati, budite i realni i ne obećavajte ono što nije ostvarljivo... Bez rada, reda i pravice nema napretka i blagostanja. To treba naglašavati i objašnjavati».

I danas, na početku 2004. godine, želim za predsjednika Lijepe naše državnika i političara koji će u tom smislu djelovati. ♦

HKR-ov odgovor SDP-u

Prenosimo u cijelosti urednički komentar glavnog urednika Hrvatskog katoličkog radija na otvoreno pismo SDP-a upućenog ministru Draganu Primorcu.

Jučer se otvorenim pismom ministru znanosti, obrazovanja i športa Draganu Primorcu, a time i čitavoj hrvatskoj javnosti obratila Socijaldemokratska partija Hrvatske. Sadržaj pisma otkriva brigu te stranke za dobro mladih ljudi, a protiv nasilja i traumatiziranja. Na prvi pogled se takva briga čini pozitivnom – ali samo na prvi pogled. O čemu se zapravo radi?

SDP se oglasio povodom prikazivanja filma „Nijemi krik“ u trećem razredu XI. gimnazije u Zagrebu. Zgražaju se nad činjenicom da je mladima toga uzrasta prikazana ISTINA o pobačaju, istina koju određene grupacije nikako ne žele priznati niti dopustiti drugima da ju upoznaju.

Socijaldemokrati Hrvatske se ne zgražaju nad prizorima nasilja kojima su mladi izloženi u mnogobrojnim filmovima koje gledaju na tv-ekranima a koji izazivaju sve češću pojavu nasilništva u našim školama i na ulicama naših gradova. Ne smetaju im prizori mladih ljudi koji umiru od droge, ali u otvorenom pismu ministru Primorcu izražavaju svoje zgražanje nad „eksplicitno prikazanim pobačajem“ u filmu kojeg „apsolutno ne smatraju primjerenim“.

Zašto je Socijaldemokratskoj partiji takav film o pobačaju neprimjeren? Zato što je riječ o „učenicima i učenicama u osjetljivoj dobi u kojoj se formiraju stavovi prema tim pitanjima i stječu prva iskustva“. Dakle, izražena je bojazan da bi mladi toga uzrasta mogli shvatiti da je

kod pobačaja doista riječ o **ubojstvu** čovjeka u njegovoj najranijoj dobi, a ne o nekakvom „čišćenju“ ili „odstranjivanju stranoga tijela“ kako se to često zna reći. U otvorenom pismu SDP se boji da bi film koji donosi okrutnu i užasnu istinu o pobačaju mogao „trajno negativno i iznimno neugodno djelovati na formiranje stava mladih ljudi o prikazanom sadržaju“.

U ovom otvorenom pismu krajnje neukusno i licemjerno zvuči pozivanje SDP-a na „opće moralne norme“. Koje to opće moralne norme zastupa Partija koja se boji istine i koja ubojstvo čovjeka želi prikazati u nekom drugom, prihvatljivijem svjetlu? Koje to opće moralne norme socijaldemokrati Hrvatske žele ponuditi mladima u Republici Hrvatskoj kada je opće poznata stvar da se taj isti SDP – osim podupiranja ubojstva nerođenoga djeteta – jednako tako zauzima i za istospolne bračne zajednice te zastupa legalizaciju lakih droga?!

Pokušaj zabranjivanja prikazivanja filma o pobačaju u srednjim školama očito je samo dio sustavne kampanje koja za cilj ima stvaranje lažnog morala u kojem se gubi vrijednost ljudske osobe. Ne zaboravimo da je upravo prošla Vlada pod vodstvom predsjednika SDP-a uvela u srednje škole program *Memo-aids* kojim se želi promovirati seksualnost bez granica, bez odgovornosti i istinske ljubavi. Za tako nešto – po mišljenju SDP-a – srednjoškolci nisu premladi, ali za pravu istinu o ljubavi, spolnosti i pobačaju jesu.

Dokumentarni film „Nijemi krik“ koji je vjeroučiteljica prikazala učenicima vjerno prikazuje pobačaj u njegovim pojedinim fazama. Prizori iz filma su doista strašni, kao što je strašna činjenica da se pobačajem ubija ljudsko biće. Na-

meće se pitanje zašto SDP upravo sada problematizira taj film kada se zna da je on samo jedno od didaktičkih pomagala predviđeno Planom i programom vjeronauka za srednje škole koji je verificirala Vlada kojoj je na čelu bio upravo predsjednik SDP-a.

Prava namjera otvorenoga pisma ministru Draganu Primorcu očita je iz njegovog drugog dijela. U njemu SDP postavlja pitanje o „primjerenosti prisutva u nastavnom programu predmeta vjeronauka u srednjim školama“. To je poanta čitavog otvorenog pisma kao i kampanje koja se u posljednje vrijeme vodi svim raspoloživim sredstvima protiv Katoličke crkve u Republici Hrvatskoj. Očito određenim snagama ne odgovara utjecaj Crkve i želi ga svesti na najmanju moguću mjeru jer Crkva svojim nastojanjima i opornom zaštitom života i ljudske osobe neprestano proziva savjesti. A savjest je opasna stvar. Ona je zadnje mjerilo ljudske prosudbe i djelovanja. Ako se uspije uspavati savjest ljudi – pogotovo mladih, onda se s njima može raditi što god se hoće.

Otvoreno pismo Socijaldemokratske partije Hrvatske ponovo otvara nikada riješeni problem odnosa prema problemu pobačaja. Hoće li se hrvatsko društvo koje je – barem brojčano katoličko – osvijestiti i prihvatiti istinu da je pobačaj ubojstvo te se tako i odnositi prema njemu, pokazat će vrijeme. Postavlja se i pitanje što su sve dosadašnje hrvatske vlasti učinile na buđenju te svijesti i rješavanju toga problema te hoće li u hrvatskoj javnosti i dalje biti glasni samo oni koji se zgražaju nad tim da se stvari nazivaju pravim imenom i prikazuju u pravom svjetlu.

Robert Šreter, glavni urednik HKR-a ◆

NOMINIRAN ZA NOBELOVU NAGRADU ZA MIR

DR. FRANJO KOMARICA
- BANJALUČKI BISKUP

Nobelove nagrade dodjeljuju se svake godine 10.12., a nominacija kandidata zaključuje se 2.2. Internacionalna liga humanista BiH objavila je početkom travnja da je banjalučki biskup msgr.

Franjo Komarica nominiran za Nobelovu nagradu za mir 2004. Nobelov odbor povjerio je izbor kandidata iz BiH prof. dr. Irfanu Zuliću, predsjedniku ILH-a u Sarajevu. Članovi Odbora ILH-a prosudili su kako najrealnije izgleda u konkurenciji među tisućama kandidata ima beskompromisni borac za ljudska prava, mir i toleranciju, dr. Franjo Koma-

rica. Glavni tajnik ILH-a Zdravko Šurlan rekao je da biskup Komarica predstavlja metaforu istine i pravde, te da je buditelj savjesti uspavanih vođa svijeta.

Biskup Komarica neumorno ukazuje na nepravdu koja se dogodila i još se uvijek događa Hrvatima u BiH. U kontaktima sa predstavnicima međunarodne zajednice nailazi na zid nerazumijevanja i nezainteresiranosti. Kako sam kaže došao je do zaključka da su oni nejedinstveni, neodlučni i nepošteni, te da im nimalo nije stalo do budućnosti naroda i zemlje Bosne i Hercegovine. Vidio je, kaže, službeni papir iz Bruxellesa sa podatcima koliko međunarodna zajednica izdvaja novca za program povratka Bošnjaka u Republiku Srpsku, a koliko za povratak Srba u Federaciju BiH. Novac za program povratka Hrvata ne postoji! *Drugim riječima kaže se: Ti si protjeran s mojim znanjem i odobrenjem i ja ne želim da se vratiš! Evo, to kaže međunarodna zajednica.*

Za katolike u BiH nitko se ne brine, dok se drugim vjerskim zajednicama poma-

že i politički i pravno i financijski. Pomoć bi se treba podijeliti ravnopravno na tri entiteta. Međutim, ovdje vlada zakon jačeg, a ne zakon pravde i dok tako bude, ova zemlja nema prosperiteta, jer svoju sadašnjicu i budućnost gradi na velikom zločinu, i tu ne može biti blagoslova.

Prema podatcima od 31.12.2003. na području entiteta Republike Srpske, gdje je i sjedište biskupije, žive svega 6'752 katolika, najvećim dijelom Hrvata (uz nešto Slovenaca, Poljaka, Čeha i Talijana). Na tom istom području prije rata živjelo je oko 220 tisuća katolika. Ako se ništa ne poduzme protiv toga trenda, katoličaka će crkva s područja polovine BiH biti istrebljena. Sve to promatraju i toleriraju navodni zaštitnici ljudskih prava i sloboda. Istrebljenje Hrvata sa njihovih vjekovnih ognjišta nije zločin protiv čovjeka i čovječnosti, oni su stali na stranu zločinca i budnim okom prate i zagovaraju samo povratak Srba u Hrvatsku. ◆

CARL GUSTAV STRÖHM (1930. – 2004.),
njemački novinar i hrvatski domoljub

POLA STOLJEĆA LJUBAVI PREMA HRVATSKOJ piše Joško Čelan

Sve one koji žive s Hrvatskom i za Hrvatsku duboko je potresla vijest da je rano u petak 14. svibnja u Beču iznenada preminuo istaknuti njemački novinar i hrvatski prijatelj dr. Carl Gustav Ströhm, komentator i analitičar niza najuglednijih njemačkih listova, ali i čovjek koga su, osobito u najtežim danima stasanja i kalvarije mlade hrvatske države, upoznali po dobru i brojni gledatelji HTV-a, čitatelji Večernjeg lista i niza drugih hrvatskih glasila. Kao što se moglo i očekivati od debelokožnih liberal-komunističkih medija, koji drmaju hrvatskim javnim životom, ova je vijest smještena na rubove stranica, iako je riječ o čovjeku, koji je točno pola stoljeća u svijetu i u Domovini hrabro i ustrajno svjedočio za hrvatsku stvar – njenu slobodu i demokraciju – i u onim vremenima kada je to, i na tzv. demokratskom Zapadu, bilo vezano uz nemale osobne rizike i sukobljavanja.

Osim toga, dr. Ströhm se, iako Nijemac, mogao s više razloga smatrati hrvatskim novinarom od mnogih koji su to pukom činjenicom rođenja. U najteža vremena srbokomunističke agresije kad su, recimo, neki (novinari i nenovinari) bježali iz hrvatske zemlje, koja je prolazila svoje »godine opasnog življenja«, dr. Ströhm je s obitelji – suprugom i dva sina – kao za inat doselio u Zagreb. Hrvatski čitatelji i gledatelji to su spontano prepoznali, pa je dr. Ströhm bio široko omiljena medijska ličnost, osobito u situaciji kad su nam s tog opjevanog demokratskog Zapada stizali samo bljutavi cinizam i neuvijene prijetnje. Sve to, rekostmo, nije bilo dovoljnim razlogom da njegova smrt na ovdašnjim novinskim stupcima i televizijskim zaslonima dobije dostojnije mjesto.

OSJEĆAJ ZA MALE

Dr. Carl Gustav Ströhm rođen je 8. ožujka u Tallinnu (koji se na jeziku tamošnje njemačke manjine zvao i Reval), estonskom glavnom gradu, od oca baltičkog Nijemca i majke Ruskinje, gdje je u višenacionalnoj sredini rano razvio osjećaj za međusobne odnose i probleme malih naroda. Naravno, tu je stekao i temelje poznavanja, među svim ostalim, i slavenskih jezika: dr. Ströhm kasnije je besprijekorno naučio i hrvatski jezik. Sjećam se da se uvijek podsmijehivao onim, najčešće američkim, analitičarima i komentatorima, koji su godinama pisali o problemima pojedinih zemalja, a da su pritom sasvim rijetko u njima boravili, a o poznavanju jezika da i ne govorimo.

Po završetku 2. svjetskog rata izbjegao je u Njemačku, odnosno u Bavariku. Studirao je istočnoeuropsku povijest na Sveučilištu u Tübingenu, poslijediplomske studije na međunarodnom seminaru elitnog Harvardskog sveučilišta u SAD-u. Doktorirao je, ponovno u Tübingenu, tezom o ruskom građanskom ratu.

pijevao se domoći i potpuno izolirane Tirane).

Prvi put je u bivšoj državi boravio još kao student 1954. godine, gdje se upoznao s hrvatskim pitanjem, kojim se bavio do svojih zadnjih dana. Šezdesetih godina započinje za nas možda najzanimljivije razdoblje njegova života, koje bi jednom svakako valjalo sustavnije predstaviti hrvatskoj stručnoj i medijskoj javnosti.

Naime, on je od 1966. do 1972. kao voditelj programa Radija Deutsche Welle za jugoistočnu Europu branio Hrvatsko proljeće i tako došao u sukob s jugoslavenskim komunističkim vodstvom. Središnja ličnost toga vremena bio je i kasniji prvi hrvatski predsjednik i državotvorac dr. Franjo Tuđman, s kojim je ostvario dugogodišnji odnos međusobnog poštovanja i naklonosti. Formalni ishod toga odnosa bila je činjenica da je 1995. g. predsjednik Tuđman odlikovao Carla Gustava Ströhma *Ordenom Danice Hrvatske* za njegov novinarski rad i doprinos promicanju ugleda i priznavanju demokratske Republike Hrvatske u svijetu.

Od 1972. do kraja 1999. dr. Ströhm je bio istočnoeuropski dopisnik Die Welt-a. U to vrijeme (1976. g.) objavio je knjigu o Jugoslaviji poslije Tita, koja je izišla na njemačkom i talijanskom jeziku, u kojoj je precizno predvidio propast bivše države. Osim toga, vidovito je predkazivao: čim Tito ode s političke i povijesne scene, hrvatsko pitanje postat će akutno.

PRECIZAN PROGNOZER

U jesen 1990. godine, kad se već nagoještavala politička pa i ratna kataklizma, tadašnji glavni urednik Večernjeg lista Branko Tuđen nazvao ga je u njegov bečki ured i zatražio intervju o tome kako on vidi tadašnje prilike u Hrvatskoj i bivšoj Jugoslaviji. Nije, međutim, ostalo samo na tome: dr. Ströhm je postao stalni Večernjakov kolumnist – zapravo, i u punom smislu hrvatski novinar. »Prvi put mi se pružila prilika pisati za list u zemlji koja je do tada bila pod komunističkim vodstvom«, zabilježio je kasnije dr. Ströhm u knjizi svojih tekstova pod naslovom »Što sam rekao Hrvatima«, koja je nastajala već od 1990. godine.

Situacija je bila sasvim nejasna, bilježio je Ströhm: jugovojška je još bila u zagrebačkim vojarnama, Jugoslavija je postojala kao država, a slobodni izbori tek su bili na dnevnom redu. Ali, on se već tada usudio predkazati da će iz svega toga Slovenija i Hrvatska izići kao nezavisne države, te da Jugoslavija nema nikakvih izgleda. Jedino se, kaže, nadao

Već kao mlad novinar zatičao se na vrućim točkama hladnoratovskog konflikta Istoka i Zapada: od Budimpešte do Moskve, od Varšave i Praga do Zagreba i Beograda (a us-

mirnom razlazu Hrvata i Srba, ali se ipak pribijavao i krvoprolia.

U vremenu krvave srbočetničke i jugokomunističke agresije na Hrvatsku Ströhm se javljao i na HTV-u, komentarišu u kojima se, kao i u svojim novinskim kolumnama, uprkos unutrašnjim i vanjskim pogibeljima zalagao za učvršćivanje, pojedinačne i nacionalne, samosvijesti i samopoštovanja Hrvata i Hrvatske.

Ni nakon promjene vlasti 2000. godine, odnosno povratka s obitelji u Beč, nije odustao od pisanja u sada već potpuno marginaliziranom domoljubnom tisku (konkretno u Hrvatskom slovu i Fokusu).

ZAJEDNIČKA SJEĆANJA

Tako je pobjedom liberalkomunističke vlasti Carl Gustav Ströhm postao osloncem i prijateljem i najnovijem naraštaju marginaliziranih hrvatskih javnih djelatnika. Osobno sam ga upoznao sredinom devedesetih u spaljenim Konavlima. Od tada smo se viđali relativno često širom Hrvatske, uključujući tu i njegovo omiljeno ljetovalište u vali kraj Vele Luke na Korčuli.

Sjećam se, recimo, zajedničkog sudjelovanja u jednoj Latinici (na OTV-u), koja je bila najavljena kao razgovor o hrvatskom tisku, ali smo ubrzo shvatili da je riječ o običnoj i za njenog voditelja uobičajenoj prijepriči - emisija se pretvorila u reklamu Jutarnjeg lista koji je tada počeo izlaziti. Pokojni gospodin Ströhm reagirao je vrlo hitro i vrlo oštro.

U svome listu *Junge Freiheit* pisao je vrlo često i znalački o hrvatskim temama. Pisao je i o knjigama hrvatskih novinara i publicista, koji su u crvenozutom režimu izbačeni iz igre, među ostalim i o mojima. Bio je s nama i na prosvjednom skupu u Splitu pred više desetaka tisuća ljudi, nakon što su Račan i Mesić organizirali i proveli državni udar na Slobodnu Dalmaciju pod glavnim urednikovanjem Josipa Jovića u svibnju 2001. Zadnji put smo se vidjeli prilikom predstavljanja mojih knjiga "Oteto zaboravu" i "Trećeg januarska Hrvatska" 4. listopada 2002. godine u herojskom Pakracu. U pratnji gradonačelnika Pakraca Špančića obilazili smo podrum Požeške kotline i isprobavali tamošnje "zlatne kopljice". Bio je vrlo raspoložen, kao i uvijek kad je bio u Hrvatskoj. Jedino se ljutio kad bi pored autoceste za Zagreb viđao plakate koji su reklamirali lezbijske veze, a u potpisu nizozemsko veleposlanstvo kao financijera. Nikada se – i tu je bio veći Hrvat od mnogih Hrvata – nije mirio s arogancijom zapadnih vlada i statusom Hrvatske kao banana republike.

Njegovim odlaskom njemačko je novinarstvo izgubilo svjedoka povijesti, novinara, publicista i jednog od najboljih znalaca hrvatskog pitanja, a Hrvatska možda i svoga najboljeg stranog kroničara, analitičara i prijatelja.

Hvala mu za njegovu veliku ljubav i zalaganje za našu hrvatsku domovinu. Počivao u miru Božjem. ♦

PRETVORBA INFORMACIJE – OD USLUGE
GRAĐANIMA U (ZLONAMJERNU)
PROVOKACIJU

INFORMACIJE KOJE TO NISU

piše Dunja Gaupp

Opasnost manipulacije vijestima oduvijek je postojala, što je još 1831. godine pruski general Clausewitz kratko i jasno formulirao riječima: «Većina vijesti je netočna». Ako je nekada bilo tako, danas je još gore!

U današnje vrijeme informacija je postala roba koja se prodaje kao i svaka druga. Sve je podređeno broju prodanih primjeraka ili broju gledatelja TVa. U takvoj klimi izazov manipulacije vijestima je velik, a mogućnosti praktično neograničene. Manipulacija vijestima proteže se od namjernih netočnosti, nespomenutih važnih činjenica, preko iskrivljenog, jednostranog i nepotpunog predstavljanja, pa čak do tendenciozno napravljenih slika.

Slike su posebno važne, jer ih ljudsko oko prvo registrira, tek onda naslov i eventualno podnaslov. Ovisi o tome kako je slika napravljena, njome se osoba ili tema može napraviti simpatičnom ili antipatičnom, lijepom ili ružnom. Kompjuterskom obradom fotografije moguće je napraviti baš sve – na trup jedne osobe postaviti glavu neke druge, usred polja pšenice montirati neboder, zalazak sunca napraviti zelenim itd., itd.

Na primjer, kako bi atentat u Luxoru 1997. napravili dramatičnijim, u Švicarskoj su izjavitelji «Blick-a», novina sa najvećom nakladom, a to je prenijela i državna TV, bojanjem u crveno jednu lokvicu vode pretvorili u lokvu krvi.

Kada talijanski novinar Piero Ottone piše: «Novinar na posao polazi sa svojim osobnim unaprijed donešenim mišljenjem i želi vidjeti potvrđenim ono što misli da je unaprijed znao», on između ostalog misli na subjektivno ili kako ga još zovu *odvjetničko* novinarstvo.

Odvjetničko novinarstvo predstavlja posebno izopačenu varijantu manipulacije. U prvom planu takvog novinarstva stoji želja novinara stvarno ili tobožnje zlo razotkriti, napraviti se odvjetnikom prema njegovom osobnom mišljenju do broga protiv navodno lošeg, utjecati na čitatelja ili mišljenje javnosti, izigravati učitelja. Novinar tako postaje protivnička strana, nositelj najnižih instinkata i rušilačkog nagona, stvaratelj javnog mjehura, a informacija postaje političko-pedagoško oružje u navodno demokratskoj diskusiji. Medijske kampanje podsjećaju ponekad na civiliziranu formu javnog linča.

Pojmovi **hemizmus** i **hemling** (Hämismus, Hämling) novijeg su datuma, a prvi ih je prije dvije godine primjenio poznati švicarski teolog, pisac teološko-etičkih rasprava i profesor katoličko-teološkog fakulteta u Tübingen-u (Njemačka), dr. Hans Küng. Te dvije kovanice nastale su iz osnovice Häme = skupni pojam za jal, zlobu i podmuklost. Sa **hemizmus** Küng označuje vrstu novinarstva koja nema za cilj informirati nego difamirati i koja se u tu svrhu služi svim sredstvima, a člankopisca takove vrste štiva naziva **hemling**. Obzirom na Küngovu poznatu etičnost on vjerovatno pri tome nije namjerno ciljao na dvosmislenost, jer Hämling u njemačkom označuje i uštopljenika. Jednu od karakteristika **hemlinga** Küng opisuje ovako: «Gnusno se ponaša **hemling** kada se na etičke namjere nekog autora cinično i zlobno nabacuje blatom i vjerodostojnost dotičnog u javnosti pokušava svim sredstvima diskreditirati». Hans Küng primjećuje da je **hemizmus** u današnjem novinarstvu raširena, ali premalo istražena pojava.

Hemizmus je u hrvatskim medijima zauzeo epidemijske razmjere, moglo bi se spekulirati zbog poslovično hrvatskog jala, koji osigurava dovoljnu čitalačku publiku klevetničkom piskaranju. **Odvjetničko** novinarstvo ni najmanje ne zaostaje, a manipulirane slike u nekim tiskovinama predstavljaju vrhunac njihove

ve kvalitete i kreativnosti.

Novine, ali i radio i televizija, često i rado preuzimaju ulogu «četvrte sile» u demokratskim državama. Govori se o «paziteljima» nad moćnima, koji bezkompromisno otkrivaju nepravilnosti.

I stvarno, demokracija ne može bez komunikacije i informacije. Informacija mora služiti građaninu koji želi biti upoznat sa događajima i odlukama u politici, privredi i kulturi kako bi mogao stvoriti vlastito mišljenje. Ali, novinarstvo ne može vjerodostojno ispuniti tu zadaću, ako samo sebi ne postavi etička mjerila.

Povodom 3. svibnja, dana slobode medija, rimski je nadbiskup John Foley rekao da svaki oblik socijalne komunikacije počiva na tri osnovna principa, koji trebaju biti osnova našeg života:

1. istina ima prednost – ako širimo laži, nikad nismo u pravu.

2. dostojanstvo pojedinca – komunikacija treba dostojanstvo pojedinca uvećati, a ne umanjiti

3. sveopće dobro – komunikacija treba društvu donijeti dobro, a ne ga moralno ili na druge načine povrijediti.

I opominje: «Istina, dostojanstvo i sveopće dobro! Kada bi svi medijski izjavitelji uvijek slijedili ta tri principa, naš bi svijet bio sretniji».

Na žalost, izjavitelji te kategorije rijetko su posijani na ovoj našoj planeti. Po tom pitanju Hrvatska je gotovo 100 % globalizirana.

I zato se na kraju postavlja pitanje: **tko danas kontrolira moćne medije?** ♦

OKONČAN PROSVJED OBEZPRAVLJENIH POLICAJACA

Piše D. Gaupp

Sa promjenom vlasti obezpravljeni policajci okončali su svoj prosvjed na Markovom trgu, jer su dobili obećanje da će njihovi slučajevi i zahtjevi

biti ispitati. 613 dana prosvjeda urodilo je plodom.

Prije dva mjeseca na posao su vraćeni prvi obezpravljeni policajci, a u zadnjoj grupi biti će voditelj prosvjeda Filip Lacić. To je njegova osobna odluka, kako se nebi moglo reći da je iskoristio svoju poziciju pregovarača.

Policajci zahvaljuju svima koji su ih podupirali i zajedno sa njima više od godine dana molili krunicu. ♦

**PLANIRANA TRASA JADRANSKO-JONSKE
AUTOCESTE OD KRIŽIŠĆA DO ŽUTE LOKVE**

**ZLOČIN NAD PRIRODOM I LJUDIMA
VINODOLA**

Poštovano uredništvo!

Nakon duljeg vremena obraćam Vam se sa zamolbom da ovaj prilog objavite u DO HKZ-e u Švicarskoj.

Nakon odlaska u mirovinu i povratka u domovinu, nastojeći se što prije uklopiti u životne tokove staroga kraja, vrlo brzo smo došli do spoznaje da je ekološka svijest naših sugrađana na jednoj ne baš zavidnoj razini, te smo odlučili aktivno se uključiti u akciju buđenja ekološke svijesti svih naraštaja pučanstva u našem kraju, te zahvaljujući potpori jednog kruga građana Novog Vinodolskog, u listopadu mjesecu 2003. g. osnovali smo *Ekološko društvo Novi Vinodolski*.

Polazeći od jednog od naših osnovnih zadataka, a taj je briga za prostor i okoliš, u zajedništvu sa Ekološkim društvom Crikvenica, dana 31. ožujka o.g. organizirali smo u Novom Vinodolskom javnu tribinu građana na temu planirane trase Jadransko-Jonske autoceste, koja bi prema projektu (tzv. Varijanta br. 3), trebala prolaziti uz same rubne dijelove gradova Crikvenice i Novog Vinodolskog (djelomično samo 150 do 300 m udaljenosti).

Mi smo se, uz sveopću podršku brojnih sudionika tribine, oštro usprotivili realizaciji ove predložene varijante iz više razloga, a ovdje ću spomenuti samo nekoliko bitnih:

Novi Vinodolski je primorski gradić bogatog povijesnog i kulturnog nasljeđa razvijen kao longitudinalna morfološka i funkcionalna struktura, a prostorne determinante razvoja su s jedne strane more, uz čije se obale protežu naselje i izdvojene turističke zone, a s druge strane brijeg po čijoj se prisojnoj strani razvija grad odnosno njegove atraktivne stambeno-turističke zone. Radne zone i poljoprivredne površine s nizom manjih naselja također sačinjavaju prirodno zaleđe i zaokružuju cjelovitost toga funkcionalnog prostora. U ovaj uski, funkcionalno nedjeljiv prostor, provaljuje sada koridor autoceste uz sami rub gradskih naselja i na taj način ne samo simbolički nego i fizički presjeca njegovu prirodnu vezu sa zaleđem. Time spriječava prirodne tokove obala - zaleđe, te definitivno onemogućuje fizički prelazak Novog Vinodolskog u Vinodol, trošeći pri tome i ono malo prostora za daljnje širenje i razvoj grada. Moram također spomenuti i činjenicu da planirana trasa te buduće autoceste prolazi po samom rubu 1. vodozaštitne zone u predjelu izvorišta pitke vode Žrnovnica, a sukladno državnim i županijskim odlukama čak je i u području 2. vodozaštitne zone zabranjena svaka građevinska

djelatnost, pa tako i izgradnja bilo kakvih prometnica. Već sama ta činjenica govori nam o tome da je projektirana trasa autoceste zahvat visokog rizika, jer potencijalno ugrožava opskrbu pitkom vodom čitav niz naselja i gradova, a o posljedicama u daljnjem razvoju turizma da i ne govorimo.

Istraživanja njemačkih prometnih stručnjaka pokazala su da se autcestovni promet ubraja u skupinu najvećih zagađivača čovjekove prirodne sredine, a sa 30 do 40 tisuća vozila dnevno, koliko se predviđa prema studijama intenziteta prometa buduće Jadransko-Jonske autoceste, imat ćemo nevjerojatnu devastaciju prirode i mora, da o negativnim dodatnim faktorima kao što su buka i svjetlosno zagađenje i ne govorimo. K tome valja spomenuti i činjenicu da su Hrvatske Autoceste d.o.o. naručile kod poduzeća Rijekaprojekt d.o.o. kako izradu samog projekta, tako i izradu studije o utjecaju na okoliš spomenute trase autoceste, što je u biti protuustavan čin, a u zemljama napredne demokracije ovakove namještajke su praktički nezamislive.

No naše političke strukture pokazuju potpunu bešćutnost glede zaštite povijesnih, kulturnih i inih vrednota ovoga kraja. Iako je još od 1992.god. poznato da postoje za nas daleko prihvatljivije varijante spomenute autoceste, odgovorne županijske i državne institucije nisu uzele u uže razmatranje, po nama meritorno mišljenje Znanstvenog savjeta za zaštitu prirode pri Hrvatskoj Akademiji znanosti i umjetnosti na čelu sa Akademikom Andrijom Mohorovičićem, nego svojim suludim odlukama vrše svojevrsan zločin nad prirodom i ljudima ovoga kraja.

Da pojasnim, nitko razuman ne može biti protiv izgradnje jedne brze i moderne prometnice kao što je autocesta, koja treba povezivati Rijeku sa postojećom autocestom na čvoru Žuta Lokva,

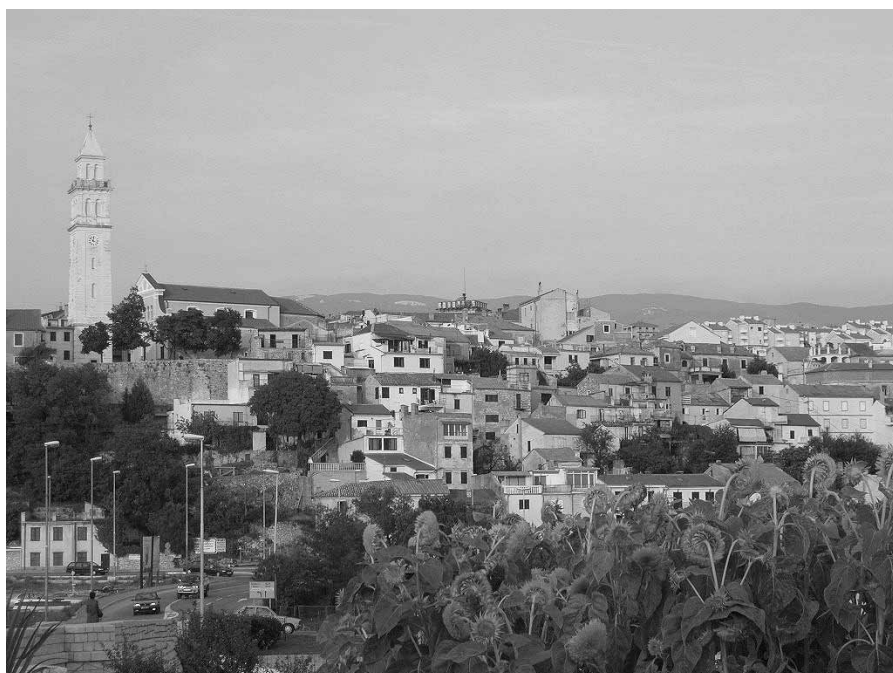
no tu trasu treba izmjestiti u zaleđe Hrvatskog primorja kako je to već prije dvanaest godina predložio pokojni Akademik Andrija Mohorovičić.

Iako smo u međuvremenu dobili pismene podrške od nekoliko ekološki osvještenih udruga u Republici Hrvatskoj, (Eko-Kvarner, Riječki ekološki pokret, Društvo Vinodol iz Zagreba itd.), kao i stranih državljana poput gosp. Nicolasa Waplera iz Francuske, te g. Josefa Meiera iz Njemačke, kojima su ljepote ovih naših krajolika već godina prirasle uz srce, naše političke strukture ostaju i dalje potpuno bešćutne i rade po svome nahođenju zaboravljajući pritom na činjenicu da bi po Ustavu R.H. trebale biti samo servis građana. To nam govori da se mnogi političari u našoj državi još uvijek ponašaju kao u doba jednogumlja, a mi da moramo ustajati na ostvarivanju naših ciljeva s još puno strpljivosti, energije i upornosti u radu, kako bismo i budućim generacijama osigurali sačuvane ljepote našega mora i priobalja.

Na koncu ovoga javljanja moram ustvrditi kako bi mi činilo puno veće zadovoljstvo ponuditi štovanim članovima HKZ-e i čitateljima DO prilog ljepšega i optimističnijeg sadržaja od ovoga kojeg sam Vam poslao, no očito nama u Hrvatskoj predstoji još dugi i trnovit put u društvo uljuđenih i civiliziranih demokracija Europe.

Srdačno Vas
sve
pozdravljam

Predsjednik
Ekološkog
društva Novi
Vinodolski,
Ivan Kukalj

31. SABOR HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE U ŠVICARSKOJ

U Švicarskoj se termini za priredbe i događaje određuju nekoliko mjeseci unaprijed, tako je i datum 23. studeni 2003. za planiranu književnu večer i 31. Sabor HKZ bio određen i prostorija rezervirana puno prije nego se znao datum održavanja izbora u Hrvatskoj. Kada se predsjednik Mesić konačno odlučio odrediti i objaviti datum izbora, mi više nismo mogli pomaknuti datum održavanja Sabora. Ipak, iz bojazni da nam neće doći dovoljan broj ljudi (znali smo da će mnogi Hrvati svoje glasačko pravo ostvariti kod kuće u Hrvatskoj), otkazali smo književnu večer.

U starošvicarskom ambijentu prostorije Wappensäli, restorana Schützenhaus Albisgütli u Zürichu, održan je 31. Sabor Hrvatske kulturne zajednice, koji je ove godine bio izborni. Nakon opširnog izvještaja Upravnog odbora i Uredništva Društvenih obavijesti o radu u protekloj godini, svoj je izvještaj dao i Nadzorni odbor, nakon čega su sva izvješća prihvaćena, a Upravnim tijelima je dodijeljena razrješnica (décharge).

U **Upravni odbor** ponovno su izabrani *Ivan Matarić* za predsjednika, *Dunja Gaupp* i *Anto Lukač*, te dva nova člana gospodin *Vjekoslav Čurić* i *Ljupko Perić*. *Osvin Gaupp* ostaje i dalje glavni urednik **Društvenih obavijesti**, a redakcijski tim uz *Tomislava Kukalja* (web-master internet stranice) i *Mirka Markovića*, ojačan je novim članovima, *Vjekoslavom Čurićem* i *Ljupkom Perićem*. Za **Nadzorni odbor** izabran je, uz dosadašnje članove *Vladu Šimunovića* i *Franjicu Kos*, gospodin *Ivo Boban*.

Na Sabor su upućene dvije zamolbe/prijedloga: **Glavni odbor** je, zbog više-godišnje potpune neaktivnosti ogranaka *Istočna Švicarska* i *Olten*, predložio njihovo zatvaranje, što je Sabor odobrio. **Upravni odbor** je zamolio da se done-se odluka o imovini Zajednice koja na-

V. Čurić A. Lukač Lj. Perić I. Matarić D. Gaupp

kon Sabora 1999. godine nije vraćena društvu, iako je bila zatražena. Prema zadnjem poznatom popisu, osim narodnih nošnji kod Renate Šebalj, najveći dio imovine – knjige, umjetničke slike itd. – nalazi se kod Marijana Jakopovića, a cjelokupna arhiva Nadzornog odbora, te jedna financijska knjiga kod Radovana Smokvine.

Imovina prije dvije godine zatvorenih ogranaka (sa izuzetkom ogranka Biel) također nije vraćena, a kod Zlatka Pintarića nalaze se markice «Velikani hrvatske naive» u vrijednosti 38'565.– Fr.

Sabor je zaključio da se *repovi prošlosti* trebaju odstraniti, stoga se otpisuje sva dosadašnja imovina društva, osim markica «Velikani hrvatske naive». Ukoliko gospodin Pintarić odbije vratiti markice, što je svojevremeno priopćio pokojnom gospodinu Dragutinu Opariću, onda mu Upravni odbor mora poslati račun na gore spomenuti iznos. Ovom se prilikom zahvaljujemo vrijednoj i korektnoj obitelji *Mijo i Marija Hadžikan*, koji su arhivu i imovinu njihovog bivšeg ogranaka Biel predali Upravnom odboru samoinicijativno i prije nego su za to bili zamoljeni. Nakon Sabora oni članovi koji nisu

morali žuriti na vlak, proveli su još nekoliko sati uz dobru večeru, diskutirajući o svemu pomalo, a glavna tema bili su naravno izbori u Hrvatskoj, koji su toga dana ušli u svoju završnu fazu.

Nadopuna:

Nako početnih nesporazuma HKZ je konačno došla do markica iz serije «Velikani hrvatske naive». Zahvaljujemo g. Krušlinu i g. Petkoviću iz udruge *ProCroatia* na korektnosti i konstruktivnosti prilikom primopredaje markica.

06.05.2004. javila nam se i gđa. Renata Šebalj sa isprikom zbog nejavljivanja na naš dopis od 01.11.2002. kojim smo ju zamolili za povrat narodnih nošnji. Između ostaloga gđa. Šebalj piše da su 3 kompleta narodnih nošnji njeno vlasništvo, a samo jedna nepotpuna narodna nošnja i *laibeki* vlasništvo su HKZ. «*Narodne nošnje su u više navrata posuđivane bivšem ogranku Baden-Zürich, zadnji puta za proslavu godišnjice Wetttingena u srpnju 1995., a nakon koje nisu vraćene. Jedina mogućnost je apel putem DO na osobe koje su ih zadržale, da ih sada konačno vrate tamo gdje im je i mjesto*», piše gđa. Šebalj.

Iako je otpisom imovine HKZ izgubila velike materijalne vrijednosti, najviše žalimo za arhivom Društvenih obavijesti, koje predstavljaju pisanu povijest udruge. Zato molimo članove i prijatelje koji su sačuvali stare brojeve DO da nam se jave. ♦

V. Čurić O. Gaupp Lj. Perić T. Kukalj

ŠVICARSKI ODVJETNIČKI IZVJESTITELJI

Piše Dunja Gaupp

Nakon izborne pobjede HDZ-a mogli smo u švicarskim medijima pročitati izvještaje **odvjetničkih** novinara nimalo sklonih Hrvatskoj i istini.

24.11.03. na web stranici **swissinfo / Schweizer Radio International** objavljen je članak povodom izborne pobjede HDZ-a. Između ostalog **swissinfo** piše: «*Eine echte Auseinandersetzung mit dem autokratischen Erbe des langjährigen Partei- und Staatschefs Franjo Tuđman hatte Sanader aber vermieden. Eine Entschuldigung für Kriegsverbrechen durch kroatische Militärs*

während der Kriege gegen Bosnien und Serbien lehnte die Partei ebenfalls ab.»

Prijevod: "Stvarno suočavanje sa autokratskim naslijeđem dugogodišnjeg šefa stranke i države Franje Tuđmana, Sanader je izbjegao. Stranka je također odbila ispričati se zbog ratnih zločina koje je počinila hrvatska vojska tokom rata protiv Bosne i Srbije".

27.11.03. u **St. Gallener Tagblattu** g. Rudolf Gruber piše: «*... dass der erste kroatische Präsident, Dr. Franjo Tuđman, aus dem kroatischen Gebiet „Krajina“ nach Serbien fliehenden Serben, nachgerufen haben sollte: „Gute Reise!“*

Prijevod: «*... da je prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman dovikivao «sretan put» Srbima koji su bježali iz*

Krajine».

Čitatelju se dakle sugerira da je Hrvatska vodila rat protiv BiH i Srbije, a Srbe iz Krajine planski protjerala. Da se takve neistine o Hrvatskoj pišu rezultat je djelovanja hrvatskih *hemlinga* koji su već od 92. godine uporno radili na ocrnjivanju hrvatske politike i predsjednika Tuđmana.

Protiv tih monsturoznih objeda protestirali su pismeno Hrvatska kulturna zajednica i Hrvatski svjetski kongres za CH/FL, te neki pojedinci. Predstavnici Hrvatske u Švicarskoj smatrali su da to nije njihov posao, nego nas, građana Hrvatske u CH i hrvatskih udruga! ♦

KNJIŽEVNA VEČER - Emil Čić

POVIJEST HRVATSKIH

NEPRIJATELJA

Piše Dunja Gaupp

U nedjelju 25. siječnja ugostili smo hrvatskog publicista, javnog djelatnika i samostalnog umjetnika Emila Čića, koji je nakon svoje početne turneje u Hrvatskoj krenuo i među Hrvate u svijetu. Povod gostovanju i književnoj večeri u mjestu Jona i gradu Zürichu, bile su njegove dvije nove knjige: prva, **Povijest hrvatskih neprijatelja**, zbirka izabranih članaka, i druga, njegov prijevod knjige **Anglo-američki Establishment** američkog povjesničara Carrolla Quigleya (1910-1977).

Nakon nedeljne mise u mjestu Jona (kanton St. Gallen) koju je vodio fra Vlado Ereš (od nedavno dopredsjednik Hrvatskog svjetskog kongresa za Švicarsku i Lichtenstein), a kojoj je prisustvovao i naš gost iz Hrvatske, **Hrvatski svjetski kongres - Zajednica Jona** organizirali su prvo predstavljanje knjiga i ujedno kratko povijesno predavanje o ulozi Hrvatske u svjetskim povijesnim odnosima. Kako u Joni tako i u Zürichu slušatelji su vrlo pažljivo pratili izlaganje i predstavljanje obje knjige. Zbog ograničenog vremena u Joni se nije mogla održati diskusija na tu temu, ali je zato u Zürichu bila vrlo aktivna i trajala je do poslije 21.00 sat.

Autor, prevoditelj i nakladnik knjiga upoznao je prisutne s činjenicom da se u prethodnom stoljeću, u kololetu raznih političkih okolnosti, Britanija izdvojila kao najopasniji hrvatski neprijatelj, koji je još u 19. stoljeću intenzivno tražio putove kako osnovati Jugoslaviju i kako ju posredstvom Srba sačuvati. U tome je spletaka i političkim ubojstvima i uspjela. Istražujući sve moguće izvore Čić je našao mnoštvo zanimljivog povijesnog materijala, te mu je kao jedna od temeljnih informacija o problematici poslužila i knjiga «Robert William Seton-Watson i Jugoslaveni» (Zagreb-London 1976.), koja je dobila svoju dopunu i u mnogobrojnim drugim izvorima. Autor/prevoditelj upozorio je i

na činjenicu da se područje Hrvatske u britansko-američkim izvorima često naziva *žilom kucavicom Britanskog Carstva* (vidi npr. «Memoari 1925.-1950.», G. F. Kennan, Rijeka 1969.), a tako su Britanci u promičbenim filmskim materijalima nazivali i Sueski kanal, kojeg su željeli imati pod kontrolom, zbog čega su 1956. napali Egipat. Ako znamo da se ta *žila kucavica* proteže sve do Basre (Irak), jasno nam je zašto danas Britanci tamo drže svoje okupacijske trupe. Kontrola Hrvatske posebno je važna Englezima (također i Amerikancima), jer Hrvatska čini početak čvorišta morskih i kopnenih putova prema istoku. Preko Hrvatske Nijemci su prije I. svjetskog rata željeli sagraditi cestu i željeznicu sve do Bagdada, a Hrvatska čini i početak morskih putova koji su ekspanzivnoj njemačkoj ekonomiji najbliži. Dođe li do sporazuma s Europom Hrvatska bi mogla biti progutana, a svi putovi prema Mediteranu njemačko-francuskoj Europi postali bi dostupni vrlo jeftino. To je ono što zabrinjava Britaniju – onaj tko kontrolira Mediteran dobiva i naftu, zajedno s nekadašnjom britanskom krunskom kolonijom Indijom. Ovo su čvrsti geostrateški razlozi radi kojih je i tzv. vladajuća grupa lorda Milnera uoči II. svjetskog rata Njemačku namjeravala gurnuti u rat s Rusijom (u čemu je i uspjela), ali nipošto tako da Njemačka preko Hrvatske krene prema Grčkoj, te tako osvoji najvažnije dijelove kopna i mora. To se na sve načine nastojalo spriječiti.

Autor je upozorio na činjenicu da je haaški sud bio pod kontrolom Britanaca još od vremena prvog svjetskog rata (što se jasno vidi u Quigleyevoj knjizi), a 1945. Europa je preko Anglo-Amerikanaca pretrpjela svoju drugu okupaciju (britanska je masonerija nakon dobive-

noga rata čitavu Europu premrežila svojim agentima i ložama: npr. njemački «Der Spiegel» osnovala je britanska obavještajna služba), pa je sasvim logično što se obezglavljivanje hrvatske vojske i države odvija preko Haaga, kontroliranog od starih hrvatskih neprijatelja; «ravnopravnost krivice» samo je dimna zavjesa za likvidaciju Hrvatske kao nezavisne države. U takvoj Europi Hrvatska nema perspektive, zaključak je koji se logično može izvesti.

Uz mnoštvo religijskih paralela u povijesnim događajima g. Čić je povukao paralelu sukoba britanske masonerije i kršćanstva. Prema tumačenju g. Čića sukob Britanije i europskih interesa počinje s masovnim britanskim odvajanjem od katoličke Crkve u 16. st. kada Kralj Henrik VIII. odbacuje Papu i poslušnost Crkvi. Britanija počinje rušiti kršćansku Europu i svoje interese suprotstavlja katoličkim i europskim. U tom općem sukobu Hrvatska počinje smetati kao katolička i srednjoeuropska zemlja, pa joj britanska masonerija određuje uklanjanje s geografske karte, radi čega Hrvatska u Europi danas ima zamagljeni identitet i neshvaćen geopolitički položaj.

Sve u svemu, nazočno slušateljstvo pokazalo je izvanredan interes za izlaganje i knjige, koje su kupljene u velikom broju primjeraka, a mnogi od članova Zajednice izrazili su želju da g. Čić ponovno dođe i obiđe neka druga mjesta u kojima Hrvati žive, te da govori pred mnogo većim auditorijem. ♦

fra Vlado Ereš

Emil Čić

Franjica Kos

HRVATSKI BAL HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE

Lake Side Casino Zürichhorn - 28.02.2004.

Ovogodišnji Hrvatski bal otvoren je hrvatskom himnom i riječima dobrodošlice koje je predsjednik Hrvatske kulturne zajednice, prof. Ivan Matarić, uputio prisutnim članovima i prijateljima, posebno

pozdravljajući dr. Mladena Andrića, veleposlenika RH u Bernu, gsp. Nenada Hölbla - konzula RH u Zürichu i dr. Marka Veselicu, svima dobro poznatog hrvatskog viteza.

Dr. Marko Veselica je izrazio zadovoljstvo što ima čast prisustvovati Hrvatskom balu, zahvaljujući se Upravnom odboru na organizaciji predstavljanja njegove knjige «Moja hrvatska sudbina» u Švicarskoj.

Dopredsjednik Ljupko Perić upoznao je prisutne sa programom i najavio početak večere, tokom koje je hrvatski sastav «TITAN» svojim umijećem i dobrim izborom muzike zabavljao goste.

Iznenadenje Hrvatskog bala bio je nastup glazbenog društva «Tamburica» iz Vorarlberga u Austriji, koje je i samo doživjelo iznenađenje dirljivom najavom njihovog nastupa i poklonom koji im je pripremila dopredsjednica D. Gaupp.

Suradnja «Tamburice» i HKZ počima davne 1984. godine, produbljuje se 1991. kada «Tamburica» postaje kolektivni član Hrvatske kulturne zajednice i na obostrano zadovoljstvo traje još uvijek.

25. listopada 2003. godine «Tamburica» je proslavila svoju 25. godišnjicu, na koju je pozvala i predstavnike Hrvatske kulturne zajednice koji su sa zadovoljstvom nazočili tom svečanom događaju. Poklon je slavljenicima predat na Hrvatskom balu. Veliki album, koji počima posvetom Upravnog odbora i zahvalom na dugogodišnjem prijateljstvu, te svim člancima koji su o «Tamburici» ikada objavljeni u Društvenim obavijestima, a nastavlja s tekstovima govornika i slikama jubilarne večeri. Uz spomen album, članovima Tamburice darivane su i HKZ značke pričvršćene na crvena srčeka nanizana na trobojnu vrpču.

Nastup Tamburice praćen je sa velikim zanimanjem i pažnjom. U potpunoj tišini dvorane čarobni zvuci tamburica i milozvučan glas Marcele Sigur-Matić (umjetnička voditeljica i dirigentica) u pjesmi «Vehni, vehni violica» izazvao je divljenje publike i burni pljesak. «Ovako pažljivu publiku i tišinu u sali, još nikada nismo doživjeli», zadovoljno je zaključila predsjednica Antonija Sigur.

Na ovom mjestu svim članovima «Tamburice» još jednom želimo puno uspjeha u daljnjem radu.

Nakon «Tamburice» nastupio je ponovno «Titan», koji nas je velikim izborom različitih pjesama neuromorno zabavljao sve do 2.00 h, kada su i najuporniji plesači morali odustati, ali uz glasno izraženu želju za više sličnih zabava. ♦

A. Lukač

V. Šimunović

M. Veselica

I. Matarić

Obitelj Solenički

M. Benšić

obitelj Čukulin

A. Lukač

M. Veselica

M. Andrić

obitelj Tudina

N. Hölbl

lijepa hrvatska mladost

obitelj Boban-Wälti

NAJAVA "TAMBURICE"

Piše Dunja Gaupp

Mi Hrvati razidžosmo se u više navrata po cijelom svijetu. Gradišćanski Hrvati su nedavno proslavili 450. godišnjicu svoga dolaska u Gradišće. Do sada su dobrim dijelom sačuvali svoj jezik, pjesmu i tamburicu, a time i svoj hrvatski identitet.

Šezdesetih i sedamdesetih godina odoše Hrvati opet u sve države zapadne Europe. Jedna grupica nađe se i u Vorarlbergu, Austriji. Domovina je daleko, a godine prolaze. Privremeni rad postaje stalni. Djeca se rađaju i ostaju na «rodnoj» grudi, a s njima i njihovi roditelji. Jedni se nastoje brzo udomaćiti time, da čak i kod kuće natučaju njemački sa svojom djecom, a drugi su opet zabrinuti za svoj jezik, kulturu i pjesmu – za svoj identitet.

Nošeni ovom brigom osnoveše u listopadu 1978. glazbeno društvo **Tamburicu**.

Ovo nisu moje riječi. Tako je pisao dugogodišnji predsjednik Hrvatskog glazbenog društva **Tamburica**, dr. Mato Matošević u Društvenim obavijestima broj 34, od 12. travnja 1984.

Kako vidimo, suradnja **Tamburice** i HKZ već je tada postojala, da bi 17. ožujka 1991. bila produbljena i učvršćena pristupom **Tamburice** u kolektivno članstvo HKZ.

Od tada do danas naši su nam dragi prijatelji ostali vjerni. Odazvali su se svakom pozivu Zajednice, svojim nastupima krasili naše priredbe. Oni su na-prosto uvijek tu kada ih trebamo, kao pravi i dokazani prijatelji.

25. listopada prošle godine **Tamburica** je proslavila svoju 25. godišnjicu. Njihovom smo se pozivu sa velikim oduševljenjem odazvali.

Tamburaši sa poklon-albumom, srčecima i značicama

Dugo smo razmišljali čime darivati jubilarce i na kraj smo došli, nadamo se, na jednu originalnu ideju. Istina, osjećali smo se malo nelagodno dolazeći praznih ruku, ali naš je dar te večeri tek trebao nastati. Odlučili smo trenutke **Tamburicinog** jubileja «uhvatiti» okom fotoaparata i složiti ih u jubilarni foto album, popraćen tekstovima govornika.

Album smo dodatno «začinili» svim

člancima koji su o **Tamburici** objavljeni u Društvenim obavijestima.

Molim, pozdravimo burnim pljeskom naše drage tamburaše, njihovu predsjednicu Antoniju Sigur i umjetničku voditeljicu i dirigenticu Marcelu Sigur-Matić. ♦

Koja je dama najljepša, a koja haljina?

DOBROTVORNI KONCERT U TRIESENÜ/FL ZA ORGULJE U PAGU/HR

Uz ljubazno odobrenje i suradnju svećenika **Kellenberger Markusa** organizirali smo 08. i 09.11.2003. u Triesenu dva dobrotvorna koncerta. Na orguljama je svirao poznati orguljaš **prof. Ivan Matarić**, predsjednik Hrvatske kulturne zajednice.

Predsjednik HKZ, Ivan Matarić

Iz starih dokumenata 16., 17. i 18. stoljeća vidljivo je da su liturgijska glazbala u paškoj Zbornoj crkvi postojala od njezinog osnutka. Na centralnom trgu grada Paga nalazi se župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije koja je po nizu vanjskih i unutarnjih arhitektonskih rješenja, kao i eksponata vrlo vrijedan kulturno-umjetnički spomenik.

Orguljama u crkvi (osnovane 18. svibnja 1443.) hitno je potrebna obnova. U tu svrhu smo pokrenuli ovu akciju, kojom je prikupljeno i u Pag poslano 2'000.- CHF.

MALA POVIJEST GRADA PAGA

Od antičkog doba pa do kraja 4. stoljeća grad je postojao na mjestu koje se zvalo Caska (lat. Kissa ili Cissa). Caska je potonula uslijed potresa a stanovništvo se preselilo znatno južnije, na mjesto koje se danas naziva Starim gradom.

Prema povijesnim dokumentima, naziv Pag prvi put se spominje u 10. stoljeću. Godine 976. kralj Stjepan Držislav oslobađa Pag od bizantske vlasti i za upravitelja grada postavlja hrvatskog župana. Po put većine sredozemnih gradova i Pag je, ovisno o povijesnim prilikama, doživljavao svoje uspone i padove.

Srednjovjekovni Pag (ime od latinskoga pagus: selo) nastaje kraj solana na mjestu napuštenoga Staroga grada oko 3 km južnije od današnjega mjesta.

God. 1244. Bela IV. daje mu status slobodnoga kraljevskoga grada. Nakon pobune protiv Zadra Pag dobiva djelomičnu autonomiju, a Ludovik I. priznaje mu 1376. potpunu autonomiju kao i ostalim dalmatinskim gradovima. U sukobima sa Zadrom 1394. teško je stradao, a stanovnici sele na novu lokaciju, gdje je utemeljen današnji Pag.

Na mjestu na kojem se danas nalazi, grad Pag je podignut u razdoblju od 1443. do 1474. godine. Pažani su, zbog opasnosti od Turaka, koji su u to vrijeme prodrili sve do zaleđa Zadra, počeli 18.5.1443. godine, dozvolom Mletačkog Senata, graditi grad na mjestu koje se zvalo uvala Katena. Na izgradnji Paga (Zborna crkva, Knežev dvor, biskupska palača, gradske zidine) radio je glasoviti graditelj i kipar Juraj Dalmatinac. 1466. on preuzima i gradnju crkve, a izradbu povjerava suradnicima. Crkva je dovršena tek početkom XVI. stoljeća. ♦

Stare orgulje i crkva Uznesenja blažene djevice Marije

Dr. Marko Veselica:

"NACIJA JE NEPONOVLJIVA I NEPOTROŠIVA STVARALAČKA SNAGA"

Trodnevnu turneju dr. Marka Veselice kroz Švicarsku organizirali smo od 27.-29.02.04. u Luzernu, Zürichu i Zoffingenu, te u suorganizaciji HSK Hrvatskog svjetskog kongresa – Zajednice Jona i Hrvatske katoličke misije St. Gallen u mjestima Jona i St. Gallen.

Hrvatski ekonomist i političar, počasni predsjednik HKDU-a, predsjednik Hrvatskog društva političkih zatvorenika žrtava komunizma, član predsjedništva

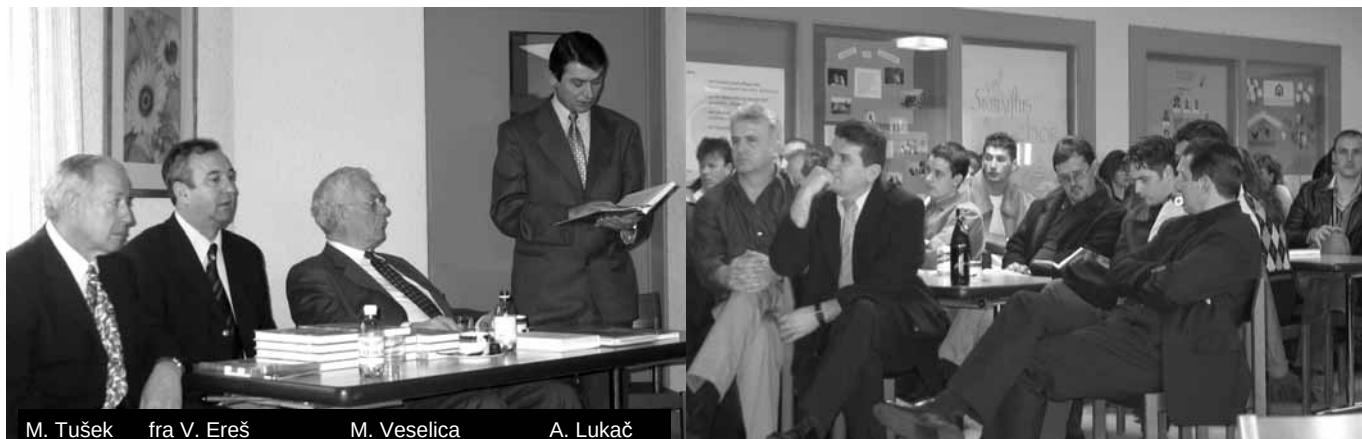
Hrvatske Paneuropske unije, tajnik udruge «11. siječnja 1972.» i nacionalna legenda - dr. Marko Veselica - predstavio je svoju knjigu «*Moja hrvatska sudbina*» koju je izdao Nakladni zavod Matice Hrvatske i na *Hrvatskom balu* gdje je bio počasni gost Hrvatske kulturne zajednice.

Knjiga dr. Veselice nastala je u paklu jugoslavenskih zatvora, ona je dnevnik jednog zatvorenika koji piše o svemu što se zbiva u njemu i oko njega. U zatvor je dospio, kako stoji u presudi (jedanaest godina zatvora i četiri godine zabrane javnoga istupanja) zbog «*lažnog predstavljanja političke situacije u Jugo-*

slaviji» na temelju kojega je njemački časopis *Der Spiegel* objavio članak pod naslovom. «*Hrvatsko pitanje – smrtonosna bolest Jugoslavije*».

1976., za vrijeme izdržavanja kazne u zatvoru Stara Gradiška, Amnesty International proglasio je Veselicu «*zatvorenikom savjesti planete*».

Za Veselicu je svijet poprište neprestane borbe laži i istine, vruga i anđela, a njegov je izbor jasan, nepokolebljiv i u svemu određen: **za istinu i Hrvatsku iznad svega!** U tome se krijepi vjerskim katoličkim naukom, istovremeno se boreći i za još nešto trajno važno: ►

M. Tušek

fra V. Ereš

M. Veselica

A. Lukač

za human pristup svakome pojedincu bez predrasuda i apriorne odbojnosti! U razgovoru sa posjetiteljima dr. Veselica je iznio svoje stavove po mnogim aktualnim pitanjima.

Sa današnjim stanjem nije zadovoljan, jer međunarodni čimbenici uz zдушnu potporu unitarista, prikrivenih velikosrba i hrvatskih izdajnika i dalje vode jednu opasnu igru guranja Hrvatske u *zapadni Balkan*. Vrlo je vjerovatno da će Hrvatska u Europu ući zajedno sa Srbijom, onom Srbijom koja je Hrvatsku vojno napala, a još nije platila ratne štete. Nažalost je Sabor 1996. godine bio prisiljen donijeti Zakon o amnestiji, kojim je amnestirano oko 20 tisuća četnika, dok istovremeno hrvatske generale proglašavaju ratnim zločincima.

Proglašavanje Domovinskog rata

zločinačkim, politički je instrument međunarodnih čimbenika koji su bili protiv stvaranja hrvatske države.

U stvaranje hrvatske države bile su upletene i antihrvatske snage, ponajprije obavještajne. One su pokušavale i još pokušavaju preuzeti značajne poluge u mehanizmu vlasti, a najbolje se to vidjelo nakon *Bljeska* i *Oluje*. Nažalost nije napravljena lustracija, nisu napravljene nužne kadrovske promjene.

Suprotstavlja se procesima kolonizacije Hrvatske. Hrvatske banke, koje su prodane stranim vlasnicima, treba vratiti u ruke hrvatskih bankara. Većina banaka je u talijanskom vlasništvu, a uloga Italije mogla bi biti opasnija od velikosrpske, jer ona oduvijek teži dominaciji u Dalmaciji. Treba promijeniti zakon koji bogatim strancima omogućava

kupnju zemljišta i nekretnina u Hrvatskoj, jer to je tiha okupacija hrvatskog teritorija.

Hitno je potrebno redefinirati strateške i nacionalne ciljeve i pobrinuti se za poboljšanje demografske slike. Hrvatska može postati jednako privredno čudo kao i Irska, a to prije svega ciljanom izobrazbom mladih ljudi.

Zabrinut je za Hrvate u BiH, čiji se broj kontinuirano smanjuje i postoji opasnost da od konstitutivnog naroda postanu nacionalna manjina. Zbog svega toga im treba pomoć hrvatske države.

Upitan otkuda uzima snagu još uvijek se boriti za Hrvatsku i hrvatske interese, dr. Veselica odgovara da se nije teško boriti za ono što se voli. ♦

HRVATSKE PISANICE

NA 25. IZLOŽBI USKRSNIH JAJA U NYONU 3. I 4. TRAVANJA 2004.

Na obali Ženevskog jezera, nasuprot poznatog Mont-Blanca, između Ženeve i Lausanne u malenom, ali atraktivnom mjestu Nyon održao se po 25. puta sajam-izložba uskrsnih jaja, a **Ogranak Bern** se pobrinuo da Hrvatsku na tome sajmu predstavlja dugogodišnja članica Hrvatske kulturne zajednice.

Gospođa **Mila Gruden-Katana** rođena je 1944. godine u mjestu Mali Bukovec (žup. Varaždin), od 1967. živi u Bernu. Kako sama kaže, ljepotu bojanja uskrsnih jaja počela je otkrivati tek prije 5-6 godina, ali od tada se svim srcem predala tom kreativnom radu. Pokušala je sa tehnikom struganja, ali se na kraju odlučila za batik tehniku sa voskom, koji se posebnom pisalicom – šljučica – na-

nosi na jaja. Motive izrađuje sama, najčešće su to ornamenti, grančice, cvjetovi i listovi, ali na njenim se malim umjetničkim djelima nalaze i biljke proljeća, za koje misli da najviše nalikuju starim podravskim pisanicama.

«Obično se ukrašavanje uskrsnih jaja nauči od bake ili mame, ali to kod mene nije bio slučaj. Iz djetinjstva se sjećam pisanica bijele, crvene i crne boje koje sam dobivala za uskrsne blagdane od tete ili kume, jer su se žene u moje kraju oduvijek time bavile. Zbog toga sam po savjet otišla kod mojih starijih sestrični, gdje sam se onda i zagrijala za batik tehniku» - kaže gđa. Gruden.

PISANICE

Uskrsne **pisanice** ili bojama ukrašena jaja izrazit su običaj vezan uz Uskrs. Bojenje i ukrašavanje uskrsnih jaja vrlo je stara tradicija u mnogih europskih naroda. Život koji jaja skrivaju u sebi jasno upozorava na proljetno buđenje prirode. Tako su jaja postala znak uskrsnuća, upravo po toj svojoj usmjerenosti novom i probuđenom životu.

U starom Zagrebu i njegovoj okolici tucanje jajima upozoravalo je na Uskrs kao prijelomnicu u vremenu pa su tim događajem označavali i vrijeme, bilježeći u dokumentima u 14. stoljeću da se nešto dogodilo "poslije tucanja jaja", tj. poslije Uskrsa.

Jaja omogućuju bogat zbroj običaja kao što su: darivanje jajima, tucanje obojenim i neobojenim jajima i gađanje jaja novcem. Pisanice kao poklon, često nose i poruke. Kada u Međimurju momak dariva djevojku, nerijetko se na pisanici nađu poruke poput «Ovo se jaje za poljubac daje», a u Podravini, u đurđevačkome kraju, na pisanici je ispisa na cijela čestitka domaćinu za zdravlje, sreću, plodnu zemlju, bogat urod. Daka, tu su i poruke religiozna sadržaja.

Pisati je, zapravo, staroslavenska riječ koja znači i *slikati*, pa su pisanice - oslikana jaja. U sjeverozapadnoj i središnjoj Hrvatskoj najčešće se upotreblja-

vaju nazivi *pisanice* ili *pisanci*; u Lici, Slavoniji, Baranji i u Bosni *šarena* ili *šarana jaja*, a u istočnoj Slavoniji još i *svilopis*. U Dubrovačkom primorju to su *pengana* ili *napengana jaja*. Svi se ti izrazi vezuju uz tehniku ukrašavanja rastopljenim voskom kojim se izvode ornamenti: oni se *pišu* ili *cifraju*, *šaraju* odnosno *pengaju*.

Jaja koja se samo boje — *maste* (južnodalmatinski otoci, Dubrovačko primorje, Konavle), *koloraju* (Istra) ili *pituraju* (Pag) nose drukčija imena. Ime potječe obično od naziva za samu boju.

Varzlana, *varzilana* ili *ovarzilita jaja* dobila su ime po boji zvanoj *varzilo* (Bananovina i Slavonija). Ta se boja dobiva od izvanoeuropskoga crvenoga drveta, koje je brazilskoga podrijetla, što je u nas pučkom etimologijom dalo *varzilo*. Premda je varzilo (crvena boja) nestalo iz upotrebe, ime mu se sačuvalo.

Broće ili *bročke* dobile su ime po biljci *broću* (*Rubia tinctorum*), od koje se također dobivala crvena boja. Potvrdu o bojenju jaja broćem nalazimo i u pjesmi *Remeta* dubrovačkog pjesnika Mavra Vetranovića:

i broća se još nahodi
u što žene jaja maste
uskrsenje kad prihodi.

Luge ili lugana jaja bojila su se čađom, odnosno lužonom (lugom) od pepela. Crne su pisanice, poput onih iz Međimurja, bojili bobicama bazge ili duda. ♦

VI. KONVENCIJA

HRVATSKOG SVJETSKOG KONGRESA CH/FL

U subotu 06. prosinca 2003. u mjestu Jona održana je 6. Konvencija HSK za Švicarsku i Lihtenštajn.

Predsjednik dr. Branko Grizelj srdačno je pozdravio prisutne članove, predstavnike udruga u Švicarskoj, a posebnu dobrodošlicu poželio je predstavnicima Hrvatske u Švicarskoj, veleposlaniku dr. Mladenu Andriću i predstavniku Republike BiH u Švicarskoj, mr. Darku Zelenika.

Nakon izvještaja o radu HSK u CH te planova za budućnost, razvila se diskusija. Dr. Andrić je poručio kako će ove vrlo instruktivne informacije javiti u Zagreb, te zamolio da se učini napor na koordinaciji termina priredaba među hrvatskim udrugama u Švicarskoj, kako bi se

predstavnicima Hrvatske olakšao rad. Događa se naime, da iste subote bude i do 9 priredaba, a zaposlenika u hrvatskim predstavništvima nema tako puno, zbog čega često moraju trčati sa jedne na drugu priredbu.

Kako se upravo tih dana, odnosno odmah nakon izbora u Hrvatskoj, u švicarskim medijima pojavilo više negativnih i neistinitih, pa čak i uvredljivih tekstova o Hrvatskoj, mnogi su Hrvati osobno pismeno protestirali. Informacija o uvredljivim navodima švicarskih medija proslijeđena je HR-Veleposlanstvu u Bern, pa su prisutni iskoristili priliku upitati dr. Andrića što je po tome pitanju, kao predstavnik Hrvatske države, uradio.

Dr. Andrić je pojasnio da na takve pojave trebaju reagirati pojedinci i udruge, jer da nije praksa da se na to javlja Veleposlanstvo. Ta je izjava prihvaćena sa nerazumijevanjem, jer ako jedna od najvažnijih zadaća naših predstavnika u svijetu nije upravo obrana hrvatskih interesa, onda se pitamo koju ulogu u inozemstvu imaju?

Nakon diskusije po izvješćima, ista su prihvaćena, a onda se pristupilo glasanju za novi Glavni i Nadzorni odbor. Za predsjednika je ponovno izabran dr. Branko Grizelj, a na konstituirajućem sastanku nekoliko tjedana potom, dodijeljene su i ostale dužnosti: dopredsjednici su dr. *Željko Mlinarić* i fra *Vlado Ereš*, voditelj Hrvatske katoličke misije St. Gallen, glavna tajnica *Franjica Kos*, rizničarka *Dunja Gaupp*, članovi bez funkcije su *Filip Anić*, dr. *Aleksander Kršnjavi*, *Miroslav Neretljak* i *Vesna Miličić*. Nadzorni odbor: *Anto Lukač*, *Jasna Mahler*, *Anda Pavković*. ♦

Aleksander Kršnjavi, Željko Mlinarić, Miroslav Neretljak, Filip Anić
Dunja Gaupp, Branko Grizelj, Franjica Kos

GOSTOVANJE ŠIBENSKOG KAZALIŠTA U SOLOTHURNU

BUDALA NA ODREĐENO VRIME

Piše D. Gaupp

Jedinstvena osobina hrvatskog čovjeka, koju ćemo rijetko susresti kod drugih naroda, jeste njegova sposobnost prilagođavanja i preživljavanja u teškim životnim prilikama i uvjetima. Neimajući svoju domovinu, svaka je vlast za Hrvate bila tuđa vlast, koju je trebalo nadmudriti i prevariti. Iako konačno ima svoju državu, još uvijek brka pojmove države i vlasti, te ih svodi na isti nazivnik. Time u svakidašnjem životu dolazi do tragikomičnih situacija, koje je književnik Petar Miloš opisao u svom kazališnom djelu «Budala na određeno vreme» koje smo 8. i 9.11.2003. mogli vidjeti u organizaciji Hrvatske katoličke misije Solothurn.

Književnik Petar Miloš poznati kolumnist *Slobodne Dalmacije* i *Hrvatskog slova*, ovaj nam se puta predstavio kao izvrstan pripovjedač i dramski pisac. Majstorski obrađenom temom *gastarbajtera*, opisao je sudbinu tisuća jednostavnih hrvatskih obitelji. Glumci Šiben-

skog kazališta, **Jasminka Antić** kao Luca i **Mate Gulin** kao Iko, izmamili su nam mješovite osjećaje. Nasmijali nas situacijama nad kojima bi se moglo duboko zamisliti, razalostili situacijama koje su prije smiješne nego žalosne.

Na kraju predstave goste iz domovine publika je nagradila dugim i srdačnim pljeskom, a domaćin, kojem imamo zahvaliti što smo ovu izvrsnu predstavu mogli vidjeti u Švicarskoj, fra Šimun Šito Čorić, dobrim hrvatskim knjigama. ♦

Iko i Luca

PRVE SVEHRVATSKE OLIMPIJSKE IGRE

CROLIMPIJADA 2005

Središnji odbor HSK pokrenuo je inicijativu za održavanje redovitih "Svehrvatskih olimpijskih igara". U dogovoru sa Zadarskom županijom *crolimpijada* će se održati krajem lipnja 2005. godine u Zadru i okolici, a trajati će tjedan dana.

CILJ

Okupljanje hrvatske mladeži iz svijeta i domovine, povezivanje domovine i izvandomovinstva, približavanje hrvatskih športskih talenata domovini, turističko-kulturna promocija Hrvatske i pri tom korist za sve, uz popratne humanitarne aktivnosti i sl.

PREDVIĐENE ŠPORTSKE DISCIPLINE

Nogomet (juniori i seniori), košarka, rukomet, odbojka na pijesku, tenis, stolni tenis, plivanje, trčanje (na 100, 1000, 5000 metara, maraton) i karate. U svim disciplinama mogu nastupiti muškarci i žene, pojedinačno ili ekipno. Prema očitovanom interesu, neke discipline mogu se ispustiti ili dodati.

BROJ SUDIONIKA

U ekipnim natjecanjima svaka država

ima pravo na jednu ekipu koja će predstavljati tu zemlju, a u pojedinačnim najviše tri sudionika i tri sudionice po disciplinama.

SMOTRE FOLKLORNIH DRUŠTAVA

Na više mjesta u gradu biti će pozornice za folklorne skupine iz domovine i izvandomovinstva.

Za sve daljnje informacije stojimo vam na usluzi na telefonu 055 2407258.

Prijave molimo pošaljite na e-mail hkzkkv@hkz-kkv.ch ili fax 055 2407258 **najkasnije do zaključno 30.06.2004.**

Nadamo se velikom interesu i odazivu, kako bi Hrvati iz Švicarske bili dostojno zastupljeni na ovom velikom događaju. **Izvršni odbor HSK CH/FL**

PROJEKT MITNICA 2004

PRODUŽENI BORAVAK ZA DJECU
VUKOVARA

Piše fra Zlatko Špehar,
gvardijan vukovarski

Grad Vukovar je prije srpske agresije imao 46'500 stanovnika. U gradu je bilo šest osnovnih škola, gimnazija, ekonomska škola, tehnička škola, gumarska i obučarska škola, zanatska škola za više zanatskih struka. 1991. grad je 95 % razoren, sve nesrpsko stanovništvo je prognano - oko 22'000; između 7'000-8'000 je završilo u srpskim koncentracijskim logorima u Srbiji. Ubijeno je: 86 djece, oko 1'600 civila, 1'850 branitelja, ranjeno oko 2'500 civila i branitelja, od toga su 570 trajni invalidi. 858 djece je ostalo bez jednog ili oba roditelja. U gradu Vukovaru i u blizjoj okolici od sada je pronađeno 55 masovnih grobnica. Još uvijek se traga za 450 nestalih osoba. Koliko je pobijenih u srpskim koncentracijskim logorima, još uvijek nije poznato, jer se svi pobijeni i umrli nakon mučenja u srpskim logorima u njihovim evidencijama vode kao NN – nepoznati!

Od tzv. "mirne reintegracije" 1998. u Vukovar se vratilo oko 17'000 povratnika. U gradu je ostalo između 11'000 i

pfarreifest Kirchdorf
4. / 5. September 2004

POMOĆ IZ ŠVICARSKE

Već godinama mještani malog mjesta Kirchdorf u kantonu Aargau na blagdan svoje crkvene zajednice organiziraju prikupljanje novčanih sredstava koje dodjeljuju tamo gdje im se čini najsvrsishodnije. Zadnje tri godine bilo je to za djecu u Poljskoj.

Posredstvom i zalaganjem gospodina Marijana Mučnjaka, ove godine je izabran projekt «Produženi boravak» za djecu Vukovara.

Proslava traje dva dana. Uz hrvatske specijalitete, izložbu, disco za mlade, zabavni program za djecu, nastupiti će i jedan zbor iz Hrvatske, a prisutan će biti fra Špehar, gvardijan vukovarski.

Organizatori pripremaju i tombolu za koju naravno trebaju atraktivne nagrade. Molimo Vas, poštovani čitatelji i članovi, da pomognete svojim prilozima. Posebno su dobrodošli predmeti iz Hrvatske. To mogu biti hrvatski suvenir, CD sa hrvatskim pjesmama, monografije o Hrvatskoj na D/E/F/...

Za daljnje informacije i dogovor molimo kontaktirajte gospodina Marijana Mučnjaka, tel. 056 2820415, e-mail: mucnjak@tele2.ch

12'000 Srba. Od vremena povratka pa sve do danas u Vukovaru nije registriran niti jedan slučaj ubojstva iz mržnje ili osvete. A toliko je mučki pobijenih, odvedenih, maltretiranih i nestalih?!

Nezanemarivi postotak povratnika je, opterećen proživljenim, psihički poremećen: tzv. *vijetnamski sindrom* ili PTSP. To su sve mlađi ljudi, očevi i majke srednjih godina. Njihova djeca idu u osnovne škole. Na toj djeci se vidi da im je potrebna skrb, ne samo za vrijeme nastave nego još više poslije službenog školskog programa.

nijeli odluku, da se u najkritičnijem dijelu grada Vukovara, u neposrednoj blizini VII. Osnovne škole – na Mitnici, izgrade adekvatni prostori u kojima će moći boraviti djeca nakon redovne školske nastave – u produženom boravku.

CILJ PROJEKTA

"Produženi boravak" – Mitnica 2004:

1. Zbrinjavanje djece roditelja s PTSP-om i roditelja koji su zaposleni, kao i djece koja nemaju roditelje a borave kod svojih baka i djedova ili kod rodbine – ca. 100 djece!
2. Stručni odgojiteljski i nastavnički nadzor djece, koji će osigurati Gradsko poglavarstvo grada Vukovara putem "Društva naše djece", nastavnici u mirovini, Crkva i volonteri.
3. Putem školske kuhinje osigurat će se djeci i po jedan obrok. ♦

U tu svrhu smo do-

RUĐER BOŠKOVIĆ

HRVAT

AUTOR PRVE STATIKE (2)

Piše Ljupko Perić

Uvod

U ožujku 2003. navršilo se 260 godina od objavljivanja ekspertize čijim su autorom bili trojica matematičara Tommaso Le Seur, Francesco Jacquier te naš Ruđer Bošković.

Kasnije će ovaj uradak ući u povijest kao "prva statika" a gospodin Hans Schaub će ga u svom antologiskom djelu "Povijest inženjerskog građevinarstva" označiti kao trenutak rađanja nove znanosti i momenat prelaza sa "zanatско-običajnog i empirijskog prema modernoj znanstveno utemeljenoj građevinskoj praksi".

Po nalogu njegove svetosti Pape Benedikta XIV spomenuti su znanstvenici godine 1742. trebali dati odgovor na praktične probleme postojanja velikih i zabrinjavajućih pukotina u kupolama, stupovima i zidovima tambura crkve Sv. Petra u Rimu te pokazati moguće načine njihova saniranja. Koliko je poznato, ovo je prvi primjer u povijesti ljudskog djelovanja, da se jedan ovakav problem, koji su do tada rješavali građevinski praktičari, prepusti teoretičarima čija su razmatranja temeljena na do tada poznatim principima mehanike krutih tijela. Koliko se do tada na ovom području malo znalo, pokušali smo opisati u kratkom pregledu razvoja tehničke misli u stoljećima prije nastanka "prve statike" od antike pa do sredine 18. stoljeća u prošlom broju DO.

KRATKI PREGLED ORIGINALNOG DOKUMENTA

U nastavku će biti opisan postupak kojim su se autori poslužili pri pisanju svojega izvješća. Kako ćemo vidjeti ova forma je zadržana u većini tehničkih ekspertiza do današnjih dana.

Sam tekst pisan je na starotalijanskom i dostupan je, koliko je nama poznato, uz simboličnu naknadu za kopiranje, široj javnosti bez restrikcija. Dokument sadrži 36 stranica i oskudjeva u velikoj mjeri skicama i detaljnim opisima primjenjenih postupaka. Također nedostaju jasne podjele u logične cjeline sa naslovima i podnaslovima, što je očito odgovaralo formi pisanja onoga vremena. Praćenje teksta je time otežano, a tehnički manje upućenim čitateljima gotovo nemoguće.

Najprije su opisane okolnosti koje su dovele do potrebe provedbe samoga istraživanja, zahvaljuje se kurtoazno naručitelju ekspertize, a u rješavanju povjerenog im zadatka autori se, očito pod jakim dojmom nelagode, gotovo ispričavaju što će primijeniti znanstvene me-

Ruđer Bošković
Alanus Bošković

tode, koje po njihovim riječima "mogu biti od velike pomoći pri sagledavanju prirodnih pojava i prirodnih zakonitosti". Slijedi detaljan opis objekta te se daje pregled stvarnog stanja građevine pri čemu se upućuje na skice sa detaljnim oznakama pojedinih građevnih dijelova koji su predmetom njihovog istraživanja.

Razumjevanje teksta otežavaju za ono doba uobičajene mjerne jedinice. Primjerice duljine se izražavaju u *Palmo*, *Once*, *Minute* i *Decimi*, dok su težine izražene u rimskim *Librama*. Manje jedinice od libra su *Unca*, *Denari* i *Gran*.

Impozantna je lista oštećenja koju su autori detaljno opisali i pobrojali u 32 točke. Opis oštećenja je ponekad tako jezgrovit da se čitatelj ne može oteti dojmu da su oštećenja dosegla već onaj stupanj na kome bi po današnjim kriterijima objekat zasigurno bio stavljen izvan funkcije, sve do završetka radova sanacije.

Vjetar se provlačio kroz pukotine široke nekoliko cm, kišilo je i curilo na sve strane, a gipsane ispune kojima su rupe u ranijim pokušajima sanacije bile začepljene, ispadale su iz procjepa i trunile se na glave posjetitelja.

Trojica znanstvenika su se pak marljivo provlačili između male i velike kupole krova, "snimali" oštećenja stupova, preskakali smrskane dijelove stijena, pratili mjesta nastanka pukotina i njihovu liniju protezanja po visini od tambura do vrha kupole.

Tako je pod točkom 32 opisana pukotina u stupu Sv. Veronike: "Velika pukotina iznad stupa Sv. Veronike na glavnom simsu kod h široka je 4 Once.Frontalna pukotina iznad Longinus-statue je široka 2.5 Once. Tamo smo izbrojali 27 pukotina koje su zajedno 22 do 24 Once široke" – (1 Once = 18.6 mm)

U daljnjem tekstu autori pokušavaju od-

rediti vremenski period nastanka oštećenja te primjećuju da su neke pukotine nastale već po samom završetku objekta 15. svibnja 1590. neposredno prije smrti Pape Sixta V. U nekoliko navrata citira se i Baldinucci, koji se očito na manje-više deskriptivnoj razini bavio istim problemom.

Negdje na stranici 12 autori ulaze u fazu "dijagnosticiranja" stvarnih uzroka oštećenjima. Naime, ovdje se sa nekoliko teza i antiteza neki mogući uzroci manje-više uvjerljivo isključuju, dok se druge pretpostavke potvrđuju kao vjerojatne.

Tako se odmah u antitezi 1 iz diskusije isključuje mogućnost nejednakog slijeganja tla ispod temelja, dok se u antitezi 2 isključuje mogućnost oštećenja samih fundamenata. U antitezi 3 autori isključuju mogućnost popuštanja glavnih nosivih stupova. Posljednjom, četvrtom antitezom isključena je mogućnost popuštanja nosivih zidova. Antiteze su uvijek argumentirane obilnim korišćenjem "inženjerske" logike.

Na kraju slijedi teza da je kupola "sama po sebi" nestabilna, a uzrok nestabilnosti kupole leži u nemogućnosti preuzimanja horizontalnih vlačnih sila u vanjskom prstenu kupole koje nastaju kao posljedica velikih vertikalnih opterećenja. Uvjet nastanka vlačnih naprezanja u vanjskom prstenu pak posljedica je neprikladne lučne geometrije nosivog sklopa.

Za potvrdu ove teze razvijen je model pomaka temeljen na zabilježenim oštećenjima. Ovi pomaci oslikavaju u velikoj mjeri geometrijske odnose građevinskih elemenata bez dublje analize fizikalnih svojstava i kakoće upotrebljenih materijala. Uvidjevši da slika pomaka uvelike objašnjava gotovo sva uočena ošte-

Boškovićevi suvremenici: Tommaso Le Seur i Francesco Jacquier- Portret

čenja autori gotovo euforično na stranici 15 uzvikuju: "Sada napokon vidimo kako krasno ovim sustavom možemo objasniti sva navedena oštećenja koja smo citirali u 32 točke".

Pri tome se pod sustavom podrazumijeva idealizirana nosiva struktura kupole u deformiranom položaju.

No, zašto kupola nije izdržala vlačne sile, ako je na kritičnom mjestu upravo u te svrhe ugrađen čelični prsten? Ovdje su razmatrane tri mogućnosti:

- čelični lanci ugrađeni u prstenu su popicali
- čelični lanci su pogrešno postavljeni, ili
- čelični lanci su se pod djelovanjem velikih vlačnih naprezanja toliko izduljili da konstrukcija kupole usljed vlastite krutosti nije mogla pratiti tolike deformacije, što je onda rezultiralo pojavom pukotina.

Autori su ponajviše vjerovali u ovu zadnju varijantu.

Kao primjer izduženja čeličnih elemenata navode se pokusi De La Hire i Piccarta koji su proučavali izduženje čeličnih prizmatičnih elemenata pod utjecajem temperaturnih promjena.

Kako veza između napona i dilatacija tada još nije bila poznata, autorima su ovi pokusi dobro došli kako bi koristeći se analogijom promjene duljine elemenata pod djelovanjem temperaturnih promjena objasnili promjenu duljine izazvanu naprezanjem. Tako su objašnjeni horizontalni pomaci stjenke tambura i njima odgovarajući vertikalni pomaci vrha kupole.

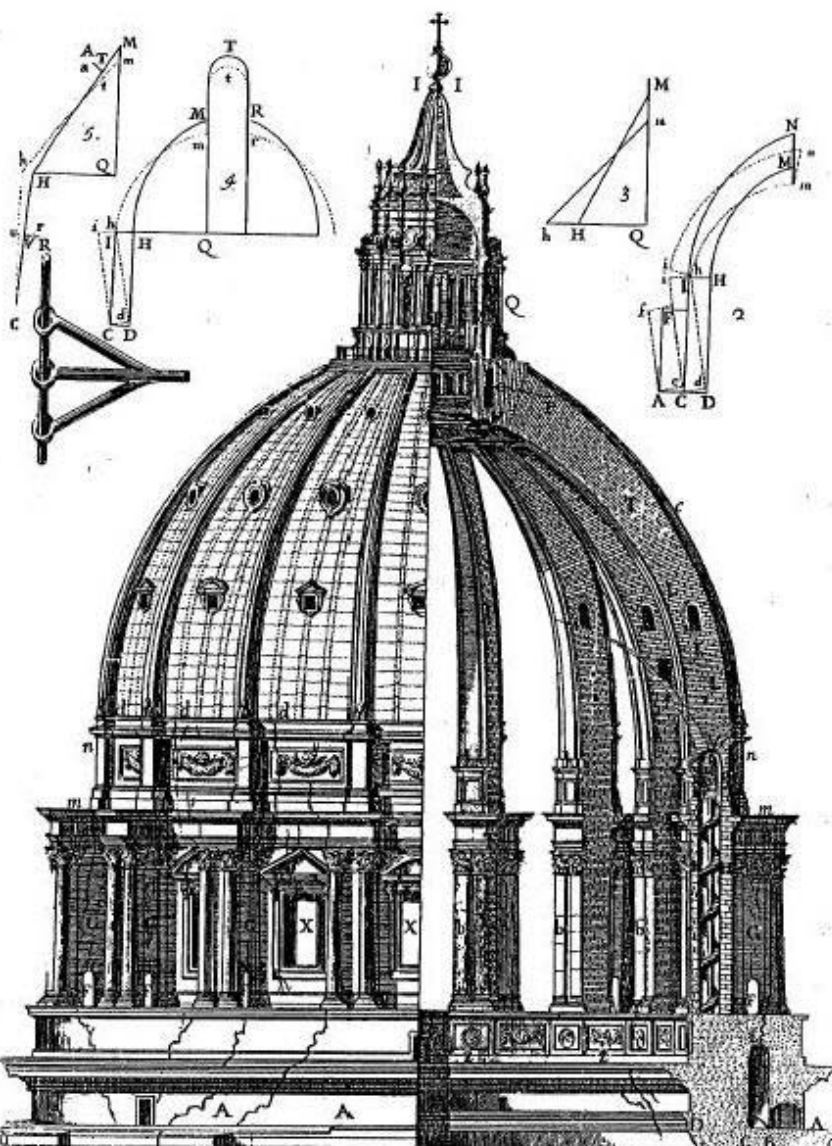
Da bi kvantificirali deficite u sposobnosti nošenja vlačnih elemenata provedeni su i odgovarajući proračuni. Izračunate su težine sljedećih elemenata konstrukcije:

- mala kupola ca. 4 miliona Libre (1360 tona)
- velika kupola sa lučnim rebrima 50 miliona Libre (ca. 17'000 t)
- tambura sa podnožjem stupova 48 miliona Libre (ca. 16'300 t)
- stupovi 13 miliona Libra (ca. 4'420 t)
- težina osnovice 50 miliona Libre (ca. 17'000 tona)

Intuitivnom primjenom zakona proporcionalnosti između sile izdržljivosti i površine presjeka prstenova, autori ispravno izračunavaju da jedan od prstenova ugrađen u kupolu crkve Sv. Petra može podnijeti (nositi) 336'863 Libra = 114 t, a drugi 280'719 Libre = 95 tone.

Originalnom analizom pomaka te postavljanjem nekih čisto statičkih odnosa autori na zadivljujući način objašnjavaju način na koji funkcionira nosivi sklop u nedeformiranom (početnom) i u deformiranom (stvarnom) položaju.

Da ne bismo zamarali čitatelje proraču-

Originalna grafika sa oznakama pojedinačnih dijelova strukture

nima i pomalo netransparentnim postupkom reći ćemo samo da se na kraju analize ustanovio manjak u moći nošenja na vlak u iznosu od 3'237'356 Libre, što odgovara težini odnosno sili od ca. 1'100 tona.

Autori upozoravaju na ozbiljnost situacije riječima: «Kako teret i dalje pritišće...i svaki potres ili udar groma, koji nikada sami ne bi bili dovoljni naškoditi objektu ove veličine, dovode do povećanja opisanih pomaka, mora se sa pravom strahovati od mogućnosti nepovratnog sloma konstrukcije (...con ragione temere una rovina irreparabile), ako se pravovremeno ništa ne poduzme».

Dio ekspertize koji se bavi analizom uzroka oštećenja autori završavaju ovako:

"Time bi po našem mišljenju bio razjašnjen uzrok cijele nesreće: Bila je to na stranu djelujuća sila kupole, koja je osnovicu gurala prema vani i izazivala izduženje čeličnih prstenova... i bila je to nemogućnost osnovice i prstenova da prime njima pripadajuće horizontalne pritiske.."

PRIJEDLOG SANACIJE

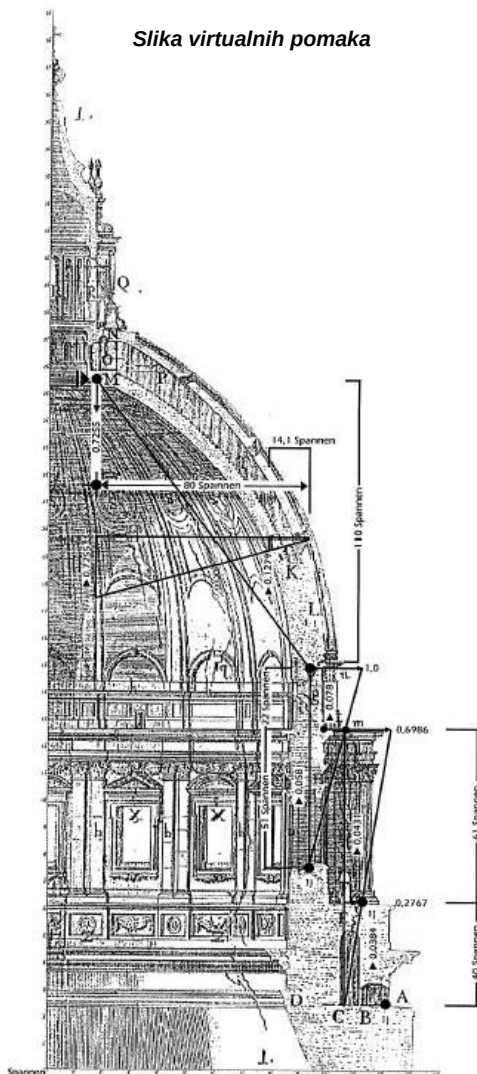
Potpuno sigurni u svoj nalaz autori prve statike predlažu na zadnjih pet strana ovog vrijednog dokumenta sanaciju male i velike kupole ovijanjem dodatnim prstenovima. Razmišljajući temeljno "inženjerski" predlažu pri njihovom proračunu i stanovite rezerve, mi ih danas nazivamo faktorima sigurnosti, i oni su sastavni dio svakog sigurnosnog razmatranja modernih inženjerskih konstrukcija.

» nell' esporre quel sentimento medesimo si è udo, e schietto quale senza alcuna minima diversità di pareri, abbiamo inteso: concepito nell' animo, e stabilito doppio replicati congressi.

Ruggiero Giuseppe Boscovich della Comp. di Gesù
Professore di Matematica in Colleg. Rom
Tommaso Le Seur dell'Ordine de' Minimi
Professore di Matematica.
Francesco Jacquier dell'Ordine de' Minimi
Professore di Matematica.

Preslik potpisa trojice matematičara preuzet iz originala

Prijedlog daljnjih mjera sanacije obuhvaća i dodatne prstenove oko tambura i osnovice tambura (cilindričnih ►

Slika virtualnih pomaka

zidova na kojima tambur počiva), a predlaže se i građevna sanacija dije-
lova konstrukcije koje je u proteklih
nekoliko stoljeća nagrizao "zub vre-
mena". Na kraju je predložena i
izrada dodatnih stupova na glavnom
parapetu, što je bilo očito kurtoazno
prihvaćanje sugestija sadržanih u
prethodnim radovima primjerice već
spomenutog Baldinuccia.

ZAVRŠNA RIJEČ

U stručnim krugovima se o samoj "prvoj statici" raspravlja već stoljećima. U desetljećima nakon objave ovog spisa istaknuti talijanski i svjetski stručnjaci bavili su se njenim analizama i vrijednostima kao i posljedicama jednog tipično znanstvenog pristupa u rješavanju ovakovih problema (vidi Poleni, G.: *Memorie istoriche della Gran Cupola del Tempio Vaticano-1748* i Szabo, I.: *Geschichte der mechanischen Prinzipien und ihrer wichtigsten Anwendungen*. Birkhäuser Verlag, Basel, Boston, Berlin 1996.)

Neke postavke iz prve statike su odmah nakon njene objave kritizirane, poneke s pravom osporavane, neki zamjeraju nedostatak slika i skica, neki zamjeraju površna objašnjenja primjenjenih postupaka, dok drugima nedostaju studije parametara i sl. Međutim ono oko čega su svi suglasni je to da je ovaj uradak bio prekretnica u razvoju građevinarstva na temelju znanosti.

I na kraju da spomenem: do izvornog

dokumenta je relativno lako doći, međutim prevesti ga sa starotalijanskog potrebno je pored umijeća imati veliku volju i entuzijazam. To je negdje krajem osamdesetih prošlog stoljeća učinjeno u poduzeću Intertext Leipzig (državno poduzeće bivšeg DDR-a) po nalogu dr. Wapenhansa. Ime prevoditelja na njemački jezik ostalo je nažalost nepoznato. Činjenica je da bi mi bez njegovog prevoditeljskog umijeća danas bili uskraćeni za jedan uzbudljiv izlet u povijest razvoja tehničke misli sredinom osamnaestog stoljeća, čijim je glavnim čimbenikom bio eto i naš Ruđer Bošković. S toga osjećam potrebu ovdje zahvaliti svima onima koji su svojim osobnim angažmanom sudjelovali u aktualiziranju ove tematike.

Opaska

Korektna jedinica za silu je Newton (N), tisuću puta veća jedinica je kiloNewton (kN). Obzirom da su velikom dijelu čitatelja te veličine nepoznate, u tekstu su jedinice za silu izražene u kilogramima (kg) ili tonama (t), kao što se to donekadno upotrebljavalo u tehnici. Omjer između tih veličina glasi:

1kg = 9.80665 N ili približno 1 kg = 10 N
odnosno 1 t = 10 kN

Literatura:

Straub, H.: *Die Geschichte der Bauingenieurkunst*, Birkhäuserverlag 1992

Wappenhans, W.: *Die erste Statik*, eine interne Veröffentlichung 2001

Kurer, Karl-Eugen: *Geschichte der Baustatik*, Ernst & Sohn Verlag Berlin 2002 ◆

INTEGRACIJSKA PROBLEMATIKA U KANTONU AARGAU

Piše Saša Gelbhaus

U mjestu Lengnau, u organizaciji Socijaldemokratske stranke Švicarske za ovo područje (SP Schweiz-Sektion Surbtal), održano je dana 28.04.2004. godine informativno veče posvećeno temi integracije stranaca u švicarskom društvu kao i o problemima sa kojima se sreću sve zainteresirane strane uključene u ovaj proces. Slobodno se može reći da se radi o pilot projektu u kantonu Aargau.

Nesvakidašnjost leži u tome, da se o problemima integracije stranaca, posebno u manjim sredinama, govori tek onda kada dođe do konkretnih, dijelom teških problema i nesuglasica, u međusobnim odnosima između domaćeg i stranog pučanstva. To je bio i stvarni cilj ove manifestacije. Pravovremeno i stručno informirati o raznim mogućnostima koje stoje na raspolaganju te na taj način djelovati preventivno.

Organizator ove večeri, *Saša Gelbhaus*, predstavio je referente: gospođa *Rada Gajić*, voditeljica odjela integracija u gradu Badenu (Fachstelle Integration, Stadtbüro Baden) te gospodin *Felix*

Hürlimann, voditelj koordinacijske službe za probleme integracije na nivou Kantona (Departement des Innern, Migrationsamt). Iz uvodnog izlaganja: Naseljena mjesta u ovom djelu kantona u pravilu karakterizira ispodprosječni udio stranog pučanstva (8-15%). Razlog je struktura općina, tj. mali broj stambenih naselja te odsustvo industrije.

Izuzetak predstavlja npr. mjesto Döttlingen sa udjelom stranaca preko 50 % (udio stranaca u regiji je neznatno iznad kantonalnog prosjeka). Gospodin Hürli mann je posebno naglasio da ova kategorija pučanstva već dugi niz godina živi i radi u Švicarskoj i na taj način doprinosi općem blagostanju ovog društva. Financiranje mirovinskog osiguranja (AHV) je npr. nezamislivo bez ove grupe. Problem azilanata koji se bave kriminalom često se iskorišćuje u dnevno političke svrhe iako se u postotku radi o jednoj maloj skupini. Kanton Aargau formirao je radnu grupu sa zadatkom da se napravi osnovni integracijski dokument (Migrationsleitbild). Ovih dana će ovaj dokument biti predstavljen kantonalnom parlamentu sa ciljem da se dobije politička podrška koja će omogućiti uvođenje, odnosno provođenje konkretnih mjera u ovom procesu. Kao pozitivan primjer naveden je grad

Baden. Gospodja Rada Gajić predstavila je konkretne projekte, odnosno iskustva grada Badena na ovom području. Cilj svih projekata je stvaranje institucionalnih uvjeta za bolje razumijevanje i toleriranje raznih kultura. Drugi važni aspekt je posredovanje u konfliktima koji nastaju na osnovu nerazumijevanja između pripadnika pojedinih kultura te domaćih institucija kao npr. škole, dječiji vrtići, općine, itd. (Kulturvermittlung).

Nakon ovih interesantnih izlaganja uslijedila je intenzivna rasprava koja je nedvosmisleno potvrdila potrebu za organizacijom i daljim provođenjem ovakvih manifestacija. U mnogim sredinama potreba za ovom vrstom rada, usprkos već postojećim problemima, nije uopće prepoznata. Jedan od interesantnih prijedloga je udruživanje manjih regionalnih jedinica i formiranje daljnjih stručnih mjesta. Odjel integracija grada Badena stoji također u svakom trenutku na raspolaganju zainteresiranim organizacijama ili pojedincima. Na ovaj način doprinosi se boljem međusobnom razumijevanju, odnosno suživotu u ovoj sredini te izbjegava daljnje zaoštavanje i nepotrebno politiziranje ovom osjetljivom temom. ♦

KORISNO JE ZNATI**Odabrano iz «Manager-Magazin»**

Prijevod s njemačkog: Draženka Perić

Ponekad s oduševljenjem pročitamo odličan članak u dnevnim novinama, tjednicima ili na internetu; članak koji preporučujemo svojim ukućanima i prijateljima. Želja nam je zanimljivosti iz svakidašnjeg života objavljivati na ovim stranicama. Ovaj puta izbor je pao na temu **sastanci**. Pročitajte ga, mogao bi vam koristiti. Pošaljite i Vi Vaš interesantan prilog, urednik će ga rado objaviti.

SKUPA DOSADA

Sastanci i konferencije uzimaju pola radnog vremena, ali su samo djelomično produktivni.

I dok se u produkciji svaka minuta točno planira, u logistici stanje skladišnih zaliha i protok materijala do krajnosti analizira, kod planiranja sastanaka vrijede druga, manje stroga pravila. Rezultati ankete provedene na uzorku od 200 menadžera pokazali su da 80 % rukovodećih ljudi oko 60 % svog vremena potroši na sastanke i konferencije; 65 % ispitanih reklo je da nisu bili potpuno koncentrirani na sastancima, a 60 % ih se izjasnilo da uopće nisu bili pripremljeni za sastanak.

«Skupo plaćena dosada» moglo bi se reći. Pri tome bi se učinkovitost i korist od sastanaka mogla povećati kada bi se dr-

žali nekoliko jednostavnih pravila.

Ovdje ćemo navesti kratak pregled klasičnih pogrešaka i načina kako ih izbjeći:

NEISPRAVNO:

1. Previše sastanaka
2. Nikakva ili nedovoljna priprema
3. Nepotpuni ili predugi sastanci, neusaglašeni sadržaji
4. Previše sudionika
5. Početak i kraj sjednice nije planiran
6. Rad bez stanke
7. Sastanci na kojima su stvarni problemi gurnuti u drugi plan
8. Pretjerana harmonija
9. Sastanci bez zaključaka, dogovori koji se ne provode
10. Nedovoljni ili nepotpuni protokoli

ISPRAVNO:

1. Razmislite da li je sastanak neophodan i kakve rezultate očekujete.
2. Sastanci su uvijek dobra prigoda za dokazivanje sposobnosti, ali se na njima možete i osramotiti. Zato se dobro pripremite za sastanak. Razmislite o njegovom tijeku i pripremite za svaku točku odgovarajuće podloge.
3. Neka sudionici u pripremi sastanka daju uz obrazloženje svoje prijedloge dnevnog reda. Usvojite one točke koje odgovaraju ukupnom konceptu. Različite teme držite odvojeno. Točke dnevnog reda poredajte po važnosti.
4. Razmislite kome su aktualne teme zanimljive i tko bi mogao otvoriti diskusi-

ju - inače gubite dragocijeno vrijeme.

5. Započnite sastanak u točno naznačeno vrijeme, bez obzira na to da li su svi nazočni. Utvrdite tko se ispričao, a tko ne, kao i mogućnost donošenja zaključaka. Vodite računa o vremenu predviđenom za sastanak. Završite sastanak po mogućnosti u točno predviđeno vrijeme.
6. Planirajte malu stanku za sastanke dulje od jednoga sata. Objavite duljinu trajanja pauze.
7. Vodite sastanak suvereno, jasno označite ciljeve. Prekinite diskusiju, ako se skrenulo sa teme. Produktivni sastanci su ustrajan rad, a nikako prigoda za osobno profiliranje.
8. Konsenzus je važan - harmoniranje pod svaku cijenu neće dati nikakav rezultat. Razuman konsenzus može se postići samo kroz otvoreno iznijete razlike u mišljenju.
9. Sažmite zaključke. Podijelite konkretne zadatke. Uvijek predvidite jasne, ali razumne rokove potrebne za realizaciju donesenih zaključaka.
10. Protokolirajte obaveze. Važne stvari, još za vrijeme diskusije bez odlaganja unesite u protokol.

Primjenite ova jednostavna pravila i dobit ćete na vremenu. To vrijeme provedite sa svojom obitelji. Vaša djeca će vam biti zahvalna. ♦

APARTMAN 102

Jadranka Cigelj

U prošlom broju Društvenih obavijesti najavili smo predstavljanje knjige *Apartman 102*, gospođe Jadranke Cigelj.

Rođena je 1948. u Zagrebu. Od 1955. živi u Prijedoru. Studij prava završila je u Sarajevu. Od rujna 1992. živi u Zagrebu i bavi se političkim i humanitarnim radom. Za projekt «Glas žrtve

- glas za žrtvu» prikupila je i obradila više od 15'000 iskaza za hrvatsku sekciju Međunarodnog društva za ljudska prava (IGFM-Internationale Gesellschaft für Menschenrechte).

Knjigu možete naručiti na e-mail: miki.jakimovski@zg.htnet.hr (ako nemate internet nazovite nas na 056 2224047).

Razdoblje od 14.06. do 08.08.1992. g. bilo je najteže u životu autorice knjige i sudionice opisanih događaja. Iako je pišući ovaj istiniti roman još jednom proživljavala svu strahotu vremena provedenog u srpskom koncentracijskom logoru Omar-ska, smatrala je nužno potrebnim proživljene strahote objelodaniti javnosti. Ova potresna knjiga Jadranke Cigelj doprinos

je istini o brutalnim srpskim zločinima na kraju 20. stoljeća u srcu Europe. Donosimo jedan mali isječak iz prvog odlomka knjige koju vam od srca preporučujemo.

ODLOMAK 1. - početak knjige

«I, žene ...!»

Stajao je u vratima. Podrugljivi smiješak tražio je na usnama obraslima njegovanim brkovima. Tamne, smeđe oči, zbog guste kose koja se, brižljivo počesljana, sjajila od ulja ili briljantina, iskriale su, ističući sigurnost kojom je zračila cijela čovjekova pojava.

Do tada naš tihi razgovor, prekinuo je ulazak muškarca, što je izazvalo težak, skamenjen uzdah, puneći prostoriju nijemim iščekivanjem. Zrak je bio okovan šutnjom i nelagodnom koja me je počela obuzimati kao plimni val.

Polako je klizio pogledom preko naših lica, koja smo pognutih glava pokušavale prikriti.

Moje su misli isprazno lutale tražeći bilo kakav oslonac. U grlu mi je pulziralo. Obuzimala me je nelagodna slutnja, izazivajući paniku. Pokušavala sam zbrkane misli složiti u pronalaženju značenja ovog posjeta. No panika je, kao naglo nadošla plima, obuhvatila cijelo moje biće. Šake koje sam u strahu stisnula punile su se ljepljivim znojem. Ispod oka potražila sam pogled neke druge žene. Sve su oči bile usmjerene prema podu, a usta stisnuta, nije-ma, kao da šutnjom kojom smo punile beskrajne minute možemo odagnati nena-

danog posjetitelja.

«Ti! Ti, tamo! Okata! ... Danas si dovedena?» Bile su to najobičnije riječi, ali unatoč tomu nosile su neku prijetnju. Na upit nije odgovorila ni jedna od nas. A niti se ikojoj izravno obratio. Oprezno sam pogledala lica još triju žena koje su dovedene tog dana. Osupnula sam se. Zurile su u mene. Grlo mi se ponovno stislo u trenutku spoznaje da se muškarac obraća meni. Nisam mogla procijediti ni riječ, jedva klimnuvši glavom umjesto odgovora. Sitne kapljice znoja skupljale su mi se na usnama, klizeći kutovima prema bradi. Glupa misao probila se i gotovo glasno izgovorih: «Pa ja se nikada ne znojim ...»

«Ne boj se ... Pridi!» Nije molio. Nije ništa pitao. Izrekao je to kao blagu zapovijed. Natjeravši noge teške kao olovo na korak, prišla sam mu bliže.

«Imaš oči kao moja Ivanka. Jest. Baš kao ona. Odmah sam to primijetio.»

Zatomljivala sam u sebi želju za bijegom. Riječi su se nizale kao da ih govori za sebe. U jednom trenutku podigao je ruku prema mojem licu. Lagano obuhvativši palcem i malim prstom moju bradu, nježnim dodirima ostalih prstiju brisao je sitne kapljice znoja koji se skupljao iznad mojih usana. Nisam se usudila pomaknuti ni milimetar, unatoč blagonaklonu pogledu kojim mi je analizirao lice. Zadnjim djelićem svijesti zaustavljala sam paniku koja se, uzrokujući bolnu ukrućenost svih mišića, penjala čineći pritom nesnosni pritisak. Trenutci koji su prolazili činili su se beskrajnima. U ovom prostoru postojali su samo moj strah, i uzročnik straha. ►

Sve drugo u hipu je nestalo izvan dometa moje svijesti. Uz leđa mi se polako počela penjati studen, uzrokujući naglu obamrlost cijelog tijela.

«Želim s tobom razgovarati nasamo!» Bila je to zapovijed, popraćena laganim stiskom moje brade. Pogledom sam pokušala naći oslonac u očima drugih žena. Ali njihove su oči bile prikovane pogledima u prazno, kao da na taj način izbjegavaju svoju moguću sudbinu.

Spustila sam pogled prema stolu, na kojem su bili ostaci našega večerašnjeg objeda. A bila je to tek prva večer mojeg boravka u ovom prostoru.

Njegova ruka kliznula je s mog lica na nadlakticu. Blago me je gurnuo prema vratima. Izlazak iz osvijetljene prostorije u tamu hodnika bio je novi šok. Teško sam pomicala strahom okovane noge, dok me je on čudnom, strpljivom blagošću, no ipak odlučno, gurao nekamo u mrak. Činilo se da taj naš hod traje veoma dugo, dok se nije pojavio tračak svjetlosti uzrokovan vjerojatno odsjajem mjesečine, ili nekog drugog izvora svjetlosti izvan ovoga prostora. Osjetila sam kako ostavlja moju podlakticu i gura moja leđa čvrstim dodirrom ruke nekamo prema naprijed.

«Dodi!» Tiha zapovijed. Gurnuo me naprijed. Više nije bilo nježnosti u dodiru, a ni u glasu. Naslućivala sam prijetnju koja se, iako neizrečena, osjetila u tonu kojim mi se obraćao.

Pokušavala sam oči prilagoditi slaboj svjetlosti koja je prostoriju punila sablasnim sjenama, osvijetljavajući komade uredskog namještaja. «Mora da su vani neki reflektori.» Pokušavala sam svoje misli usredotočiti bar na nešto što bi zaustavilo silnu želju za vrištanjem. Intuitivno sam osjetila kako ne smijem pokazati strah, a kamoli udovoljiti nagonu za vrištanjem. Osjetila sam kako me ponovno čvrsto steže za nadlakticu, vukući me istodobno nekamo naniže. Shvatila sam. Želio je da sjednem. Ukručeno sam i dalje stajala, sve do trenutka dok mi teškim rukama nije pritisnuo ramena, prisiljavajući me da poslušam neizrečeni nalog. Pod svojim nogama osjetila sam dodir njegovih nogu. Sjedio je. Moj slabi pokušaj otpora slomio je čvrstim pritiskom, i već sljedećeg trenutka sjedila sam u njegovu krilu.

«Znači, ti si ona Hrvatica koju su danas doveli? Čuo sam danas u komandi. Pričali su o tebi kako si neka opasna šarža. Pomislih, zašto ne bih otišao i vidio ... Možda i nisi tako loša ... Kad ono! Vidi vruga! Ista si moja Ivanka!»

«Koja Ivanka?» prošaptala sam, uspravljajući u mraku klonulu glavu; uplašila sam se svoga nesmotrenog pitanja, ali odgovor je došao istim zapovjedno mirnim tonom, ne odajući kako je moje pitanje nešto što je nepotrebno: «Ivanka? To ti je moja ljepotica iz Koprivnice. Hodali smo jedno vrijeme. Nekad. Bio sam mlad. Lijep. Znatiželjan. Volio sam skitati po cijeloj Jugi. I tako, naiđoh na nju.» Ruka mu je, prateći riječi, zamišljeno klizila mojim leđima, a ja, otežala od potisnutog straha, ne mogavši više procijediti ni jednu riječ, željela sam da se njegova priča nastavi. Traje ...

«Sličite mnogo. Samo ona je bila nešto niža. Ti si prilično visoka. Ali, isti ste tip.

Okate. Brinete, a i kosa ... tako kao tvoja nemirna, kovčava ... Znaš, volio sam je ...» Posljednje riječi izgovorio je nekim čudnim nježnim šapatom, koji je ponovno vratio tračak nade. «Što je bilo s tvojom Ivanom?» upitala sam želeći ga nagovoriti na priču, misleći kako ću na taj način odagnati ruku koja me je sve više gnječila po tijelu. «Ah! Daljina ... Mladost ... Moja lutanja. Nije me htjela čekati!»

Hvala Bogu. Nije spomenuo nacionalnost, ili slično. Osjetila sam blago olakšanje. Stisak njegovih ruku malo je popustio. Tračak nade nametnuo je misao da će me možda pustiti. Nekoliko trenutaka vladala je tišina. Čak su i sablasne sjene, potisnute potpunim mrakom, nestale. Izvana se čuo tihi razgovor stražara, koji je pratio zvuk kiše što je iznenada počela pljuštati. Prijeteću tamu probio je iznenadni bolni jauk muškarca.

«Primijetio sam tvoj strah!» Ruka u mraku čvrsto zagradi u moje grudi. «Dobre su još. Jesi li došla?...» Negdje u kutu misli okovanih užasnom slutnjom, pomislih na sina. Iz grla mi se prolomio jecaj. «Ne plači! Ima vremena. Vidjet ćeš druge. Nisu kao ja.» Govorio je tiho, ciljano. Tako da je svaka riječ pogađala više od bilo kojeg udarca. Poniženje se miješalo sa strahom i instinktom preživljavanja. Suknja koju je grubim pokretima počeo povlačiti prema gore grebala je i zatezala moje ionako strahom ukočene udove. Neki metalni predmet zarezao mi se u bedro, dok me je povlačio prema podu, istodobno se oslobađajući hlača. Uspaničeno sam se opirala zadnjom snagom, ali već smo bili negdje na podu ...

Teška ruka vojnika stiskala mi je vrat, dok je druga grubo razdvajala noge. Usopljeni zvuci koje je ispuštao, gurajući jezikom oko usta, nagonili su me na povraćanje i oduzimali mi dah. Utroba mi se u nemoćnom otporu mišićja kidala. U trenutku mi se činilo kako gubim razum. Negdje, izvan mene, izvan vremena, postojao je mir ...

Došla sam k sebi slušajući struganje njegovih vojničkih čizama, dok je plima boli i nemoći obuhvaćala sve što je preostalo od nekadašnjeg života.

Ne znam kada ni kako sam se vratila u prostoriju u kojoj su žene spavale. Po povratku nitko me nije ništa pitao. U sobi su vladali mrak i tišina. Legla sam u kut kraj Mugbile. Cijelo tijelo bilo je gomila boli natopljena golemim poniženjem. Usne, izgrizene zubima stranca, pekle su me od navale suza što su se slijevale preko njih. Osjetila sam lagani dodir male Mugbiline ruke. Obgrlila me je bez riječi, brišući mi drugom rukom suze što su se sve jače slijevale. Šutke mi je nježnim dodirima pokazivala kako razumije. Bila sam beskrajno zahvalna na tišini koju nitko nije prekidaao. Tada sam osjetila neku ljepljivu vrelinu koja mi je punila donji dio tijela. Prisilila sam svoju ruku da pronađe izvor te ljepljive tople vlage. Osupnulo me. Krvarim. Pružila sam ruku, tražeći u mraku torbicu. Izvlačeći papirnate rupčice koje sam u njoj našla, napipala sam malu staklenu bočicu. Parfem. Histerična navala smijeha miješala se sa suzama i izazivala zdvojnost pokreta Mugbiline ruke koje su mi pokušavale zatvoriti usta. Te noći ona i ta bočica

parfema bili su nijemi s v j e d o c i nestajanja i posljednjega traga mojeg proteklog života.

Sivilo dana probijalo se kroz prozor. Promatrajući prve zrake sunca koje su upravo nestvarno obasjavale lišće dekorativnog bilja, pomislih kako nisam zamijetila kada je prestala kiša. Filodendroni i fikus, preostali iz nekoga drugog vremena, kao da su se rugali poleglim ženskim tijelima. Tjerajući sjećanje na proteklu noć, prebrojila sam nas dvanaest. Dvanaest žena. Jednaest njih je spavalo. Bar se tako činilo, i ja sam im zavidjela.

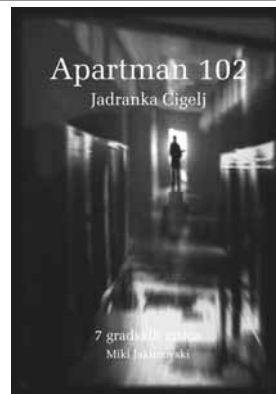
Prošle večeri stražar nam je zabranio otvoriti prozor, pa je prostorija odisala smradom ustajalih neopranih tijela. Smrdio mi je i moj znoj natopljen poniženjem i strahom.

Kroz prozorsko staklo zamijetih cijev automata. Pretpostavila sam da je na terasi stražar koji ga drži. Ta sitna zapažanja odvlačila su moju pozornost, pa sam na trenutak prestala misliti o boli i potrebi za toplom vodom. Sva osjetila bila su mi tupa, a usta suha i puna opore gorke skrame.

Nakon stalka s cvijećem, pogled mi je prešao prostorijom. Tri uredska stola, a na njima stolni kalendari okrenuti na 29. travnja godine 1992. Od čistih sjajnih površina stolova čudno su odudarale njihove lalice. Razvaljene nečijim bijesom, zjapile su, kao da mi se rugaju. Iza stolova, točno kraj mene, naslonjen je na zid dvokrilni ormar. Na njegovim stranicama polijepljene razglednice iz raznih krajeva, kao nijemi svjedoci nekoga drugog života. Onoga prije 29. travnja. Pozornost su mi privukle čudne masne smeđe mrlje kojima su bile posute stranice ormara. Tražeći porijeklo tih, na suncu sjajnih otočića, prešla sam pogledom na pod. I on je bio gusto posut takvim mrljama koje su također sjajile, ali ne više smeđim, već zagasitocrvenim masnim sjajem. U trenutku mi sinu. Bila je to usirena krv. Mrlje su nestajale negdje pod spužvom na kojoj smo spavale Mugbila, Edna i ja.

Začuh teške korake vojničkih čizama i grlene glasove muškaraca koji su prolazili ispred vrata. Odjednom mi se nametnu pitanje: Gdje li su svi oni koji su dovedeni prije mene? Jučer su me doveli s Jadrankom P. i Ednom. S nama su bila i trojica muškaraca. Kamo su ih odveli? Zatvorila sam oči pred jutrom u kojem je jedino izvjesno bila neizvjesnost.

Trgnuo me je tihi, razgovijetni ženski glas: «Sada će doći! Moramo pospremiti sobu. Dići spužve. Složiti deke. Oprati pod. Pripremiti se». S mukom sam se natjerala otvoriti oči i pogledati ženu koja je to govorila. U sredini sobe stajala je Zdenka. Bar mi je sinoć rekla da se tako zove. ♦

HRVAT - TOMISLAV MUČNJAK
**MLADA NADA ŠVICARSKOG
SPORTA**

Tomislav Mučnjak rođen je u Badenu 5.12.1988. godine i još kao posve mali otkriva ljubav prema sportu. Već sa 4 godine počinje trenirati tenis, sa 5 pliva-

nje, sa 10 nogomet, ali nakon 7 godina tenisa, 3 godine plivanja i 2 godine nogometa pronalazi 2000. godine svoju pravu ljubav – karate. Nakon samo dvije godine

vježbanja, 2002. osvaja prve dvije brončane medalje u disciplinama kumite i kati. Godinu iza toga izborio je uz još jednu brončanu i prvu zlatnu medalju, zatim slijede još tri brončane i jedna zlatna. Time je izborio ljubičasti pojas, a sada je počeo trenirati za selekciju švicarskog kadra, sa ciljem osvojiti i smeđi pojas. Važna natjecanja za koja se ozbiljno priprema, održavaju se u lipnju i rujnu ove godine. Ozbiljna priprema uključuje 3 oficijelna treninga u klubu uz još najmanje po jedan sat treninga dnevno.

Kumite su borbene vježbe u kojima se prakticira naučena napadačka i obrambena tehnika, kao na pr. ispravna udaljenost, osjećaj za pravi trenutak napada i obrane, koncentracija na protivnika

i njegove pokrete i td.

Kata označava točno utvrđenu seriju tehnika u kojima su sakrivene metode i strategija borbene stila. Svaki pokret ima točno određeno značenje; odabrana, tehnika udarca, udarci šakom i nogom.

Želimo puno uspjeha na predstojećim natjecanjima. ♦

IVICA I JANICA

Sestrica Janica
snježna je kraljica,
a brat Ivica sada,
slalomskom stazom vlada!
spusti se Ivica bez problema,
A ni Janica tremu nema!
Iako se prošle godine ozlijedila,
no na Olimpijadi ona je pobijedila.
Srebrnu jednu, a zlatne tri,
najbolja na svijetu to si ti!
Pobijedio je Ivica slalom,
a zna baratati i s gitarom!
Hvala i tati Anti,
što uloži toliko sati.
Nije ni on birao,
već je uporno sa svojom djecom
trenirao!
Ludo u Zagrebu bilo je slavlje,
neka sljedeće godine traje dalje!
Geniji možda niste,
ali najbolji na svijetu sto posto vi ste!

Ana Greganović, 7.r., Zug

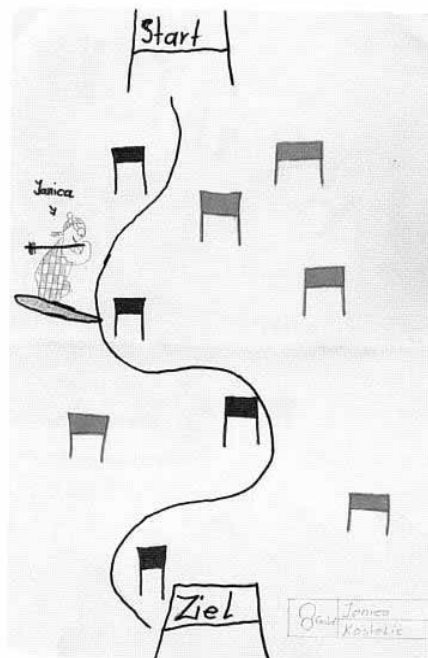

Martina Draganić, 7.r., Basel

ZLATNA JANICA

Govorili su da smo mali,
da smo slabi, da smo «ništa».
Pričali su jer nisu znali,
da postoji skijašica bistra.
Janica Kostelić se ona zove,
pomrsila je mnogima snove,
pokupila zlato, srebro,
tada je bilo nebo vedro.
Sada se povijest piše,
o Janici ponajviše.
I sada svijet za Hrvatsku znade,
jer donijela je četiri medalje s
olimpijade.
Nije tada lako bilo,
popela je svoje tilo,
na postolje prva stala,
o Janice tebi hvala!!!

Matija Pavić, 8.r., Rapperswil/Jona

Blanka Krznarić, 4.r. Schaffhausen

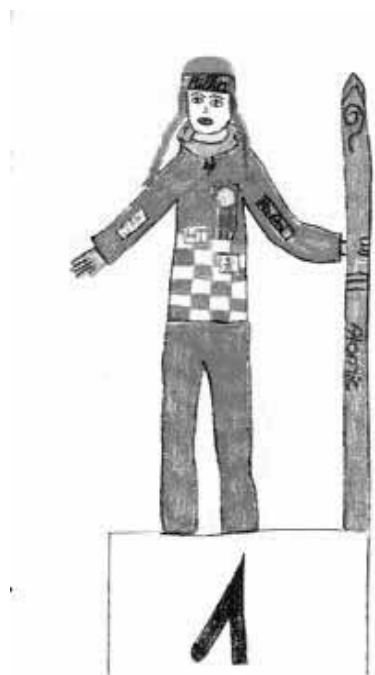
Učenici Hrvatske dopunske škole o Ivici i Janici, što za njih osjećaju, kako ih doživljavaju i vide - u riječi i slici.

Izvor: **GOVORIMO HRVATSKI**, Školski list Hrvatskih dopunskih škola u Švicarskoj

JANICI

Oj Jano, oj Janice,
još si ljepša od Snježne kraljice.
Za Hrvatsku si na skije stala
i svoje noge dala.
Ti za nas letiš po zraku,
po danu i po mraku.
Ti si u Salt Lake Citiju
za nas osvojila Olimpiju.
Mi volimo Jamnicu,
jer je uz našu Janicu.

Sanela Božić, 6.r., Zürich

Vedrana Župa, 5.r., Rapperswil

RAZGOVOR UGODNI SA IVICOM KOSTELIĆ

HKZ U POSJETI KOD IVICE KOSTELIĆA,
BASEL 03.02.2004.

Svima nama koji pratimo svaki Ivičin nastup stalo je srce, kada je 27. siječnja u drugoj vožnji noćne slalomske utrke u Schladmingu bio u pravom smislu te riječi katapultiran iz staze u visine, koje ne doseže ni Blanka Vlašić, te se nakon pada na zaleđenu stazu nije dizao. A kada smo suzrim očima pratili kako našeg Ivicu odvoze u akiji (sanjke za povrijeđene), bilo nam je jasno, da je sezona za aktualnog svjetskog prvaka u slalomu završena.

Slijedila je još jedna u nizu operacija koljena, u njemu i njegovoj sestri već nalazilo dobro poznatoj klinici u Baselu.

Ivica je već 02. veljače počeo sa laganom rehabilitacijom. Bez oklijevanja je privolio na razgovor sa HKZ-om pa smo ga posjetili slijedeću večer. Upoznali smo jednog vrlo simpatičnog mladića, koji je usprkos svojih golemih sportskih uspjeha ostao jednostavan i skroman. Vedar, otvoren, bez trunke potištenosti zbog prerano završene sezone, Ivica je zračio optimizmom i bio pun planova za sportsku budućnost.

Znali smo da je Ivica kompletna osoba te da mu interesi nisu ograničeni na sportsku profesiju, nego da se između ostalog zanima i za povijest, pa smo mu kao dar HKZ-a ponudili na izbor nekoliko knjiga iz ponude HKZ-e. Ivica je odmah iz prve dohvatio knjigu "Povijest hrvatskih neprijatelja" od Emila Čiča, primjetivši da mu je otac već preporučio tu knjigu. Pažnju mu je privukla i knjiga "Dr. Franjo Tuđman - vizije i postignuća", pa smo imali čast u ime HKZ-a pokloniti mu obje knjige.

U neformalnom i ugodnom razgovoru, kao da smo stari poznanici, počeli smo naravno sa njegovim prvim skijaškim pokušajima i zašto baš alpsko skijanje:

Ivica: Tata me je stavio već sa tri godine na skije. Obzirom na moju tadašnju dob teško mogu tvrditi da je to bila moja odluka. To je bila naravno tatina odluka. Nisam siguran gdje je to bilo, možda na Sljemenu, i do sedme godine je to za mene bila zabava. Od sedme godine počeo sam trenirati u skijaškom klubu Medveščak (Zagreb) u kojem je tata bio član, i tu sam počeo sa prvim takmičenjima. Međutim zbog tatinih profesionalnih obaveza preselili smo se uskoro u Borovo naselje kod Vukovara i to je onda bilo razdoblje bez takmičenja. Ipak kontinuitet skijaškog treninga nismo sasvim prekinuli ni u slavonskoj ravnici. Tata je u blizini Vukovara otkrio neko brdašće od nekih stotinjak metara visine, što je ipak bilo dovoljno za neko spuštanje na skijama. Nakon Borovog naselja tata je dobio mjesto rukometnog trenera u Celju i tu ustvari počinje moj ozbiljni skijaški trening.

HKZ: Tvoj uspjeh je nevjerojatan, kad se uzmu u obzir mogućnosti treniranja koje imaš u Zagrebu, o Vukovaru da i ne govorimo, u usporedbi sa na pr. Švicarcima, koji nakon prijedpodnevne škole mogu poslije podne trenirati iznad sela na tri tisuće metara visine. Kako je tvoja sezona izgledala i gdje si trenirao?

Ivica: Sa treninzima smo uglavnom počeli u rujnu i to na glečerima u Austriji. Svaku subotu i nedjelju putovali smo u Austriju i natrag, sve dok nije pao snijeg kod nas.

HKZ: To znači da ste trenirali samo preko vikenda?

Ivica: Da, ali to je za klinge dovoljno.

HKZ: Da, ali samo za nadarene klinge kakvi ste ti i Janica.

Ivica: Ovisi i o tome da li se taj sport voli ili ne, te o odnosu roditelja i motivaciji koji oni daju. Neki su se skrivali od trenera i izbjegavali trening, a meni je bilo najvažnije da se skijam čim više. Rado sam trenirao, uhvatio me je natjecateljski duh i nastojao sam čim bolje izvoziti stazu.

HKZ: Tko te sada trenira?

Ivica: Tata je glavni trener i s njim radim kondicioni trening, prije svega u pripremnom periodu od svibnja do početka takmičarske sezone. Tada se razdvojimo i tata prati Janicu, dok ja imam svoju ekipu koja se sastoji od trenera, fizioterapeuta i servisera za skije.

HKZ: Odnosi sa drugim skijašima, ima li prijateljskih veza?

Ivica: Prijatelji u stvarnom smislu te riječi nismo, na kraju smo ipak konkurenti. Ali, odnosi su veoma korektni, radi se o poštovanju prema drugom profesionalcu. Postoji veliki međusobni respekt i razumijevanje za drugoga.

HKZ: Većina dobrih slalomaša se ograničava na takozvane tehničke discipline, slalom i veleslalom. Ti si ove sezone počeo voziti super G (super giant slalom, t.j. super-veleslalom). Imaš li ambicija i u brzinskim disciplinama?

Ivica: Dok sam bio junior postizavao sam najbolje rezultate u spustu i super G-u, pa smatram da moja nadarenost za skijanje dolazi upravo u brzinskim disciplinama do punog izražaja. Ja sam u stvari priučeni slalomaš, spust i super G mi najbolje leže, ali smo od nastupa u tim disciplinama morali privremeno odustati zbog

čestih ozljeda. U zadnje vrijeme sam ih opet počeo voziti, jer je naš dugoročni plan da na olimpijskim igrama u Torinu 2006. nastupim u kombinaciji (slalom i spust).

HKZ: Vidimo da čak ni Slovenci nemaju uvjeta za trening brzih disciplina, o našim prilikama da i ne govorimo?

Ivica: Da, tako je. Za spust su potrebna dva uvjeta: velika ekipa i dugačka staza. Samo velike skijaške nacije mogu si priuštiti spustaške ekipe. U mom slučaju nije ispunjen niti jedan od ta dva uvjeta, ja sam sam, a nemamo ni odgovarajuće staze. Međutim mi imamo volju, i dokazali smo da možemo parirati u sportu u kojem se to smatra nemogućim. To što je Janica iza sebe ostavila predstavnike alpskih zemalja moglo bi se usporediti sa pobjedom Eskimaca protiv nas u vaterpolu. Zato mislimo da mogu uspjeti i u spustu odnosno super G-u.

HKZ: Za obične gledatelje nesхватljivo je kako je moguće, specijalno u slalomu, snaći se među onim mnogobrojnim kolcima?

Ivica: Prije trke postoji ogled staze koji traje najviše 45 min. Staza se proučava odozgo prema dolje, nije dozvoljena vožnja kroz stazu nego samo promatranje. Prije starta se napravi vizualizacija staze. Znam neke koji su u stanju upamtiti cijelu stazu, ja uglavnom pamtim ključna mjesta. Treningom se stekne vještina i noge automatski reagiraju.

HKZ: Imaš li tremu prije nastupa?

Ivica: Da, ali određena doza nervoze je dobra, jer se povisi puls i tijelo je spremno za start. Prevelika nervoza blokira, pa treba naći optimalnu dozu.

HKZ: Je li Bode Miler stvarno tako flegmatičan na startu kako izgleda ili je to gluma?

Ivica: Mislim da ne glumi. On je dijete hipija, proveo je djetinjstvo u nekoj kolibi bez tekuće vode i struje. Iz takvog odgoja proizlazi njegova ležernost.

HKZ: Baviš li se i drugim sportovima osim skijanja?

Ivica: Da, bavim se ronjenjem i podvodnim ribolovom, ali to su samo hobiji.

HKZ: Uspjeh pojedinaca može potaknuti razvoj slijedeće generacije. U ženskoj ekipi ima naznaka dobrih talenata, tu su Nika Fleiss i Ana Jelušić. Naziru li se ►

nasljednici i u muškoj ekipi?

Ivica: U slijedećem naraštaju ima dobrih momaka, imamo kvalitetnu ekipu od njih sedmero u dobi oko 17 god., a najbolji je po meni Ratko Zrnčić-Dim. Trenira ih moj bivši trener i imaju daleko bolje materijalne uvjete nego u moje doba. Trebati će 3-4 godine da se pojave u svjetskom kupu, i ako prođu bez ozljeda bit će i rezultata.

HKZ: Razmišljaš li o vremenu nakon završetka aktivne sportske karijere?

Ivica: Skijaški profesionalni sport je vrlo naporan i oduzima mnogo vremena, jer je vezan uz vremenske i geografske uvjete. Mnogo se putuje, a uvijek postoji neizvjesnost nastupa. Zato, nakon završetka skijaške karijere planiram uzeti jedan dulji odmor od otprilike godinu dana na našem prekrasnom Mljetu, gdje ću se isključiti od svijeta. Znatiželjan sam kako taj otok zimi izgleda. Tom ću prilikom dobro razmisliti o budućnosti. Želio bih studirati povijest ili upisati fakultet za fizičku kulturu. Možda ću usput i trenirati mladi naraštaj i prenijeti im moja iskustva.

HKZ: Obzirom na posljednje događaje smijemo li dotaknuti temu odnosa prema novinarima?

Ivica je kod tog pitanja postao ozbiljan. Iz njegovih riječi izbijalo je ogorčenje ili bolje rečeno razočarenje jednog još djelomično naivnog mladića, koji je na svojoj koži osjetio onu ružnu i gadnu stranu senzacionalističkog žurnalizma.

Ivica: Nema tabu teme. Prije te afere sa nacizmom bio sam vrlo otvoren prema novinarima, sa sadašnjim iskustvom mogu reći preotvoren i naivan. Nisam očekivao da ljudi do neke mogu učiniti. Ta etiketa nacizma je strašna stvar, jer je nacizam u svakom kutku zemljine kugle sinonim za neljudstvo. Nevjerojatno je, da me netko optuži za nacizam tko me nije nikad vidio ni samnom progovorio jednu riječ. Najgore od svega je što sam

među novinarima imao i prijatelje koji su iz privatnih razgovora izdvajali i skrajali novosti. Poslije svega što mi se dogodilo ja nažalost ne mogu vjerovati niti biti otvoren prema ni jednom novinaru.

HKZ: To kako je jedna hrvatska tiskovina izvukla iz konteksta jednu tvoju metaforu i zlonamjerno je interpretirala, smatramo svinjarijom prvog reda. S druge strane, svako zlo za neko dobro. Vidjeli smo da da ti je hrvatski narod u tim trenucima dao masovnu podršku.

Ivica: Solidarnost je oduvijek ono što me fascinira i nevjerojatno je kako nas je hrvatski narod prihvatio, najprije Janicu, a onda čitavu obitelj. Povratak Janice sa olimpijade i doček nakon svjetskog prvenstva prekrasni su doživljaji, koji se ne mogu opisati riječima i koji se ne zaboravljaju.

Razgovor je više puta bio prekidano telefonskim pozivima. Zvali su prijatelji, brižni otac se informirao o najnovijem stanju i daljnoj terapiji, a javila se i djevojka. Ivica je telefonirao u našem prisustvu, tako da nismo mogli ne čuti dijelove razgovora, koji je bio posebno dojmljiv utoliko što se odvijao dvojezično. Djevojka je govorila američko engleskim, a Ivica hrvatskim, sa zagrebačkim specijalitetima (nema frke...). Nije da Ivica ne vlada jezikom svoje američke djevojke, čuli smo ga kako razgovara na odličnom engleskom sa američkim akcentom.

Vidjevši naša začuđena lica, Ivica nam je objasnio, da je u početku veze komunicirao na engleskom. Međutim od kad je veza postala ozbiljnija on očekuje da djevojka nauči hrvatski. Posjetila je Hrvatsku i u međuvremenu hrvatski dobro razumije, ali joj govoriti ide nešto teže.

Mi smo u mislima napravili usporedbu sa mnogima našim sunarodnjacima u Švicarskoj, koji su u miješanom braku, a čija djeca ne vladaju ni rudimentarno jezikom svojeg hrvatskog roditelja. Nakon tog

razgovora nametnulo se je slijedeće pitanje:

HKZ: Možeš li si zamisliti život izvan Hrvatske?

Ivica: Teško, samo ako me protjeraju, šalim se. Vrlo teško podnosim boravak izvan Hrvatske, ne mogu se nigdje priviknuti i nakon profesionalno uslovljene odsutnosti od 2 do 4 mjeseca jedva čekam povratak u Domovinu.

HKZ: Što bi poručio Hrvatima u CH?

Ivica: Nikada nemojte zaboraviti tko ste i nemojte se sramiti svog porijekla, jer mi Hrvati smo ponosan narod sa velikom kulturom i povješću, a koju su mnogi pokušali krivotvoriti.

HKZ: Zahvaljujemo na razgovoru. Mi, HKZ, a sigurno nam se u tim željama pridružuju svi Hrvati, ma gdje bili, želimo ti od sveg srca brzo i potpuno ozdravljenje te još puno uspjeha na skijaškim stazama. I neka nas bude čim više na bodrenju u Torinu.

Razgovor vodili: Dunja i Osvin Gaupp ♦

Ivica Kostelić - podatci

Rođen 23.11.1979. u Zagrebu, visina: 182 cm, težina: 94 kg.

1997 svjetsko prvenstvo juniora - brončana medalja u kombinaciji

1998 – 2001 dobri rezultati isprekidani nizom ozljeda i operacija koljena

2001 prvi bodovi u svjetskom kupu, 21., 23. i 24. mjesto u slalomu, sezona prekinuta ozljedom koljena prije svjetskog prvenstva u St. Antonu (A).

2002 prva pobjeda u slalomu za svjetski kup u Aspenu (USA) i to sa startnim brojem 64; nikad u povijesti svjetskog kupa nije postignuta pobjeda sa tako visokim brojem!

2002 nevjerojatan proboj Ivica na sami svjetski vrh, osvaja mali Kristalni globus kao najbolji u slalomu, 6 puta je u toj sezoni stajao na "Štokrlu" od toga 3 puta kao pobjednik (Aspen, Wengen, Flachau), jednom za osvojeno drugo mjesto (Adelboden) i dva puta za treće mjesto (Kranjska Gora i Schladming). U veleslalomu je također imao lijepe rezultate: 9., 12., 19. mjesto kao najznačajnije.

2003 Ivica potvrđuje i u ovoj sezoni da pripada samom svjetskom vrhu slalomaša. Nakon slabog starta u sezoni (14. mjesto u Park City/USA) niz pobjeda: Sestriere, Kranjska Gora, Bormio. Značajne su pobjede u Sestriere i Kranjskoj Gori. Nastup u Sestriere već je htio otkazati zbog upale lednog živca i time uslovljene ukočenosti. Nakon fizioterapetske obrade sestra Janica mu je obukla skijaške cipele (sam nije mogao) i rekla da mora startati i da će pobijediti. Pobjeda u Kranjskoj Gori 5. siječnja, na Jančin rođendan i Jančina istovremena pobjeda u slalomu u Bormiu predstavljaju prvi puta u povijesti svjetskog skijaškog kupa istovremenu pobjedu jednog brata i sestre.

Sezona svjetskog FIS kupa bila je nakratko prekinuta natjecanjima za Svjetsko prvenstvo u St. Moritzu. Potaknut dvijema zlatnim medaljama Janice, Ivica osvaja prvo mjesto u slalomu i tako postaje prvi hrvatski svjetski prvak u skijanju. Ivica, pomalo emotivno izpražnjen od napora i vjerojatno zbog prljavih napadaja u hrvatskim tiskovinama povodom jedne njegove izjave, nije uspio zadržati tako visok nivo

do kraja sezone, te je u zadnjoj trci u Lillehammeru mali kristalni globus pripao njegovom glavnom konkurentu Fincu Kalle Palanderu. Ivica nije bio razočaran, u ciljnoj areni je nakon uzbudljive utrke uzdignuo Kallea na svoja ramena i na taj način lijepom gestom čestitao svom sportskom prijatelju na uspjehu. Ali to je bila svakako uspješna sezona za Ivicu: svjetski prvak u slalomu, 2. mjesto u slalomu svjetskog kupa i nekoliko dobrih veleslalomskih vožnji.

2003/2004 Ivica počinje nastupati i u brzinskim disciplinama. U slalomu je sezona počela sa dvojakim predznakom: 15.12.2003. u Madonni di Campiglio u 2. vožnji deklasirao je konkurenciju i osvojio po sedmi puta prvo mjesto u slalomu svjetskog kupa, ali je u toj vožnji i ozlijedio meniskus, koji je morao biti operiran. Ubrzo opet staje na skije, ali je u slijedećoj slalomskoj utrci 27.01.2004. u Schladmingu ponovno, i to teže, povrijedio ligament i meniskus koljena. Slijedio je veći operativni zahvat u bolnici u Baselu i time je sezona za njega bila završena. ♦

DEMOKRATSKI BIVOLI

Odmoriti se ili kretati dalje? Po tome pitanju afrički bivoli odlučuju na demokratski način: gleda li većina krda u smjeru kretanja, odmor se prekida. Slično se ponašaju mnoge životinje koje žive u čoporu, kaže britanski biolog Timothy Roper. Kod odluka koje se tiču cijele zajednice, demokratski princip primjenjuju i jeleni, pavijani i afrički slonovi. U stručnom časopisu "Nature" Roper kaže da je glasovanje nesvjestan proces, podvrgnut

jasnim propisima. Kada, na pr., najmanje 60 % odraslih jelena ustane, diže se cijelo krdo i kreće, neovisno što o tome misli jelen predvodnik.

Kada demokratski princip, nasuprot despotskom, ne bi imao jasne prednosti za preživljavanje, onda se u životinjskom svijetu ne bi probio.

Netko bi to trebao reći demokratskim vođama svijeta! ♦

PRVI PISANI MIROVNI UGOVOR

Njemački arheolog Edgar Pusch napravio je senzacionalno otkriće u blatu Nila doljnog Egipta. Samo 15 cm ispod površine, našao je komad krhotine star 3200 godina sa jedanaest redaka babilonskog klinastog pisma. Navodno se radi o mirovnom ugovoru između egipatskog faraona Ramsesa II. i njegovog tadašnjeg neprijatelja hetitskog kralja Hattusili III. Fragment je velik tek 5 x 5 cm. Pusch je uvjeren da će naći još ostataka diplomatske korespondencije. On već 25 godina traga za legendarnom faraonskom arhivom u klinastom pismu. ♦

MUDROSTI ŠVICARSKIH MALIŠANA

Učitelj vjeronauka pita: Da bi nam grijesi bili oprošteni, što moramo prije toga napraviti? - Kevin: Griješiti.

Učitelj vjeronauka: Svaki dan trebamo nekoga usrećiti. Fredy, što ti radiš da bi nekoga usrećio? - Ja posjećujem moju tetu, uvijek se raduje kada opet odem.

Jesi li danas bio dobar u školi? - pita mama. - Jasno, ne možeš napraviti bog zna što kada cijeli dan moraš stajati u kutu.

Za ovako lošu svjedodžbu trebale bi slijediti batine, reče otac svom sinu. - Nema problema, tata, ja znam gdje učitelj stanuje.

Nakon duljeg vremena u posjet dolazi teta. O, Kevin, kako si ti narastao; sad tek primjećujem da mi sve više sličiš. - Da, to i tata kaže, ali on misli da dječaci ne moraju biti zgodni.

Djeca diskutiraju o roditeljima, a Susi kaže: Roditelji su komična bića. Godinama se muče da me nauče govoriti, a onda mi kažu – tiho budi.

Mali Sven vidi kako njegova baka sjeda na bicikl. - Kuda ideš? - Na groblje. - A tko će bicikl dovesti natrag?

Puno hvala na rođendanskom poklonu, teta Marta. - Nemaš se na čemu zahvaljivati! - Imaš pravo, ali mama misli da se svejedno moram zahvaliti.

Narudžbenica kojom neopozivo naručujem:

Naslov	CHF	Kom.
<i>Ambra</i> , Ivan Aralica	50.-	
<i>Što sam rekao o Bosni</i> , I. Aralica	35.-	
<i>Priča o Tuđmanovoj salveti</i> , Miroslav Tuđman	17.-	
<i>Ispod jezika</i> , Josip Pavičić	35.-	
<i>Idemo na Zagreb</i> , N. Jovanović	37.-	
<i>Mala ilustrirana hrvatska povijest</i> , Hrvoje Matković, Drago Trumbetaš	35.-	
<i>Na istoku zapada</i> , Mirko Sabolović	35.-	
Serbian myth about Jasenovac, Josip Pečarić	50.-	
<i>Priče iz didove brčine</i> , Mile Mudrovčić	20.-	
<i>Tajni rat UDBE protiv hrvatskog iseljništva</i> , Bože Vukušić	50.-	
<i>Dr. Franjo Tuđman – vizije i postignuća</i> , Sabrani zapisi raznih autora	35.-	
<i>Mein Vukovar lebt</i> , Peter Weibel	33.-	
<i>Trećejanuarska Hrvatska</i> , Joško Čelan	25.-	
<i>Oteto zaboravu</i> , Joško Čelan	30.-	
<i>Oklevetani narod, Hrvati u BiH 1990.-2000.</i> , Joško Čelan	25.-	
<i>Povijest hrvatskih neprijatelja</i> , Emil Čić	35.-	
Anglo američki establishment, Carroll Quigley (prijevod Emil Čić)	45.-	
<i>Moja hrvatska sudbina</i> , Marko Veselica	50.-	

Ime i prezime, adresa i telefon naručitelja:

Potpis: _____

Narudžbenicu izrezati i poslati na adresu:

Hrvatska kulturna zajednica
Kroatischer Kulturverein
Postfach, 8050 Zürich

Knjige se mogu naručiti i na:

Fax: 056 2218208 ili e-mail:
hkzkkv@hkz-kkv.ch

OBAVIJEST

Uskoro povlačimo iz ponude slijedeće knjige: *Što sam rekao o Bosni*, *Priča o Tuđmanovoj salveti*, *Ispod jezika*, *Idemo na Zagreb*, *Mala ilustrirana hrvatska povijest*, *Na istoku zapada*. Ukoliko ste namjeravali kupiti jednu od navedenih knjiga, molimo uradite to čim prije.

Maleni kod ručka za stolom. Danas su nas u školi cijepili. - Protiv čega? - Protiv naše volje.

Mala Eva očajnički plače za svojim uginulim štakorom. U sobu ulazi mama i tješi je: Toliko nisi plakala niti kada je baka umrla. Eva uzdahne: Ali baku nisam kupila od moga džeparca. ♦

Vodstvo udruge / Führungsorgane 2003. - 2005.

Upravni odbor / Vorstand:

Ivan Matarić, predsjednik/Präsident
Dunja Gaupp, dopredsjednica
Ljupko Perić, dopredsjednik, tajnik
Lukač Anto, priručna blagajna
Vjekoslav Čurić, glavna blagajna

Nadzorni odbor / Kontrollstelle:

Vlado Šimunović, predsjednik/Präsident
Franjica Kos, Ivo Boban

Ogranci / Zweigstellen:

Bern, Središnja Švicarska,

Kolektivni član / Kollektivmitglied:

Hrvatsko glazbeno društvo «Tamburica»,
Vorarlberg

Počasni članovi / Ehrenmitglieder:

ing. Stipe Roščić, dr. Vlado Šimunović,
prof. dr. Marko Turina,
† prof. dr. Žarko Dolinar, † fra Lucijan Kordić
† dr. Jure Petričević, † prof. dr. Vladimir
Prelog, † dr. Tihomil Rađa

Važne adrese / Wichtige Adressen

Veleposlanstvo REP. HRVATSKE

Thunstr. 45, 3005 Bern
Tel. 0313520275, 0313520279, Fax:
0313520373
Konzularni odjel veleposlanstva:
Tel. 0313525080, Fax: 0313528059

Konzulat REP. HRVATSKE

Bellerivestr. 5, 8008 Zürich
Tel. 01 4228318, Fax: 01 4228354

Konzulat REP. HRVATSKE

Via Folletti 20, 6900 Lugano
Tel. 091 9666310, Fax: 091 9672110

HRVATSKA DOPUNSKA ŠKOLA

Löwenstr. 22, 8001 Zürich, Tel. 01 2126544

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES

Kroatischer Weltkongres
Präsident: prof. dr. Šimun Šito Ćorić
Untere Winkel 7, CH-4500 Solothurn
Tel. +41 32 62192022, Fax: +41 31 6219208
e-mail: scoric@swissonline.ch

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES CH/FL

Kroatischer Weltkongres CH/FL
Präsident: dr. Branko Grizelj
Eschnerstr. 9, FL-9494 Schaan
Tel. +41 75 2325261, Fax: +41 75 2332377

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

Mira Budimić, lic. Phil.

Zentralstrasse 26

8610 Uster

Tel: 043/ 497 84 10

Fax: 043/ 497 84 11

Mail: mirabudimic@bluemail.ch

radni dani: utorak i petak

STRUČNI PROFIL

- Studij psihologije i pedagogije, sveučilište Sarajevo
- Postdiplomski studij: Psihoterapija i savjetovanje po osnovama sistemskog pravca, Centar za agogiju (ZAK), Basel
- Stručno usavršavanje: Savjetovanje parova, Institut za brak i porodicu (IEF), Zürich

PONUĐA

Pitanja i problemi s kojima nam se možete obratiti:

- bračni problemi
- krize u obitelji
- pitanja odgoja
- specifične teme žena
- razvoj ličnosti
- migracijska pitanja i problemi

Savjetujemo pojedince, parove i obitelji

Cijenik oglasa / Inseraten Preise:

1/1 Seite: CHF 670.-

1/2 Seite: CHF 360.-

1/4 Seite: CHF 200.-

1/8 Seite: CHF 110.-

1/16 Seite: CHF 60.-

Hrvatska kulturna zajednica
u Švicarskoj

www.hkz-kkv.ch

Kroatischer Kulturverein
Schweiz

Godišnja pretplata za
Europu 128 EU,
Za prekomorske zemlje
250 USD
Uplatiti na devizni račun br.:
2500-9982800-022002 kod
Privredne banke d.d. Zagreb
u korist:
Solidarizam d.o.o. Zagreb s
Naznakom za FOKUS

Sa povremenim prilogom
CONGRESS
Hrvatski svjetski kongres

Godišnja pretplata za Europu 115 EU, za prekomorske zemlje
225 USD. Devizni račun:
HKZ - HRVATSKO SLOVO d.o.o.
2500-9982800-575186
PRIVREDNA BANKA d.d., ZAGREB

www.hkz-kkv.ch

IHR SPEZIALIST FÜR KROATIEN

Haldenstrasse 144, 8055 Zürich
Tel. 043 268 60 60
Fax 043 268 60 61
info@croatia tours.ch

Croatia
tours

Hoteli, vile, privatni smještaj, svjetionici, jedrenja, krstarenja, agroturizam, LAST MINUTE, zrakoplovne trajektne i autobuske karte, iznajmljivanje automobila...
Za individualiste: između više od 12'000 objekata možete sami izabrati i rezervirati direktno na našoj internet stranici:

Hotels, Privatunterkünfte, Leuchttürme, Segeln, Kreuzfahrten, Last Minute Angebote. Ob Sie einen Mietauto brauchen oder Karten für Flug, Bus, Fähren - wir erfüllen (fast) alle Ihre Wünsche! Wenn Sie lieber selber on-line buchen möchten, es stehen Ihnen über 12'000 Möglichkeiten zur Verfügung:
Wählen Sie:

www.croatia tours.ch

P.P./JOURNAL
CH-8050 ZÜRICH

AZB
CH-8050 ZÜRICH

Rab, Insel Rab
Foto: Osvin Gaupp